

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA NOVO MESTO

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

ADLEŠIČI

2023 - 2032

Štev.: 07 – 22/23

OSNUTEK

VSEBINA

0	UVOD	8
1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	9
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER.....	9
1.1.1	<i>Lega</i>	9
1.1.2	<i>Relief</i>	10
1.1.3	<i>Podnebne značilnosti</i>	10
1.1.4	<i>Hidrološke razmere</i>	10
1.1.5	<i>Matična podlaga in tla</i>	10
1.1.6	<i>Krajinski tipi in gozdnatost</i>	11
1.1.7	<i>Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote</i>	12
1.1.8	<i>Živalski svet</i>	14
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV.....	16
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	16
1.4	DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE.....	18
1.5	DRUGE DEJAVNOSTI V PROSTORU	18
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI.....	20
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	20
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	20
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	21
2.1	EKOLOŠKE FUNKCIJE.....	22
2.2	SOCIALNE FUNKCIJE	24
2.3	PROIZVODNE FUNKCIJE	28
3	OPIS STANJA GOZDOV	29
3.1	KATEGORIJE GOZDOV	29
3.2	LESNA ZALOGA.....	30
3.3	PRIRASTEK	31
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	32
3.5	TIPI SESTOJEV	33
3.6	OHRANJENOST GOZDOV	34
3.7	KAKOVOST DREVJA	34
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA.....	35
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	35
3.10	ODMRLO DREVJE.....	36
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA	38
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	38
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	38
4.2.1	<i>Posek</i>	38
4.2.2	<i>Gojitvena in varstvena dela</i>	43
4.2.3	<i>Gradnja gozdnih prometnic</i>	43
4.2.4	<i>Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov</i>	43
4.2.5	<i>Posegi v gozd in gozdni prostor</i>	44
4.2.6	<i>Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev</i>	44
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	45
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDOV.....	45
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	47
5.2.1	<i>Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev</i>	47
5.2.2	<i>Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov</i>	49
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	50
6.1	SPLOŠNI GOZDNOGOSPODARSKI CILJI	50
6.2	USMERITVE.....	51
6.2.1	<i>Splošne usmeritve</i>	51
6.2.2	<i>Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov</i>	52
6.2.3	<i>Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali</i>	66

6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom 66	
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	67
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi sestoji	67
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	67
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.....	71
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih	73
6.3	UKREPI	74
6.3.1	Možni posek.....	74
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela.....	75
6.3.3	Ukrepi za krepitev funkcij gozdov	76
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	77
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	78
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	81
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV	81
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	82
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred 030 – Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kaminah.....	82
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred 050 – Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kaminah.....	90
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred 210 – Gozdni rezervati	97
10	LITERATURA	101
11	NAČRT SO IZDELALI	102
12	PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI	103
12.1	PRILOGA 1: TABELARNI PREGLEDI ZA GGE, RGR IN LASTNIŠTVA.....	103
12.1.1	Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	103
12.1.2	Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda.....	106
12.1.3	Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva	113
12.1.4	Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja	119
12.1.5	Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin	122
12.2	PRILOGA 3: SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH.....	126
12.3	DODATNE NARAVOVARSTVENE VSEBINE	127
13	PROSTORSKI DEL NAČRTA.....	129

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih.....	9
Preglednica 2: Krajinski tipi.....	11
Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin.....	12
Preglednica 4/D-GZ: Gozdne združbe.....	12
Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah.....	16
Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov.....	16
Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave.....	16
Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila).....	16
Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami.....	17
Preglednica 10/D-LD: Pregled lovišč.....	19
Preglednica 11/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami.....	21
Preglednica 12/N-SPA: Pregled območij Nature 2000, evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov.....	23
Preglednica 13/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah.....	29
Preglednica 14/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....	29
Preglednica 15/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po debelinskih razredih.....	30
Preglednica 16/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	30
Preglednica 17/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge.....	31
Preglednica 18/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih.....	31
Preglednica 19/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah.....	31
Preglednica 20/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev.....	32
Preglednica 21/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst.....	32
Preglednica 22/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev.....	33
Preglednica 23/D-DS: Tipi drevesne sestave.....	33
Preglednica 24/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov.....	34
Preglednica 25/K: Kakovost drevja.....	34
Preglednica 26/PŠD: Poškodovanost drevja.....	35
Preglednica 27/OM1: Objedenost gozdnega mladja po višinskih razredih.....	36
Preglednica 28/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah.....	36
Preglednica 29/OD: Odmrlo drevje.....	36
Preglednica 30/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.....	38
Preglednica 31: Ocena letnega poseka na SVP in primerjava z evidenco.....	39
Preglednica 32: Realizacija poseka po dosedanjih rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka).....	39
Preglednica 33/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih (po podatkih evidence poseka).....	39
Preglednica 34/D-PL1: Realizacija poseka po lastništvu (po podatkih evidence poseka).....	40
Preglednica 35/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (po podatkih evidence poseka).....	40
Preglednica 36/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (po podatkih evidence poseka).....	41
Preglednica 37/PDR: Posek po debelinskih razredih (po podatkih evidence poseka).....	42
Preglednica 38/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	43
Preglednica 39: Pregled dinamike izgradnje gozdnih cest in vlak.....	43
Preglednica 40/GFR1: Razvoj gozdnih fondov.....	45
Preglednica 41/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst.....	46
Preglednica 42/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka.....	46
Preglednica 43/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za enoto.....	46
Preglednica 44/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne gozdove.....	46
Preglednica 45/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove.....	47
Preglednica 46/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za gozdove lokalne skupnosti.....	47
Preglednica 47/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem.....	47
Preglednica 48: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev.....	59
Preglednica 49: Pregled kulturnovarstvenih vrednot in podrobne usmeritve.....	64
Preglednica 50/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za enoto.....	74
Preglednica 51/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove.....	74
Preglednica 52/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove.....	74
Preglednica 53/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti.....	75
Preglednica 54/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	75
Preglednica 55/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov.....	76
Preglednica 56/EP1: Prikaz prihodka od lesa.....	78
Preglednica 57/EP2: Pregled skupne ekonomike gospodarjenja.....	78
Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v zasebnih gozdovih.....	79
Preglednica 59/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v državni gozdovih.....	79
Preglednica 60/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdovih lokalnih skupnosti.....	80
Preglednica 61/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi.....	82
Preglednica 62/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek.....	83
Preglednica 63/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	83
Preglednica 64/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	84
Preglednica 65/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela.....	84
Preglednica 66/GFR1: Razvoj gozdnih fondov.....	85
Preglednica 67/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem.....	86
Preglednica 68/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	88

<i>Preglednica 69/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....</i>	<i>88</i>
<i>Preglednica 70/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	<i>89</i>
<i>Preglednica 71/D-GZ: Gozdni rastiščni tipi</i>	<i>90</i>
<i>Preglednica 72/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek</i>	<i>90</i>
<i>Preglednica 73/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah</i>	<i>91</i>
<i>Preglednica 74/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep po razvojnih fazah.....</i>	<i>91</i>
<i>Preglednica 75/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela</i>	<i>92</i>
<i>Preglednica 76/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov.....</i>	<i>92</i>
<i>Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem</i>	<i>93</i>
<i>Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	<i>96</i>
<i>Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....</i>	<i>96</i>
<i>Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	<i>96</i>
<i>Preglednica 81/D-GZ: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost rastišč</i>	<i>97</i>
<i>Preglednica 82/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek</i>	<i>97</i>
<i>Preglednica 83/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah</i>	<i>98</i>
<i>Preglednica 84/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep po razvojnih fazah.....</i>	<i>98</i>
<i>Preglednica 85/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov.....</i>	<i>98</i>
<i>Preglednica 86/KHT: Habitatni tipi vezani na gozdne površine enote.....</i>	<i>127</i>
<i>Preglednica 87/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine enote</i>	<i>127</i>

KAZALO GRAFIKONOV

<i>Grafikon 1: Povprečne padavine in temperature po letih</i>	<i>10</i>
<i>Grafikon 2: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta (po podatkih evidence poseka).....</i>	<i>41</i>
<i>Grafikon 3: Posek po letih veljavnosti načrta v m³ (po podatkih evidence poseka)</i>	<i>41</i>
<i>Grafikon 4: Delež skupin drevesnih vrst v poseku po rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka)</i>	<i>42</i>
<i>Grafikon 5: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo.....</i>	<i>45</i>
<i>Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah</i>	<i>48</i>
<i>Grafikon 7: Razvoj razvojnih faz v preteklosti in za ciljno obdobje</i>	<i>48</i>

KAZALO KART

<i>Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote v GGO</i>	<i>9</i>
<i>Karta 2: Karta krajinskih tipov</i>	<i>11</i>
<i>Karta 3: Karta lovišč lovskih družin</i>	<i>18</i>
<i>Karta 4: Rastiščnogojitveni razredi.....</i>	<i>81</i>

POVZETEK

Površina gozdov po oblikah lastništev

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda v ha	7.152,30	593,84	314,94	8.061,08
Delež v %	88,7	7,4	3,9	100,0

Gozdni fondi po lastništvu in kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Možni posek (m ³)			% od prirastka
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			
								Iglavci	Listavci	Skupaj	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	6.539,31	50,3	204,6	254,8	1,78	6,37	8,15	18,8	22,0	21,4	66,9
GPN, ukrepi dovoljeni	1.517,85	22,8	214,7	237,6	1,00	6,92	7,92	19,7	18,4	18,5	55,6
Gozdni rezervat	3,92	118,9	283,4	402,3	3,89	9,27	13,16	0	0	0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	8.061,08	45,1	206,5	251,7	1,63	6,48	8,11	18,8	21,3	20,9	64,7
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	5.921,48	50,6	203,5	254,1	1,82	6,32	8,14	18,7	21,9	21,2	66,3
GPN, ukrepi dovoljeni	1.230,82	25,7	211,7	237,4	1,14	6,77	7,91	20,0	18,6	18,8	56,3
Skupaj vsi gozdovi	7.152,30	46,3	204,9	251,2	1,70	6,40	8,10	18,8	21,3	20,8	64,6
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	474,77	48,5	227,6	276,1	1,46	7,28	8,74	20,9	24,6	23,9	75,6
GPN, ukrepi dovoljeni	119,07	2,7	221,3	224,1	0,12	7,69	7,81	20,8	21,8	21,8	62,6
Skupaj vsi gozdovi	593,84	39,3	226,4	265,7	1,19	7,36	8,56	20,9	24,0	23,6	73,2
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	143,06	41,6	173,9	215,5	1,33	5,54	6,87	14,7	19,5	18,6	58,3
GPN, ukrepi dovoljeni	167,96	15,9	232,7	248,6	0,58	7,51	8,09	15,8	14,7	14,8	45,5
Gozdni rezervat	3,92	118,9	283,4	402,3	3,89	9,27	13,16	0	0	0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	314,94	28,8	206,6	235,4	0,96	6,63	7,59	14,3	16,3	16,1	49,8

Gozdni fondi po lastništvu in kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³)			Prirastek (m ³)			Možni posek (m ³)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Skupaj GGE										
Večnamenski gozdovi	6.539,31	328.747	1.337.746	1.666.493	116.489	416.681	533.169	61.759	294.748	356.507
GPN, ukrepi dovoljeni	1517,85	34.670	325.953	360.623	15.118	105.085	120.203	6.820	59.985	66.805
Gozdni rezervat	3,92	466	1.111	1.577	152	363	516	0	0	0
Skupaj vsi gozdovi	8.061,08	363.883	1.664.810	2.028.693	131.759	522.129	653.888	68.579	354.733	423.312
Zasebni gozdovi										
Večnamenski gozdovi	5921,48	299.763	1.204.808	1.504.571	107.654	374.185	481.839	56.061	263.348	319.409
GPN, ukrepi dovoljeni	1230,82	31.672	260.523	292.195	14.007	83.319	97.326	6.329	48.475	54.804
Gozdni rezervat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj vsi gozdovi	7.152,30	331.435	1.465.331	1.796.766	121.661	457.504	579.165	62.390	311.823	374.213
Državni gozdovi										
Večnamenski gozdovi	474,77	23.035	108.062	131.097	6.934	34.574	41.508	4.821	26.550	31.371
GPN, ukrepi dovoljeni	119,07	327	26.354	26.681	141	9.156	9.296	68	5.748	5.816
Gozdni rezervat	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj vsi gozdovi	593,84	23.362	134.416	157.778	7.074	43.730	50.804	4.889	32.298	37.187
Gozdovi lokalnih skupnosti										
Večnamenski gozdovi	143,06	5.949	24.876	30.825	1.901	7.922	9.822	877	4.850	5.727
GPN, ukrepi dovoljeni	167,96	2.671	39.076	41.747	971	12.610	13.581	423	5.762	6.185
Gozdni rezervat	3,92	466	1.111	1.577	152	363	516	0	0	0
Skupaj vsi gozdovi	314,94	9.086	65.063	74.149	3.024	20.895	23.919	1.300	10.612	11.912

Gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	61,26	0,00	0,00	61,26
Priprava tal	ha	12,25	0,00	0,31	12,56
Sadnja	ha	2,78	0,00	0,00	2,78
Obžetev	ha	80,64	0,90	6,00	87,54
Nega mladja	ha	92,19	4,85	1,88	98,92
Nega gošče	ha	92,85	38,25	4,68	135,78
Nega letvenjaka	ha	48,95	4,03	8,23	61,21
Nega drogovnjaka	ha	34,46	3,68	0,20	38,34
Varstvo pred žuželkami	dni	80	20	0	100
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	1800	0	0	1800
Premazi vršičkov	ha	10	0	0	10

Ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Obseg	
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov, omejkov, protiveternih pasov in gozdnega roba	1,20 ha	12 dni
	Vzdrževanje vodnih virov in kalov	1 kos	5 dni
	Izdelava vodnih virov in kalov v gozdu	5 kosov	5 dni
	Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali	200 sadik	7 dni
	Pučanje stoječe biomase	2.00 m ³	2 dni

0 UVOD

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote (v nadaljevanju GGE) Adlešiči (2023 – 2032) predstavlja šesto revizijo.

Osnovni načrt (za SLP1) je bil izdelan leta 1958 za takratno gozdnogospodarsko enoto Bela krajina – nižinski del, ki je bila z načrtom leta 1971 deloma zajeta v gozdnogospodarski enoti Črnomelj, v katere mejah je bila narejena tudi revizija leta 1981. Z revizijo leta 1993 se je GGE Črnomelj razdelila. Severovzhodni del tvori sedanjo GGE Črnomelj, jugovzhodni pa GGE Adlešiči. Tako pogled na načrtno gospodarjenje z gozdovi enote seže več kot šestdeset let v preteklost.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote je tudi načrt prilagojene rabe naravnih dobrin, potreben za zagotavljanje ugodnega stanja kvalifikacijskih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000 (Kočevsko – Kolpa, Kočevsko, Kolpa, Lahinja, Petrišina jama, Gornji kal in Veliko bukovje).

S terenskim delom smo pričeli spomladi leta 2012 in končali jeseni istega leta. Izdelava načrta je potekala v skladu z Zakonom o gozdovih, Pravilnikom o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih in Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote je tudi načrt prilagojene rabe naravnih dobrin, potreben za zagotavljanje ugodnega stanja kvalifikacijskih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst na območjih Nature 2000 (POO Kolpa, POO Lahinja in POO Petrišina jama, POO Gornji kal, POO Veliko bukovje in POV Kočevsko Kolpa).

Terenska dela so se začela spomladi leta 2022 in bila jeseni istega leta tudi zaključena. Izdelava načrta je potekala v skladu z Zakonom o gozdovih, Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo ter Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot.

Okrajšave, ki se pojavljajo v tekstu: **območje**, **GGO** (gozdnogospodarsko območje), **GGE**, **enota** (gozdnogospodarska enota), **KE** (krajevna enota), **GGN** (gozdnogospodarski načrt), **RGR**, **razred** (rastiščnogojitveni razred), **ARSO** (Agencija Republike Slovenije za okolje), **MKGP** (Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano), **SiDG** (Slovenski državni gozdovi), **SKZG** (Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov), **ZGS** (Zavod za gozdove Slovenije), **KO** (katastrska občina), **POO** (posebno ohranitveno območje), **POV** (posebno območje varstva), **NVDP** (naravna vrednota državnega pomena), **NVLP** (naravna vrednota lokalnega pomena), **EPO** (ekološko pomembno območje), **KD** (objekt kulturne dediščine).

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

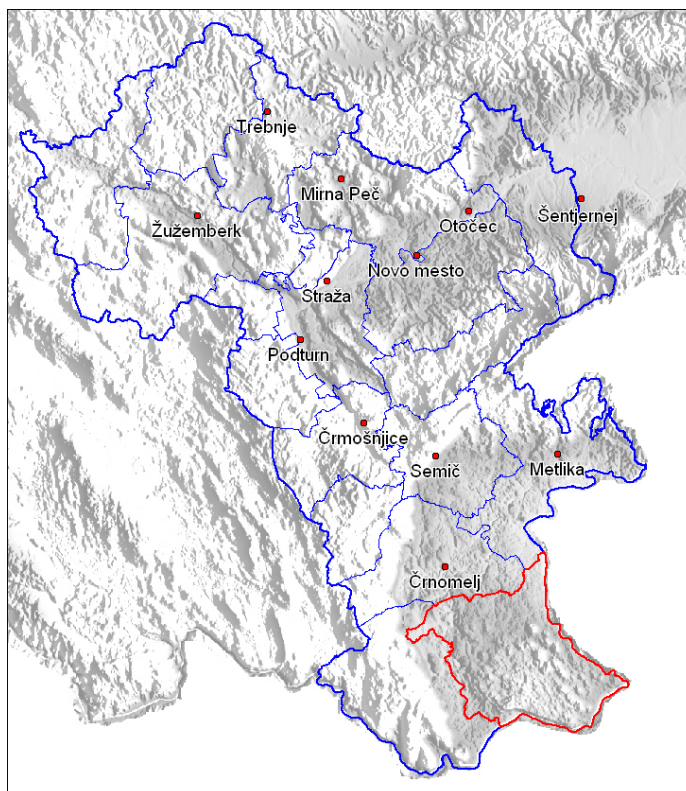
1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Gozdnogospodarska enota Adlešiči se nahaja na jugovzhodnem delu Bele krajine in pokriva 12.129,52 ha površine. Na severu in zahodu enota meji na GGE Črnomelj in GGE Stari trg, na jugu in vzhodu meji na reko Kolpo, ki je hkrati državna meja s Republiko Hrvaško. V gozdnogospodarskem območju Novo mesto se enota nahaja v skrajnem južnem delu in spada v celoti pod upravo občine Črnomelj. GGE Adlešiči je razdeljena v trinajst katastrskih občin kot je navedeno v spodnji preglednici.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra KO	Katastrska občina	Površina KO v GGE v ha	Površina gozda v KO v GGE v ha	Delež gozda ali gozdnatost KO v %
Črnomelj	1552	Adlešiči	1869,19	1.279,90	68,5
	1564	Preloka	1698,00	1.146,39	67,5
	1563	Vinica	1302,79	999,48	76,7
	1565	Marindol	954,08	637,37	66,8
	1551	Belčji vrh	941,82	700,18	74,3
	1546	Tribuče	917,71	666,11	72,6
	1554	Hrast pri Vinici	880,31	550,90	62,6
	1547	Butoraj	843,33	622,77	73,8
	1545	Bedenj	744,60	448,88	60,3
	1544	Griblje	710,83	315,42	44,4
	1548	Golek	681,30	320,10	47,0
	1553	Bojanci	412,40	293,47	71,2
	1566	Žuniči	173,17	80,11	46,3
Skupaj			12.129,52	8.061,08	65,5

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote v GGO

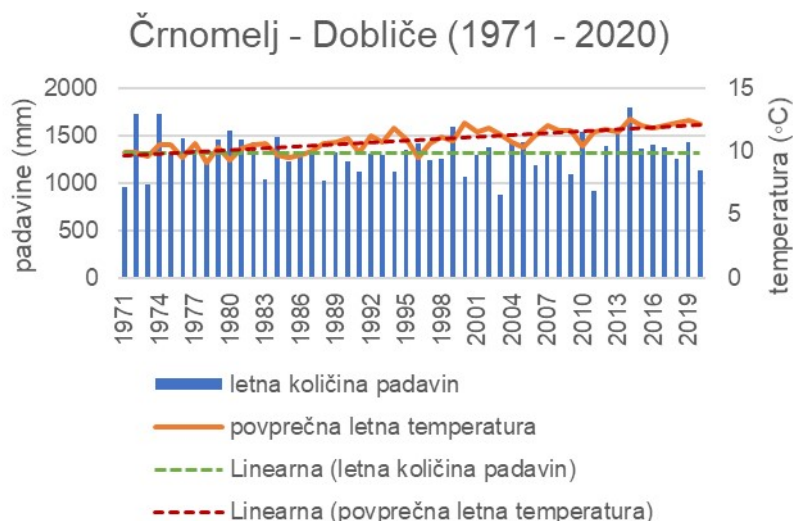
1.1.2 Relief

V GGE Adlešiči je relief pretežno vrtačast in gričevnat z nadmorskimi višinami od 140 do 200 m. Najvišjo točko v enoti predstavlja hrib Izgornik (373 m), najnižje pa se teren spusti proti Lahinji in Kolpi na 140 m in še nekoliko nižje v posameznih vrtačah. Pobočja kanjonov Kolpe in v manjši meri tudi Lahinje so zelo strma, tu imajo gozdovi pomembno varovalno funkcijo.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Bela krajina leži na prehodu med severno jadranskim in celinskim podnebnim režimom in jo uvrščamo v podnebni tip zmerno celinskega podnebja jugovzhodne Slovenije. Podnebje je semihumidno, v nekaterih predelih poleti z značajem aridnega do semiaridnega podnebja. Padavinska razporeditev je razmeroma ugodna za vegetacijo, z izjemo julija in avgusta, ko nastopajo suše.

Povprečna letna temperatura zadnjih petdeset let za referenčno postajo Črnomelj - Dobliče je 10,9 °C. V prvem desetletju tega obdobja je 11 °C v zadnjem desetletju pa 12 °C, kar je zaskrbljujoče velik dvig temperature. Povprečna letna količina padavin postavlja enoto v humidno klimatsko območje in znaša 1.320 mm. Sezonska razporeditev padavin je razmeroma ugodna. Tekom leta nastopata kulminaciji v juniju in oktobru, najmanj padavin pa beležimo v zimskih mesecih in juliju.

Grafikon 1: Povprečne padavine in temperature po letih

1.1.4 Hidrološke razmere

Enota leži v Kolpskem porečju (pokolpje) ki ima najnižjo gostoto rečnega omrežja v Sloveniji ($g = 0,53 \text{ km/km}^2$). Na obrobju enote tečeta dve reki: reka Kolpa (29 km) na jugu in vzhodu ter Lahinja (11 km), ki enoto deloma (v dolžini 3 km) omejuje na zahodu. Razen manjših potokov Podturnščice, Nerajščice in Goleka, ki se zlivajo v Lahinjo, in potoka Jez, ki se pri Vinici izliva v Kolpo, ni drugih površinskih vodotokov. Lahinja dobiva vodo z belokranjskega planika oz Poljanske gore, povirje Kolpe pa je večje in se nahaja zunaj meja enote (Risnjak in Snežniški masiv). Reki Lahinja in Kolpa sta počasi tekoči reki, Kolpa je tu v svojem spodnjem do srednjem toku in zajezena s številnimi jezovi. Ima dežno snežni režim s primarnim viškom, ki nastopi aprila, in sekundarnim viškom v novembru.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

Geološka podlaga in petrografski sestav kamenin sta karakteristična za posamezno skupino oblikovanosti reliefa, saj je ta močno odvisen od matične podlage.

Večinoma se pojavljajo kredni apnenci, ostale površine pokrivajo jurski dolomiti kot ozek pas v obrobju in deloma tudi v osrednjem delu (Bojanci). Naplavljene ilovice najdemo predvsem v blagi depresiji na severovzhodu (Griblje), jezerske sedimente pa v severozahodnem (Golek) delu enote. Nekaj je tudi holocenskih naplavin, ponekod ob Kolpi in ob povirju Lahinje, kjer so se razvila oglejena globoka, slabo prepustna in neprezračena tla z močvirnim značajem.

Tla

Pod vplivom tlotvornih dejavnikov in matične kamenine so se razvili različni tipi tal.

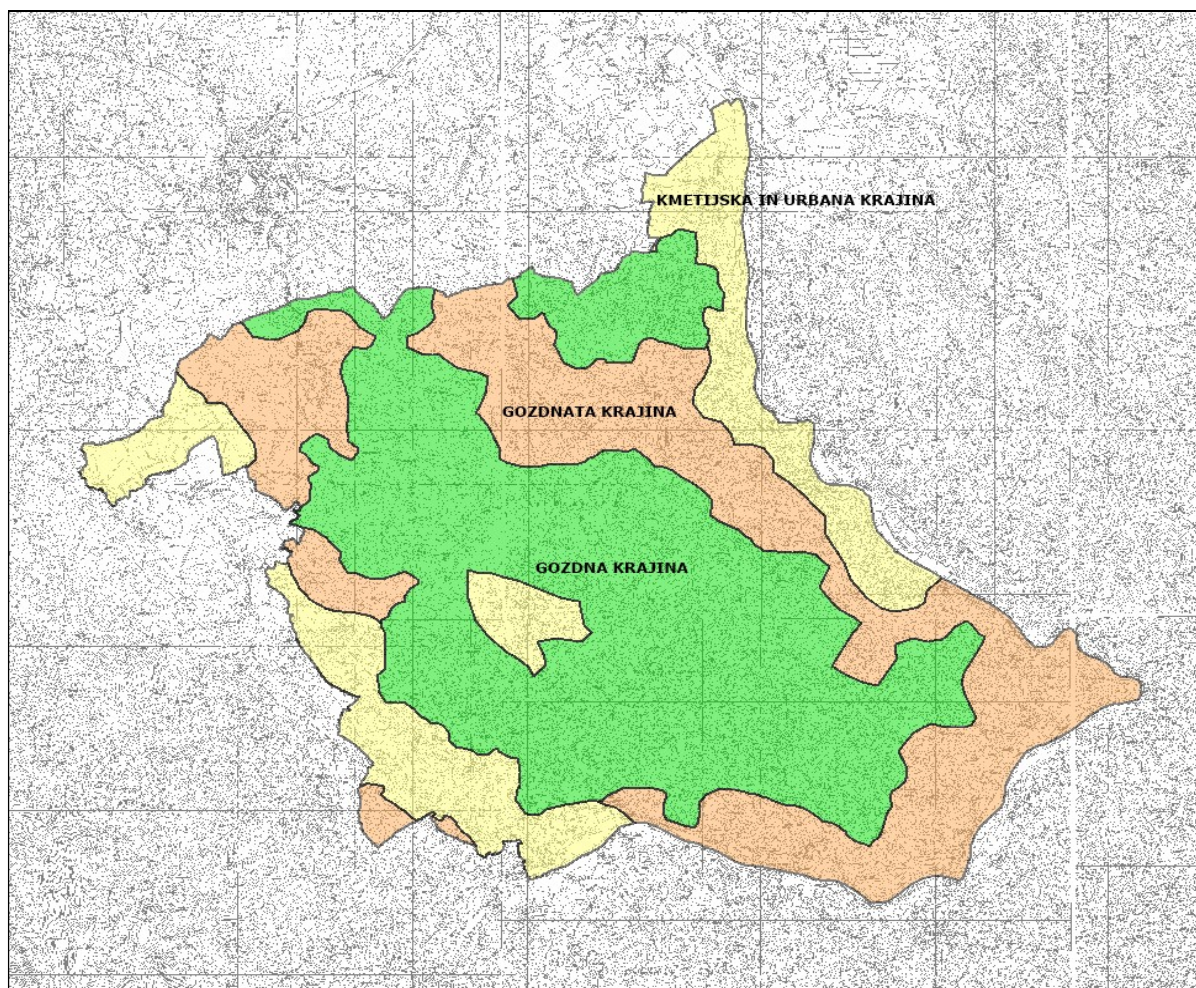
Večino enote pokrivajo podzoljena rdeča in rjavordeča tla razvita na diluvialni ilovici, ki ponekod v debelih plasteh pokriva matično kamenino. Ta globoka, dobro prepustna in zračna tla so v precejšnji meri degradirana v značilna akrična – steljniška tla. Ostalo so rjava tla na apnencih in rdečerjava tla na dolomitih.

1.1.6 Krajinski tipi in gozdnatost

Celotna površina enote je 12.129,52 ha, površina gozdnega prostora pa 8.256,27 ha.

Preglednica 2: Krajinski tipi

Tip krajine	Površina krajine	Površina gozda	Površina negozda	Gozdnatost	Delež krajine
Gozdna krajina	5.954,29	5.854,37	99,92	98,3	49,1
Gozdnata krajina	3.843,36	1.811,49	2.031,87	47,1	31,7
Kmetijska in urbana krajina	2.331,87	395,22	1.936,65	16,9	19,2
Skupaj	12.129,52	8.061,08	4.068,47	66,5	100,0

Karta 2: Karta krajinskih tipov

Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina v ha	Delež v %
Površina gozdnogospodarske enote	12.129,52	100,0
Gozd	8.061,08	66,5
Druga gozdna zemljišča		
Daljnovodi v gozdnem prostoru	11,28	0,1
Obore	23,93	0,2
Gozdni prostor		
Lazi in senožeti	92,12	0,8
Zaraščajoče površine v gozdnem prostoru	58,81	0,5
Infrastrukturni objekti	7,34	0,1
Drugo (vodotoki)	1,71	0,0
Negozdni prostor		
Zaraščajoče površine izven gozdnega prostora	166,02	1,4
Drugo	3.707,23	30,6

Površina gozdov v enoti je 8.061,08 ha, kar pomeni 66,5 % gozdnatost. V enoti je najmočnejše zastopana gozdna krajina, preostanek enote pa uvrščamo v gozdnato ter kmetijsko in urbano krajino.

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Za to enoto so na voljo podrobne fitocenološke karte v merilu 1:10.000, s pomočjo katerih smo določili združbe v posameznih odsekih in jih dodatno preverili ob terenskih opisih sestojev.

Preglednica 4/D-GZ: Gozdne združbe

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	Vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	1,68	0,0
512	Grmičavo vrbovje	1,18	0,0
521	Nižinsko črnojelševje	0,50	0,0
22	Dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom	50,71	0,6
531	Dobovje in dobrovo belogabrovje	50,71	0,6
23	Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	6.547,55	81,3
541	Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	6.547,55	81,3
25	Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1.285,95	16,0
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	46,28	0,6
554	Gradново bukovje na izpranih tleh	1.239,67	15,4
27	Gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani	26,56	0,3
631	Preddinarsko gorsko bukovje	17,03	0,2
581	Osojno bukovje s kresničevjem	9,53	0,1
30	Javorovja, velikojesenovja in lipovja	17,83	0,2
600	Podgorsko-gorsko lipovje	15,45	0,2
651	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	2,38	0,0
32	Gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev	80,96	1,0
561	Bazoljubno gradnovje	70,14	0,9
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo čmogabrovje	10,82	0,1
36	Jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	49,84	0,6
771	Jelovje s praprotni	49,84	0,6
Skupaj		8.061,08	100,0

☞ **Preddinarsko–dinarsko gradново belogabrovje – *Epimedio-Carpinetum***

Rastiščni tip se pojavlja na nadmorskih višinah med 170 in 350 m, kjer prevladuje gričevnat svet z blago razgibanim reliefom, pretežno na apnencih in nanosih ilovice. V višjih legah najdemo srednje globoka rjava pokarbonatna tla na apnencih, v nižinah pa globoka izprana rjava tla na nanosih. Oboja so biološko zelo aktivna.

Prevladujejo mešani gozdovi gradna in belega gabra, katerim so posamično primešani še maklen, češnja, dob, cer, gorski javor in bukev. Zaradi vpliva človeka je močno zastopana tudi smreka, ki se naravno dobro pomlajuje in izpodriva avtohtone vrste, predvsem graden. Bogat grmovni sloj tvorijo navadna kalina (tintovje), glog, leska, črni trn, navadna trdoleska in gozdni šipek. Zeliščni sloj rastiščnega tipa tvorijo žafran, lipica ali vimček, trobentica, črnilec, tevje, pomladna lakota, velecvetna zvezdica (dremulica) in gozdni šaš.

☞ **Preddinarsko gorsko bukovje – *Lamio orvalae-Fagetum***

Združba se pojavlja na nadmorski višini med 300 in 580 m na srednje strmih do strmih pobočjih in širokih hrbtih. Tla so srednje globoka, izjemoma tudi globoka ali plitva pokarbonatna rjava tla na apnencu ali dolomitu. Tla so sveža in biološko zelo aktivna.

Drevesni sloj tvori bukev s primesjo gradna, belega gabra, gorskega javorja, češnje ter umetno vnesena smreka in bori. Grmovni sloj je bogat in ga poleg drevesnega podmladka tvorijo navadni volčin, gozdni šipek, glog, dobrovita, tintovje, rdeči dren in leska. V zeliščnem sloju so najpogostejše tevje, svinjska laknica, trobentica, kopitnik, velecvetni teloh in zeleni šaš.

☞ **Gradново bukovje na izpranih tleh – *Hedero-Fagetum***

Rastiščni tip se pojavlja med 200 in 600 m nadmorske višine na položnih pobočjih. Matična podlaga so apnenci z vrsto značilnih kraških pojavov. Na njih so nastala globoka do srednje globoka rjava pokarbonatna tla, ki so rahlo kisle reakcije, izprana in biološko srednje aktivna.

Sestoj praviloma tvorita bukev in graden, ki je v tej enoti redko prisoten. Grmovni sloj tvorijo navadni volčin, gozdni šipek, navadna kalina, glog in dobrovita. V zeliščnem sloju se pojavljajo velecvetni šetraj, dolgolistna naglavka, dlakavi šaš in spomladanska torilnica, kot diferencialna vrsta za geografsko varianto se pojavlja lipica ali vimček, lahko pa še tevje, zimzelen, kopitnik, svinjska laknica, trobentica, sinjezeleni šaš, borovnica, navadni črnilec in navadna zlata rozga.

☞ **Jelovje s praprotni – *Dryopterido-Abietetum***

Rastiščni tip se pojavlja na nadmorski višini med 200 m in 300 m na hladnih in vlažnih osojnih pobočjih ali kotlinah in globljih vrtačah. Porašča različno globoka koluvijalna in neustaljena tla na nekarbonatni podlagi, presuti s plitvimi nanosi sipkih kamenin.

Gradnica sestojev je jelka, ki se tudi zelo dobro pomlajuje. Spremlja jo še smreka, hrast, beli gaber, bukev, domači kostanj in divja češnja. Grmovni sloj tvorijo Rubus vrste, čistilna krhlika, navadna trdoleska, črni bezeg in navadna leska. V zeliščnem sloju so najpogostejše okroglostna lakota (značilnica), vimček, borerjeva glistovnica, gozdni šaš, plazeči skrečnik, navadni kopitnik, svinjska laknica, spomladanska trobentica, borovničevje, rebrenjača, gozdna vijolica, zajčji lapuh, ženikelj in drugi.

☞ **Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje – *Hacquetio-Fagetum***

Združba se pojavlja na nadmorski višini med 300 in 580 m na srednje strmih do strmih pobočjih in širokih hrbtih. Tla so srednje globoka, izjemoma tudi globoka ali plitva pokarbonatna rjava tla na apnencu ali dolomitu. Tla so sveža in biološko zelo aktivna.

Drevesni sloj tvori bukev s primesjo gradna, belega gabra, gorskega javorja, češnje ter umetno vnesena smreka in bori. Grmovni sloj je bogat in ga poleg drevesnega podmladka tvorijo navadni volčin, gozdni šipek, glog, dobrovita, tintovje, rdeči dren in leska. V zeliščnem sloju so najpogostejše tevje, svinjska laknica, trobentica, kopitnik, velecvetni teloh in zeleni šaš.

☞ **Bazoljubno gradnovje - *Lathyro-Quercetum***

Rastiščni tip se pojavlja pretežno na nadmorski višini 250 do 500 m na toplih, skalovitih in strmih pobočjih. Tla, ki jih porašča, so plitva do srednje globoka, izrazito žepasta rjava pokarbonatna tla z močno bazično reakcijo. Zaradi sušnosti so biološko slabo aktivna.

Drevesni sloj tvorita cer in graden, prisotni pa so še črni gaber, mali jesen, maklen, topokrpi javor in brek. Grmovni sloj je bogat in ga poleg podmladka drevesnih vrst tvorijo še glog, kozja češnja, navadna trdoleska, tintovje, rumeni dren, gozdni šipek in robida. V zeliščnem sloju pa so črni grahor, navadni bljušč, sinjezeleni šaš, gozdna lakota, navadna mačina, medenika in hermelika.

☞ **Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje – *Quercu-Ostryetum carpinifoliae***

Združba se pojavlja pretežno na nadmorski višini 450 – 813 m in porašča izrazito tople prisojne lege zelo strmih in skalovitih pobočij ter grebenov. Tla, ki jih porašča združba, so praviloma plitve in skeletne rendzine z bazično reakcijo, pretežno na dolomitu in dolomitiziranem apnencu. So suha, občasno sveža in slabo rodovitna.

Drevesni sloj je nizek, praviloma do 10 m in ga tvorijo izrazito toploljubne drevesne vrste kot so: črni gaber, mali jesen, puhasti hrast, mokovec, cer in graden. Grmovni sloj je redek in ga poleg drevesnega podmladka tvorijo še dobrovita, rumeni dren, čistilna kozja češnja in šmarna hrušica. V zeliščnem sloju so najpogostejše krvavordeča krvomočnica, ognjenec, navadna medenika, mnogocvetni salomonov pečat, srhkodlakava relikva, kokoševca in breskovolistna zvončica.

☞ **Podgorsko-gorsko lipovje – *Tilio-Aceretum***

Rastiščni tip se pojavlja pretežno na nadmorski višini 200 - 1.050 m in porašča položna, strma do zelo strma pobočja, vse lege, pogostejše osojne. Tla so koluvialno-deluvialna tla.

Drevesni sloj tvorijo: črni gaber, veliki jesen, lipa, lipovec, mali jesen in ostrolistni javor. V grmovnem sloju se pojavljajo: gorski javor, gorski brest, lipa, lipovec, veliki jesen, ostrolistni javor. V zeliščnem sloju so najpogostejše jelenov jezik, navadni kopitnik, navadna rumenka, rjavi sršaj in navadna ciklama.

☞ **Gorsko-zgornjegorsko javorje z brestom – *Lamio orvalae-Aceretum pseudoplatani***

Združba se pojavlja pretežno na osojnih legah v vlažnih jarkih in vrtačah rahlo razgibanih planot, na nadmorski višini med 250 in 650 m. Porašča srednje globoka do globoka tla na karbonatih, ki so bazična, sveža, vlažna, humusna in zračna. So biološko zelo aktivna in visoko produktivna.

Sestojte tvorijo predvsem gorski javor, gorski brest, ostrolistni javor in veliki jesen. V grmovnem sloju se pojavljata leska in črni bezeg. V zeliščnem sloju pa so najpogostejše velecvetna mrtva kopriva, jelenov jezik, kranjska bunika, trpežna srebrenka, pegasti kačnik, navadna pižmica, mnogolistna mlaja, navadna nedotika, navadna podborka, lepljiva kadulja, velika kopriva in smrdljčka.

1.1.8 Živalski svet

Glede na to, da gozdovi pokrivajo pretežni del enote, predstavljajo gozdovi najpomembnejši habitat živalskim vrstam. Pomemben habitat predvsem za redke in ogrožene živalske vrste predstavljata tudi reki Kolpa in Lahinja s pritoki, ter številni kali, izviri in ostali vodni habitati. Kmetijska krajina, v kateri prevladuje travniška in pašniška raba krajine, se razteza ob robu enote. Ker je enota dokaj redko poseljena se vpliv človeka na živalski svet odraža predvsem preko rabe krajine.

Od rastlinojede divjadi je v enoti prisotna srnjad in jelenjad, katere številčnost se v zadnjem desetletju znatno povečala. Velik delež pionirskih gozdov z grmišči, znotraj katerih so številne z gozdnim drevjem neporasle površine nudijo srnjadi ugodne pogoje kritja in prehrane. Gostota srnjadi je kljub ugodnim življenjskim pogojem, dokaj nizka. Jelenjad v enoti se populacijsko delno navezuje na jelenjad Poljanske gore, delno pa na jelenjad iz sosednje države.

Vse številčnejši so v enoti tudi divji prašiči. Zaradi ugodnih pogojev za kritje, dobre prehranske ponudbe zaradi velikega deleža hrasta v gozdovih, ter vse pogostejših prehodov divjih prašičev iz sosednje države, se je številčnost prašičev znatno povečala, kar se kaže tudi v velikih škodah na kmetijskih površinah.

Od divjadi so v enoti prisotne tudi ostale avtohtone vrste, ki jim ustrezajo habitati nižinski gozdov gozdnate ali gozdne krajine.

Od redkih in ogroženih živalskih vrst velja izpostaviti vrste, ki so vezane na vodne in obvodne habitate Kolpe in Lahinje s pritoki. V teh habitatih je prisotna vidra, močvirska sklednica, različne dvoživke, kačji pastirji, ter številne ostale živalske vrste. Pomembni vodni in močvirni habitat je Gornji kal, ki se nahaja pri vasi Hrast. Ker gozdarstvo z dejavnostjo nima večjega vpliva na vodne živali rek Lahinje in Kolpe, jih posebej ne izpostavljamo. V zadnjem desetletju je na vseh vodotokih prisoten evropski bober. Njegova številčnost strmo narašča s tem pa tudi njegov vpliv na obvodno vegetacijo.

Na pobočju ob Kolpi pri Miličih je največje gnezdišče sivih čapelj na Dolenjskem.

V enoti je evidentiranih 47 jam in brezen, katerih večina leži v gozdnem prostoru. Med jamami velja izpostaviti Petrišino jamo, ki je zimovališče in prehodno bivališče za netopirje južne podkovnjake, gozd v njeni okolici pa kot prehranjevališče.

Območje enote Adlešiči je opredeljeno kot robno območje življenjskega prostora rjavega medveda v Sloveniji. Le manjši del (ok.12 ha) spada v osrednji življenjski prostor. Medved je v enoti sicer stalno prisoten, vendar maloštevilen. V JZ delu enote se občasno pojavljajo tudi volkovi. Zaradi reje drobnice medved in volk občasno napadejo drobnico. Večje škode na drobnici od zveri pa povzročijo krokarji.

V enoti je zaradi površin na katerih se dokaj ekstenzivno gospodari z gozdovi, ki je tudi posledica drobno posestniške lastniške strukture gozdov veliko odmrlega drevja ter dreves z dupli (hrast, beli gaber, kostanj), ki so pomembni za primarne in sekundarne duplarje. V debelinski strukturi odmrlega drevja je nazadovoljiv le delež drevja, debelejšega od 50 cm. Zaradi pionirskih gozdov je v gozdovih enote nadpovprečen delež mehkih listavcev, ki so najprimernejša za veliko vrst duplarjev.

Na splošno lahko ocenimo, da so življenjski pogoji za živalski svet na področju enote ugodni. Osnovna naloga gozdarstva je tako v ohranjanju ustreznih habitatov za živalske vrste, ob hkratnem izboljšanju lesno proizvodne vloge gozdov. Na eni strani je tako potrebno skrajno skrbno (ne)ukrepati ob najboljčutljivejših habitatih (jame, vodni viri, gnezdišča, dupla) ter zagotavljati ustrezne pogoje za ostali živalski svet (duplarji, sove, ostale vrste ptic, netopirji, velike zveri, parkljasta divjad...).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Meja gozda je določena s pomočjo ortofotoposnetkov v merilu 1 : 5.000 in preverjena na terenu. Z digitalizacijo sestojev vrisanih na ortofotoposnetke je določena površina sestojev in odsekov ter s tem površina vseh gozdov, ki znaša 5.275,34 ha. Gozdovi so večinoma v zasebni lasti.

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda v ha	7.152,30	593,84	314,94	8.061,08
Delež v %	88,7	7,4	3,9	100,0

Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	45,1	45,1	5,2	5,2
1 do 5 ha	34,7	79,8	26,1	31,3
5 do 10 ha	12,2	92,0	29,1	60,4
10 do 30 ha	7,9	99,9	37,8	98,2
30 do 100 ha	0,1	100,0	1,8	100,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0	-	100,0	-

Nekaj manj kot polovica lastnikov ima posest manjšo od enega hektarja, kar predstavlja le 5,2 % celotne gozdne površine. Dobra tretina lastnikov ima v lasti od enega do petih hektarjev, kar predstavlja 26 % celotne gozdne površine, posest večjo od petih hektarjev pa ima okoli 20 % lastnikov, kar površinsko predstavlja več kot dve tretine gozdov.

Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež v % Leto 2013	Delež v % Leto 2023	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	54,7	45,1	1.060	1.060
1 do 5 ha	32,3	34,7	815	1.875
5 do 10 ha	9,0	12,2	288	2.163
10 do 30 ha	3,9	7,9	186	2.349
30 do 100 ha	0,1	0,1	3	2.352
nad 100 ha	0,0	0,0	0	2.352

Število vseh zasebnih lastnikov (brez solastnikov) je v enoti 2.352, tistih, ki imajo velikost gozdne posesti do 1 ha pa 1.060. Povprečna gozdna posest je velika 0,30 ha. Že tako majhna gozdna posest je praviloma razdrobljena na več prostorsko ločenih parcel. Odvisnost lastnikov od dohodka iz gozda in prav tako interes lastnikov za svoj gozd je zato majhna, kar se odraža v načinu gospodarjenja.

V zadnjem desetletju je opaziti zmanjšanje deleža najmanjše posesti, in porast deleža nekoliko večjih posesti.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Delež spravilne razdalje v %					
	ha	%	do 200 m	200-400 m	400-600 m	600-800 m	800-1200 m	nad 1200 m
S traktorjem	6.048,37	75,0	3,0	31,1	27,5	20,8	14,3	3,3
Ni odprto	2.012,71	25,0						
Skupaj	8.061,08	100,0						

Na površini 6.048,37 ha so razmere primerne za traktorsko spravilo, 3,92 ha pa pokriva gozdni rezervat, kjer ni dovoljeno ukrepanje. Največ odprtih lesno proizvodnih gozdov ima pravilno razdaljo od 200 do 400 m, povprečna ocenjena pravilna razdalja v enoti pa znaša okoli 550 m, kar je odraz slabe odprtosti z vlakami in gozdnimi cestami (skoraj petina vseh gozdov ima pravilno razdaljo nad 800 m). Spravilno razdaljo daljšo od 1.000 m imajo predvsem odseki na območju zaprtih gozdov (območje Adlešiči – Zilje) ter na območju Knežina – Tribučje.

Sistemi vlak v nekaterih oddelkih so potrebni rekonstrukcije in dograditve zaradi spremembe tehnologije spravila. Novozgrajene primarne vlake in tudi del obstoječih naj bodo primerne za izvoz lesa s polprikolicami.

Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta ceste	Produktivne v km	Povezovalne v km	Skupaj v km	Gostota cest v m/ha
Gozdne ceste	60,9	0,4	61,3	7,6
Javne ceste	38,2	-	38,2	4,7
Skupaj	99,1	0,4	99,5	12,3

Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste.

Zaprtih gozdov v skladu z Uredbo o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94) je v enoti 222 ha na območju od Adlešičev do Zilj (vzhodno od Bojancev).

Skupna dolžina gozdnih cest (produktivne in povezovalne) je 61,3 km. Poleg gozdnih cest je produktivnih tudi del javnih cest, skupaj 38,2 km. Povprečna gostota produktivnih cest v enoti je 12,3 m/ha. Odprtost gozdov je dobra v osrednjem delu enote (Veliko bukovje), kjer so državni gozdovi, medtem ko je v zasebnih gozdovih gostota premajhna. Dolžina in gostota produktivnih gozdnih cest se je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim načrtom povečala.

Ob zahodnem robu enote poteka regionalna cesta Črnomelj – Vinica in je zelo pomembna za izvoz lesa iz gozdov zahodnega dela enote.

Skozi sredino enote poteka v smeri SZ – JZ cesta Črnomelj – Tribučje – Bojanci – Vinica, ki je hkrati tudi glavna izvoznica za les iz gozdov osrednjega dela enote.

Vzdolž reke Kolpe poteka regionalna cesta (Griblje – Adlešiči – Žuniči – Zilje – Vinica), ki je pomembna za izvoz lesa iz gozdov vzhodnega in južnega dela enote.

Pogoji pridobivanja lesa

V zasebnih gozdovih se les pridobiva na različne načine. Deloma ga lastniki posekajo in spravijo z lastnimi sredstvi sami in s pomočjo medsosedske pomoči, v večini pa ta dela opravijo posamezni profesionalni izvajalci.

Sečnjo v državnih gozdovih je do leta 2016 izvajal koncesionar v glavnem z lastnimi delavci in delno tudi s pogodbenimi izvajalci. Po tem letu s temi gozdovi upravlja družba Slovenski državni gozdovi d.o.o., sečnjo in spravilo pa pretežno izvajajo preko javnega razpisa izbrani izvajalci, deloma pa tudi SiDG s svojimi delavci in delovnimi sredstvi.

Pogoji sečnje so ugodni. Pri krojenju iglavcev se največkrat uporablja poldebelna metoda izdelave, pri listavcih pa sortimentna metoda s poudarkom na kombiniranih hlodih.

Strojna sečnja

Zaradi vse dražjega ročnega dela in nuje po zmanjševanju obsega poškodb, nastalih pri delu v gozdu, se povečuje delež strojnega izvajanja vseh faz dela v gozdovih. Terenski in sestojni pogoji v enoti omogočajo izvajanje strojne sečnje na mnogih površinah. Te površine, ki ustrezajo tehnološkimi in sestojnim pogojem za strojno sečnjo, določimo s podrobnim tehnološkim delom gojitvenega načrta.

Po podatkih evidence so v preteklem desetletju posekali približno 17.641 m³ oziroma 6,3 % evidentiranega poseka s strojno sečnjo in 10.323 m³ oziroma 3,6 % v kombinaciji z ročno sečnjo.

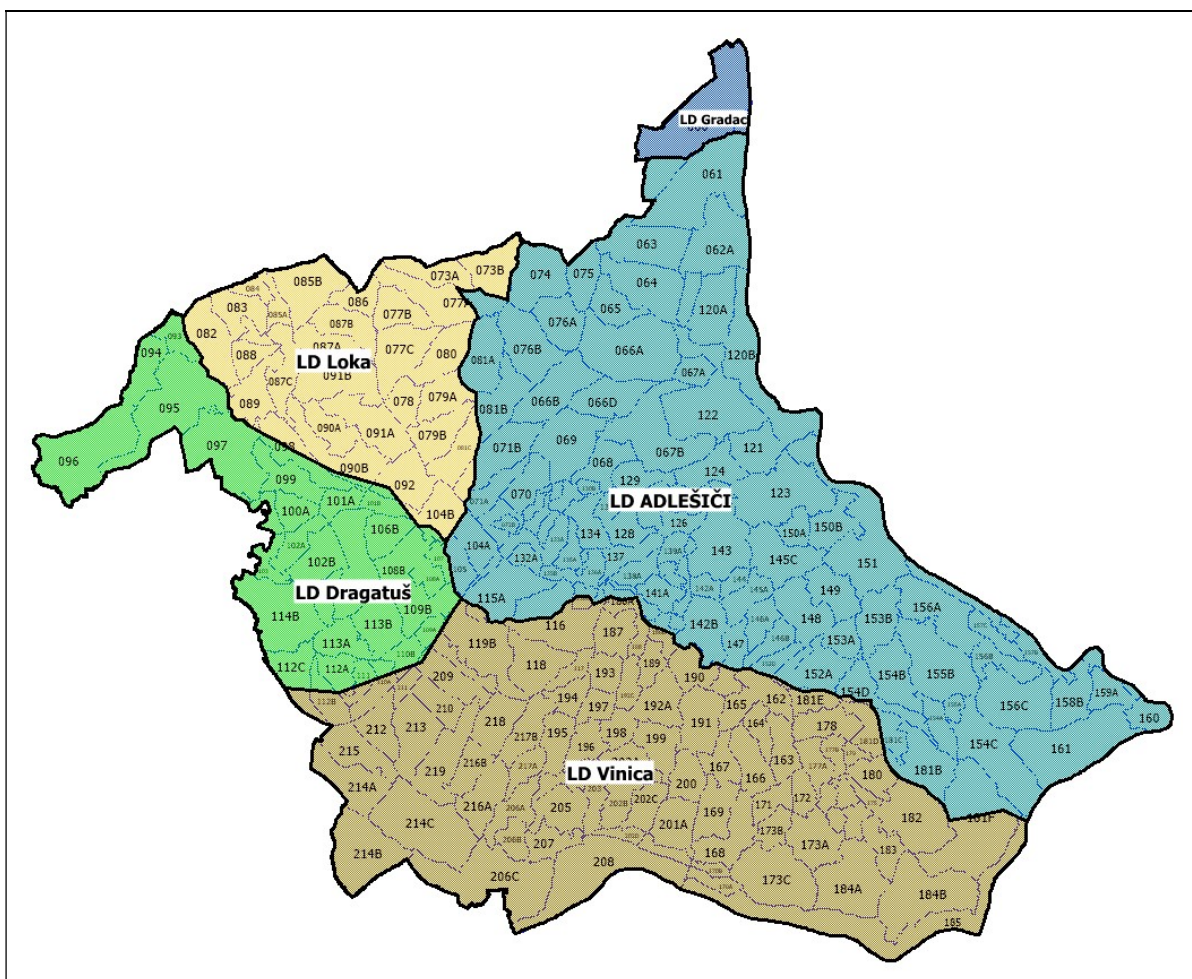
1.4 Družbeno gospodarske razmere

Poselitev in prebivalstvo

Enota je relativno slabo poseljena. Po podatkih Statističnega urada RS je v enoti 44 naselji, v katerih živi 3.247 prebivalcev. Gostota prebivalstva je 27 prebivalcev na km². Z izjemo vasi Bojanci, ki se nahaja v osrednjem delu enote, so druge vasi in naselja pretežno na obrobju, večinoma v bližini reke Kolpe in Lahinje. Vasi so majhne z manj kot 50 prebivalci. Večja naselja v enoti, z več kot 100 prebivalci so: Adlešiči, Butoraj, Drenovec, Griblje, Hrast pri Vinici, Tribuče, Vinica in Zilje. Adlešiči in Vinica imata osnovno šolo in pošto.

1.5 Druge dejavnosti v prostoru

Lovstvo

Karta 3: Karta lovišč lovskih družin

Preglednica 10/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Površina gozda lovišča v GGE v ha	Delež v %
0322	DRAGATUŠ	905,61	11,2
0323	VINICA	2.841,20	35,2
0324	LOKA	1.085,04	13,5
0325	ADLEŠIČI	3.229,23	40,1
Skupaj		8.061,08	100,0

Z lovišči v enoti upravljajo štiri lovske družine. Večji del enote pokrivata lovišči lovskih družin Adlešiči in Vinica, nekoliko manjši del pa lovišči lovskih družin Loka in Dragatuš. Lovišče Gradac sega na območje enote s 172 ha vendar, ta površina ne zajema gozdne maske GGE.

Lovišča spadajo v okvir III. Kočevsko – Belokranjskega lovsko upravljaljskega območja. Letne in dolgoročne lovsko upravljaljske načrte za Kočevsko – Belokranjsko LUO izdeluje ZGS, OE Kočevje ter letnih načrtov lovišč, katere izdelujejo lovske organizacije.

Kmetijstvo

Delež kmečkega prebivalstva v zadnjih desetletjih pada in kmetije so večinoma mešanega tipa, saj so lastniki kmetij največkrat zaposleni (Adria, Akrapovič, itd.). Kmetijske površine so v bližini vasi še redno obdelane, bolj oddaljene košenice pa se zaraščajo zaradi oddaljenosti, slabih poti in neprimernih terenov za strojno košnjo.

Med kmetijskimi panogami so pomembne poljedelstvo in živinoreja. Prevladujejo majhne kmetije, ki so razmeroma dobro opremljene s kmetijsko mehanizacijo, vendar pa zaradi svoje majhnosti ne morejo ustvarjati večjih tržnih presežkov. Večje kmetije so usmerjene v živinorejo (proizvodnja mleka, mlečnih izdelkov ali mesa), manjše kmetije pa so pretežno samooskrbne.

Vinogradništvo se pojavlja na toplih legah kraškega ravnika, kjer so vinogradi posejani po osamelcih: Velika in Mala Plešivica, Preložnik, Žeželj. Pridelek je namenjen pretežno domači porabi.

Infrastruktura, industrija in obrt

V enoti je 38,2 km javnih cest, poleg teh pa še 61,3 km gozdnih cest.

Gozdni prostor je obremenjen z različnimi infrastrukturnimi objekti. Med njimi izstopajo daljnovodi, ki samo v gozdnem prostoru pokrivajo površino 11,28 ha. Najpomembnejše prometne povezave v enoti so cesta Črnomelj – Vinica in cesta Črnomelj – Tribučje – Adlešiči – Marindol – Preloka – Vinica.

Sicer se prebivalci ukvarjajo s kmetijstvom, ki na tem območju zaradi slabših naravnih danosti ne predstavlja pomembnejšega vira dohodka, zato se velik del prebivalcev vozi na delo v Črnomelj.

Vsa naselja so elektrificirana, na voljo imajo telefon in pitno vodo iz vodovoda. Povsod je urejeno pobiranje komunalnih odpadkov.

Druge aktivnosti v prostoru

V gozdnem prostoru sta dve zasebni obori za divjad. Obora nad vasjo Podklanec v odseku 202B je velika 12,8 ha, obora pri vasi Zilje, v odseku 173B, pa 11,9 ha.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Pri razvrstitvi gozdov glede požarne ogroženosti smo upoštevali naslednje dejavnike: razvojna faza in zgradba gozda, prevladujoča združba, negovanost in gozdna higiena, srednja letna temperatura, srednja letna količina padavin, srednja letna relativna vlažnost zraka, moč in pogostost vetra, periodičnost sušnih obdobj, matična podlaga in vrsta tal, ekspozicija, nadmorska višina, nagib, pogoji gašenja, objekti v gozdu.

Na podlagi teh meril smo gozdove v enoti razvrstili v tri stopnje požarne ogroženosti:

- ☞ veliko stopnjo požarne ogroženosti (stopnja II) ima 127,04 ha gozdov ali 1,6 %,
- ☞ srednjo stopnjo požarne ogroženosti (stopnja III) ima 2.059 ha gozdov ali 25,8 % in
- ☞ nizko stopnjo požarne ogroženosti (stopnja IV) ima 5.874,04 ha gozdov ali 72,9 %.

Gozdov z zelo veliko ogroženostjo v enoti ni.

Tudi gozdov z veliko in srednjo požarno ogroženostjo je sorazmerno malo. To so odseki z večjim deležem mladovij in z večjim deležem iglavcev.

Vsi preostali gozdovi so uvrščeni v četrto stopnjo požarne ogroženosti.

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Prostor enote je razdeljen na 95 oddelkov s povprečno površino gozda 55,81 ha. Nekateri oddelki so dodatno razdeljeni na odseke, tako da je teh 246 s povprečno površino gozda 45,23 ha.

Oddelki in odseki se glede na prejšnjo ureditev niso veliko spremenili. Manjše spremembe so le zaradi prilagajanja na meje parcel in katastrskih občin. Zaradi prilagajanja na katastersko mejo sta se spremenila naslednja oddeleka:

oddelek 60 in 63.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Vlogo javne gozdarske službe opravlja Zavod za gozdove Slovenije, sedež območne enote pa se nahaja na Gubčevi 15 v Novem mestu. Gozdnogospodarska enota Adlešiči je v celoti vključena v Krajevno enoto Črnomelj. Enota je razdeljena na revirja Adlešiči (4.314,24 ha) in Vinica (3.644,51 ha).

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

V GGN GGE prikazujemo skladno z 39. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo funkcije gozdov iz GGN GGO 2021-2030. Izločili smo le površine, ki so bile v času izdelave funkcij gozdov območnega načrta opredeljene kot gozdni prostor, medtem ko v času izdelave GGN GGE Adlešiči iz različnih vzrokov niso več gozd. Vse nove ali posodobljene podlage smo v načrt vključili kot predloge posameznih funkcij, kar je posebej izpostavljeno v obravnavi posamezne funkcije.

Ekološke funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so prisotne na 273,90 ha. Najbolj je zastopana hidrološka funkcija sledita ji funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Na 2. stopnji poudarjenosti so prisotne na 6.374,29 ha. Najbolj je zastopana hidrološka funkcija sledita ji funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so prisotne na 358,32 ha. Prevladuje estetska funkcija, sledijo ji zaščitna funkcija, funkcija varovanja kulturne dediščine in funkcija varovanja naravnih vrednot.

Na 2. stopnji poudarjenosti so socialne funkcije prisotne na 1.390,86 ha. Prevladuje funkcija varovanja kulturne dediščine sledijo estetska funkcija, obrambna funkcija, raziskovalna funkcija, higiensko-zdravstvena funkcija in zaščitna funkcija.

Od proizvodnih funkcij je prisotna na 1. stopnji poudarjenosti na 7.986,86 ha lesnoproizvodna funkcija. To imajo na 1. stopnji skoraj vsi gozdovi, izjema je en odsek, to je gozdni rezervat (3,92 ha), ki je brez lesnoproizvodne funkcije. Brez lesno proizvodne funkcije so tudi negozdne površine v gozdnem prostoru (195,15 ha). Te površine predstavljajo daljnovodi, obore, infrastruktura, vodotoki, košenice in zaraščajoče površine v gozdnem prostoru.

Proizvodna funkcija na 2. stopnji poudarjenosti je pristona na 428,48 ha. Prevladuje funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin in lesnoproizvodna funkcija.

Na 1. stopnji je prisotna samo funkcija varovanja naravnih vrednot (Gozdni rezervat).

Za vsako funkcijo je izdelan sloj, ki omogoča prostorski oris posamezne funkcije. Funkcije so na kartah prikazane ploskovno (površine, večje od 0,25 ha), točkovno in linijsko. Točkovni in linijski objekti v spodnji preglednici niso prikazani, ker nimajo površine, imajo pa v grafičnem sloju določen vplivni radij.

Preglednica 11/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% od g. prostora	ha	%	% od g. prostora	ha	%	% od g. prostora	
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	105,24	1,3	1,3	108,10	1,3	1,3	8.042,93	97,4	97,4	8.256,27
Hidrološka funkcija	155,30	1,9	1,9	6902,40	83,6	83,6	1.198,57	14,5	14,5	8.256,27
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	19,41	0,2	0,2	2095,33	25,4	25,4	6.141,53	74,4	74,4	8.256,27
Klimatska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	8.256,27	100	100,0	8.256,27
Zaščitna funkcija	26,29	82,3	0,3	5,64	17,7	0,1	0,00	0	0,0	31,93
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,0	7,35	0,1	0,1	8.248,92	99,9	99,9	8.256,27
Rekreacijska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	31,93	0	0,4	31,93
Turistična funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	8.256,27	100	100,0	8.256,27
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,0	20,48	0,3	0,2	11,45	99,7	0,1	31,93
Raziskovalna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	8.256,27	100	100,0	8.256,27
Funkcija varovanja naravnih vrednot	3,92	100,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,00	0	0,0	3,92
Funkcija varovanja kulturne dediščine	6,82	0,4	0,1	1647,36	99,6	20,0	0,00	0	0,0	1.654,18
Estetska funkcija	61,89	36,7	0,7	106,85	63,3	1,3	0,00	0	0,0	168,74
Obrambna funkcija	282,37	81,3	3,4	65,07	18,7	0,8	0,00	0	0,0	347,44
Lesnoproizvodna funkcija	7.986,86	99,1	96,7	70,30	0,9	0,9	0,00	0	0,0	8.057,16

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% od g. prostora	ha	%	% od g. prostora	ha	%	% od g. prostora	
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	5,91	1,6	0,1	358,18	98,4	4,3	0,00	0	0,0	364,09
Lovnogospodarska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,00	0	0,0	0,00

Naravovarstvene smernice za izdelavo gozdnogospodarskega načrta Adlešiči, ki jih je v mesecu novembru 2022 izdelal Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Novo mesto, so v celoti upoštevane, saj smo vsem objektom v gozdnem prostoru, ki jih vsebujejo omenjene smernice, dodelili ustrezno poudarjenost funkcij.

Smernice varstva kulturne dediščine gozdnogospodarskemu načrtu gozdnogospodarske enote Adlešiči, ki jih je v mesecu novembru 2021 izdelal Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Novo mesto, so prav tako upoštevane v celoti, saj smo vsem objektom v gozdnem prostoru, ki jih vsebujejo omenjene smernice, dodelili ustrezno poudarjenost funkcij.

Usmeritve za zagotavljanje in krepitev socialnih in ekoloških funkcij na 1. ali 2. stopnji poudarjenosti so podrobno opredeljene v okviru poglavja 6 in na nivoju oddelka oziroma odseka v obrazcu E4 (opis gozda za odsek).

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ imajo gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi z naklonom nad 35° in naklonom od 25° do 35° v predelih ob Kolpi v odsekih: 151, 157a, 157b, 158a, 159a, 160, 161, 170a, 185 in 208.
- ☞ varovanje objektov v odsekih: 151, 170a, 185, 207, 208.

Predlog prve stopnje poudarjenosti:

- ☞ gozd v okolici jame (Pečina pri mlinu) v odseku 100b.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi ki poraščajo teren s strmim naklonom na območje razreda redkih poplav in srednje poplavne nevarnosti v oddelku 160.
- ☞ območje razreda redkih poplav in srednje poplavne nevarnosti v oddelku 89, 95, 96, 97, 185.
- ☞ velik naklon terena v odsekih: 83, 85a, 120b, 151, 154c, 158a, 158b, 159a, 159b, 160, 161.
- ☞ gozdovi na območju ekstremnih združb v odsekih: 100b, 103, 157b, 158a, 185.
- ☞ gozdovi ki poraščajo teren s strmim naklonom na območju ekstremnih združb v odsekih 185, 158a in 157b.

Predlog druge stopnje poudarjenosti:

- ☞ gozd v okolici izvirov (Vušivec in Skavurinec) v oddelkih 151, 161 in 185.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Hidrološka funkcija

Območja gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo so opredeljena na podlagi slojev Direkcije RS za vode, dostopne v vodnem katastru v zbirki eVode (2023), in sicer v vodovarstvenih, erozijskih in plazljivih območjih ter ob vodotokih.

V hidrološko funkcijo 1. stopnje poudarjenosti so vključena vodovarstvena območja I. in II. varstvene cone in gozdovi nad podzemnimi jamami in brezni ter vhodi v jame.

1. stopnja poudarjenosti:

- ☒ gozd v okolici vodovarstvenih območij v odsekih: 121, 123, 124, 140a, 142a, 143, 144, 145c, 150a, 150b, 151,
- ☒ gozdovi nad jamami in okoli brezen ter v okolici izvirov vode v odsekih: 66d, 67b, 71b, 73b, 79b, 85a, 87a, 87c, 90a, 91a, 100b, 109b, 110b, 120b, 122, 133a, 143, 149, 152a, 153b, 162, 163, 166, 178, 181c, 185, 187, 201a, 205, 206c,
- ☒ gozdovi v okolici kal in kaluž v oddelku: 219
- ☒ ožji del vodovarstvenih območij v odsekih: 123, 140a, 142a, 143, 144, 145c.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☒ gozdovi na apneni podlagi v odsekih: 61 – 81c, 83 – 92, 95 – 122, 124, 126 – 154b, 154d, 155b – 196, 199 – 219.
- ☒ gozd na apneni podlagi v okolici vodovarstvenih območij v odsekih: 67b, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 129, 139a, 140a, 143.

3. stopnja poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

1. stopnja poudarjenosti:

- ☒ gozdovi nad jamami in okoli brezen ter v okolici kaluž v oddelku 219
- ☒ pasišča v gozdni krajini v odsekih 62a, 64, 73b, 74, 76a, 77c, 90a, 92, 105, 115a, 119b, 146b, 181c, 183, 184a, 196, 198, 200, 211, 216a, 217b, 219
- ☒ gozdni rezervat v odseku 158b

Predlog prve stopnje poudarjenosti:

- ☒ gozdovi v okolici redkih gozdnih ekosistemov in bližini drugih redkih ekosistemov (Krešlivec, Marindol – zdenec, Hruščevac, Vodenica, Žuniči – Vušivec, Krivače, Jarbol, Zilje – zdencec, Škavla, Topličica in Pečina pri mlinu) v odsekih 100b, 143, 157a, 161, 177a, 185, 208, 213 in 214c.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☒ EPO in Natura 2000 v odsekih 66a, 67a, 67b, 82, 83, 84, 85a, 87c – 89, 93, 95 – 98, 100a, 100b, 114a, 114b, 116 – 118, 120a – 124, 137, 138c, 141a, 142b, 145, 146c, 149, 150a – 151, 152a, 153b, 154b, 155b, 156a, 157a, 157b, 158a, 159a – 172, 177a – 178, 181d, 181e, 185, 186a – 208, 213, 216a – 219,
- ☒ EPO in gozdni otoki v odseku 96, 214b
- ☒ EPO, Natura 2000 in gozdni otoki v odsekih 114b, 120b
- ☒ gozdni otoki v odsekih 62a, 94, 95, 96, 97, 112a – 112c, 120b, 206a, 206c, 214c
- ☒ EPO v odsekih 82, 83, 84, 88, 89, 93, 206c, 214b.

Preglednica 12/N-SPA: Pregled območij Nature 2000, evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov

Koda	Ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Adlešiči
5000013	Kočevsko - Kolpa	POV	Natura 2000 območji SCI Kočevsko ter SPA Kočevsko - Kolpa zavzemata le manjše območje znotraj GGE Adlešiči (del odseka pri Brezniku), zato jih v nadaljevanju nismo obravnavali.
3000263	Kočevsko	POO	
3000175	Kolpa	POO	<u>Plazilci</u> : močvirska sklednica (<i>Emys orbicularis</i>)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Koda	Ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Adlešiči
3000075	Lahinja	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio Carpinion</i>) <u>Dvoživke:</u> hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) <u>Plazilci:</u> močvirska sklednica (<i>Emys orbicularis</i>) <u>Netopirji:</u> veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>) vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)
3000072	Petršina jama	POO	<u>Netopirji:</u> južni podkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>)
3000073	Gornji kal	POO	<u>Plazilci:</u> močvirska sklednica (<i>Emys orbicularis</i>)
3000179	Veliko bukovje	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio Carpinion</i>) <u>Metulji:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>)

Opomba: Z * so označene vlakamine kvalifikacijske vrste.

Preglednici habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst sta v prilogah.

Klimatska funkcija

1. in 2. stopnje poudarjenosti ni.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

☞ imajo gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi z naklonom nad 35° in naklonom od 25° do 35° v odseki 151, 170a, 185, 207, 208.

2. stopnja poudarjenosti:

☞ imajo gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi z naklonom nad 35° in naklonom od 25° do 35° v odsekih 85a in 120b.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Higiensko–zdravstvena funkcija

1. stopnje poudarjenosti ni.

2. stopnja poudarjenosti:

☞ gozdovi v okolici večjega emisijskega vira v oddelku 215.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Rekreacijska funkcija

Gozdov s 1. stopnjo poudarjenosti ni.

2. stopnja poudarjenosti:

☞ gozdovi ob Župančičevi pešpoti v odsekih 100b, 103, 205, 206a, 207, 212, 215.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Turistična funkcija

1. stopnje poudarjenosti ni.
- ☞ gozdovi ob Obrski pešpoti v odseku 96.
2. stopnja poudarjenosti:
 - ☞ gozdovi ob reki Kolpi in Lahinji ob obiskanih izletniških točkah in dostopih do njih v odsekih 103, 114b, 120b, 151, 157a, 158a.
 - ☞ gozdovi v neposredni bližini steljnikov v odseku 154b.
 - ☞ gozdovi v neposredni bližini izvirov in zdencov v odseku 120b in 208.
 - ☞ gozd v bližini mlina in žage v odseku 120b.
 - ☞ gozdovi ob Župančičevi, Sejmski in Obrski pešpoti ter Obklopski grajski poti v odsekih 100b, 103, 120b, 151, 154c, 156c, 157a, 157b, 158b, 170a, 170b, 173c, 181f, 183, 184a, 184b, 185, 201b, 202d, 205, 206a, 207, 208, 212, 215.
3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Poučna funkcija

1. in 2. stopnje poudarjenosti ni.
3. stopnjo poudarjenosti imajo vsi drugi gozdovi.

Raziskovalna funkcija

1. stopnja poudarjenosti:
 - ☞ gozdni rezervat Hrastova loza v odseku 159b.
2. in 3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

1. stopnja poudarjenosti:
 - ☞ gozdni rezervat Hrastova loza v odseku 159b in varovalni pas v širini 50 m v odseku 159a in 160.
 - ☞ gozdovi v okolici jam, brezen in izvirov kot je navedeno pri hidrološki funkciji.
2. stopnja poudarjenosti:
 - ☞ gozdovi v okolici naravnih vrednot (v odsekih): Kolpa (60, 120b, 151, 154c, 157a, 157b, 158a, 158b, 159a, 160, 161, 185, 208), Lahinja (83, 84, 85a, 87c, 88, 89, 97, 98, 100b, 103, 114b), Podturnščica (82, 89, 93, 95, 97), Nerajčica (103, 114b), Golek (82, 88), Lahinjske luge (114b), Gornji kal (219), Topličica (97, 100b), Mala Lahinja – uvala (114b), Mrindolski steljniki (152a, 154b, 154d), Hrast pri Vinici – Gornji kal (219), Marindolski steljniki.
 - ☞ gozdovi na območju KP Lahinja v odsekih 100b, 103 in 114b.
 - ☞ gozdovi na območju NS v odsekih 97, 100b in 114b.
 - ☞ gozdovi na območju KP Kolpa v odsekih 62b, 120a, 120b, 151, 153b, 154a, 154b, 154c, 154d, 155a, 155b, 156a, 156b, 156c, 157a, 157b, 157c, 158a, 158b, 159a, 160, 161, 170a, 170b, 173c, 174b, 175, 176b, 177b, 179, 180, 181b, 181c, 181d, 181f, 182, 183, 184a, 184b, 185, 201b, 202d, 206b, 207 in 208.
 - ☞ gozdovi v okolici Marindolske loze v odseku 158a
 - ☞ gozdovi v okolici jam, brezen in izvirov v odsekih, kot je navedeno pri hidrološki funkciji,

Predlog druge stopnje poudarjenosti:

Gozdovi v okolici naravnih vrednot (Hrast pri Vinici – Nahajališče boksita, Mala Lahinja – manjša kraška uvala, Golek – glinokop, Vrhovske vrtače – Območje z veliko gostoto vrtač) v odsekih 95, 114b, 149, 153b in 213.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

1. stopnja poudarjenosti:

gozdovi na območju naslednjih objektov kulturne dediščine (v oklepaju je EŠD):

- ☞ (27934) Mali Nerajec – Arheološko najdišče Gradnije – arheološko najdišče v odseku 114b.
- ☞ (19862) Breznik pri Črnomlju – Prazgodovinska naselbina – arheološko najdišče v oddelku 96.
- ☞ (24759) Podklanec pri Vinici – Rimskodobno grobišče Mekote – arheološka najdišče v odsekih 201a.
- ☞ (27935) Belčji vrh – Arheološko najdišče Pečni vrh – arheološko najdišče v odseku 112b.
- ☞ (9552) Zorenci – Arheološko najdišče llinčev vrt – arheološko najdiščev oddelku 87c.
- ☞ (26698) Zilje – Prazgodovinska gomila Plandišče – arheološko najdiščev oddelku 163.
- ☞ (23892) Preloka – Arheološko najdišče sv. Trojica – arheološko najdiščev oddelku 181f.
- ☞ (26666) Butoraj – Arheološko najdišče Krč – arheološko najdišče v oddelku 87a.
- ☞ (10094) Griblje – Arheološko najdišče ob Kolpi – arheološko najdišče v oddelku 60.
- ☞ (14261) Golek pri Dragatušu – Protiturški tabor Gradišče – arheološko najdišče v oddelku 97.
- ☞ (7159) Pusti Gradec – Arheološko najdišče Okljuk – spomenik – arheološko najdišče v odseku 100b.
- ☞ (10113) Golek pri Vinici – Kapelice križevega pota na Žežlju – spomenik – sakralna stavbna dediščina v oddelku 207.
- ☞ (19940) Breznik pri Črnomlju – Dvorec Turn – spomenik – profana stavbna dediščina v oddelku 96.
- ☞ (10099) Pobrežje pri Adlešičih – Mlin in žaga – spomenik – profana stavbna dediščina v odseku 120b.
- ☞ (26818) Hrast pri Vinici – Arheološko območje Na Lozi – arheološko najdišče v oddelkih 212 in 213.
- ☞ (9560) Pobrežje pri Adlešičih – Grad Pobrežje – spomenik – profana stavbna dediščina v odseku 120b.
- ☞ (7160) Šipek – Arheološko najdišče Jankovičeva njiva – arheološko najdišče v odseku 100b.
- ☞ (16271) Pusti Gradec – Arheološko najdišče Draga – arheološko najdišče v odseku 100b.
- ☞ (9625) Golek pri Vinici – Arheološko najdišče Šlemine – spomenik – arheološka dediščina v odsekih 206b in 206c.

Predlog prve stopnje poudarjenosti:

- ☞ Gozdovi na območju kulturne dediščine (Vinica - Cerkev Matere božje na Želju) v oddelku 207.
 - ☞ Gozdovi na območju arheološkega najdišča v odseku 206c.
2. stopnja poudarjenosti:
- ☞ (1596) Velika plešivica – Cerkev sv. Marije Magdalene – vplivno območje – sakralna stavna dediščina v oddelku 122.
 - ☞ (9560) Pobrežje pri Adlešičih – Grad Pobrežje – spomenik – profana stavbna dediščina v odsekih 120b in 151.
 - ☞ (28534) Velika sela pri Adlešičih – Vodenica – vplivno območje – sakralna stavbna dediščina v oseku 143 in 154c.
 - ☞ (1740) Butoraj – Cerkev sv. Marka – vplivno območje spomenika – sakralna stavna dediščina v odseku 87a.
 - ☞ (10096) Miliči – Cerkev sv. Petra in Pavla – vplivno območje – sakralna stavbna dediščina v odseku 156c.
 - ☞ (2657) Vinica – Cerkev Matere božje na Želju – vplivno območje – sakralna stavna dediščina v oddelku 207.
 - ☞ (9339) Marindolski steljniki – Ohranjeni steljniki in površine v zaraščanju – naravna vrednota v odseku 154b, 154d in 181c.
 - ☞ (2174) Zilje – Cerkev sv. Antona Padovanskega – vplivno območje – sakralna stavbna dediščina v odseku 173c.
 - ☞ Žuniči – steljniki – Vzdrževani steljniki z pogato podrastjo severovzhodno od vasi Žuniči – naravna vrednota v odseku 158b in 161.
3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Estetska funkcija

1. stopnja poudarjenosti:
- ☞ gozdovi ob objektih kulturne dediščine v odsekih 85a, 100b, 122, 143, 155b, 173c, 185 207.
 - ☞ gozdovi v okolici naravnih vrednot v oddelkih 60, 97, 87c 100b, 103, 114b, 120b, 151, 152a, 153b, 154b, 154c, 154d, 155b, 157a, 157b, 158a, 158b, 159a, 159b, 160, 161, 181c, 181e, 185, 208, 219.
2. stopnja poudarjenosti:
- ☞ gozdovi, ki zakrivajo degradacijske procese ali vizualno moteče elemente v krajini v odseku 215,
 - ☞ gozdni otoki v oddelku 62a, 66a, 66d, 67a, 94, 95, 96, 97, 100b, 112a, 112b, 112c, 114b, 122, 123, 206c, 214c.
3. stopnje poudarjenosti ne določamo

Obrambna funkcija

1. stopnja poudarjenosti:
- ☞ gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode v odseku 181f.
2. stopnje poudarjenosti ni.
3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi tistih rastiščno gojitvenih razredov, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar in se nahajajo na celotni površini, razen gozdnega rezervata in odseka 185.

2. stopnje poudarjenosti:

- ☞ gozdovi tistih rastiščno gojitvenih razredov, kjer je možno dolgoročno sekati letno od 2-5 m³ bruto lesne mase na hektar se nahajajo v odseku 185.

3. stopnja poudarjenosti ni.

Gozdovi brez lesnoproizvodne funkcije:

- ☞ gozdni rezervat v odseku 159b.

Brez lesnoproizvodne funkcije so tudi površine znotraj gozdnega prostora, katere ne porašča gozd: površine pod daljnovodom, vzdrževane košenice, zaraščanje ter ceste in infrastrukturni objekti znotraj gozdnega prostora.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ Gozdovi na območju semenskega sestoja gradna (Šterkov gaj) v oddelku 204.
- ☞ čebelarska stojišča za premične čebelnjake in stalne čebelnjake v gozdnem prostoru v odsekih: 66a, 67b, 69, 87a, 87c, 89, 91b, 102a, 116, 119b, 120b, 121, 122, 145c, 156c, 181f, 182, 184b, 185, 219.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ območja čebelje paše z velikim deležem kostanja v odsekih: 62a, 112b, 122, 123, 150a, 150b, 181f, 182, 184b, 193.
- ☞ območja gozdne čebelje paše v odseki : 62a, 64, 65, 66b, 66d, 67b, 69, 71a, 71b, 72b, 76b, 77b, 81a, 81b, 85a, 85b, 86, 87b, 89, 90a, 90b, 93, 94, 95, 98, 99, 101a, 101b, 102a, 103, 105, 108a, 108b, 109a, 109b, 112b, 113b, 115a, 115b, 116, 119b, 120a, 120b, 123, 124, 129, 131c, 132b, 133a, 133b, 137, 138c, 142a, 143, 145c, 148, 150a, 150b, 153b, 154c, 157a, 158b, 161, 164, 166, 167, 168, 169, 173a, 173c, 174b, 175, 176a, 176b, 177b, 180, 181b, 181d, 181f, 182, 183, 184b, 189, 190, 192c, 193, 195, 196, 200, 202c, 206b, 211, 213, 214a, 214b, 214c, 217a.
- ☞ sestoji z velikim deležem kostanja v lesni zalogi v odsekih: 67b, 81b, 114b, 121, 122, 123, 124, 143, 149, 150a, 150b, 151, 154d, 163, 181b, 181f, 183, 184b, 205, 207, 213, 216a, 216b, 217a, 218.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Lovnogospodarska funkcija

Gozdov s 1. in 2. stopnje poudarjenosti ni.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Kategorije gozdov

Preglednica 13/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah

Kategorije gozdov v ha	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	5.921,48	474,77	143,06	6.539,31
GPN, ukrepi so dovoljeni	1.230,82	119,07	167,95	1.517,84
GPN, ukrepi niso dovoljeni	0,00	0,00	3,92	3,92
Skupaj	7.152,30	593,84	314,94	8.061,08

V GGE prevladujejo večnamenski gozdovi. Površina 1.517,84 ha je gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni. To so gozdovi v krajinskih parkih Kolpa in Lahinja. Znotraj krajinskega parka Kolpa se nahaja naravni rezervat Hrastova loza s površino 3,92 ha, kjer ukrepi niso dovoljeni. Razglašen je bil z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13).

Krajinski park Lahinja je razglasila Občina Črnomelj leta 1988 zaradi posebnih hidroloških, zooloških ter kulturnih in krajinskih vrednosti. Obsega povirje Nerajčice in zgornji tok Lahinja s pritoki in okolico. V GGE Adlešiči pokriva približno 158 ha, od tega je slabih 55 ha gozdnih površin. Razglašen je bil z Odlokom o razglasitvi Krajinskega parka Lahinja (Skupščinski Dolenjski list, št. 3/88, Uradni list RS, št. 73/98).

Krajinski park Kolpa pokriva v GGE Adlešiči približno 2.750 ha, od tega je več kot polovica gozdnih površin (1.398 ha). Namen krajinskega parka je, da se ohranijo naravna in kulturna dediščina, redke in ogrožene živalske vrste, arheološka najdišča, etnološke in arhitekturne značilnosti in kulturna krajina ter da se zagotovijo možnosti za ustrezen razvoj območja. KP Kolpa je bil razglašen z Uredbo o Krajinskem parku Kolpa (Uradni list RS, št. 85/06).

Preglednica 14/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina v ha	Delež v %
00030-Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	54100-Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	5.109,35	98,7
	55400-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	21,81	0,4
	71100-Kisloljubno gradnovo belogabrovje	46,05	0,9
Skupaj RGR		5.177,21	100,0
00050-Podgorska bukovja na karbondnih in mešanih kamninah	53100-Dobovje in dobovo belogabrovje	50,71	3,7
	54100-Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	289,43	21,2
	55100-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	5,67	0,4
	55400-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	1.012,51	74,3
Skupaj RGR		1.362,11	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		6.539,32	100,0
00030-Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	54100-Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	1.148,80	84,7
	55100-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	24,21	1,8
	55400-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	86,36	6,4
	56100-Bazoljubno gradnovje	70,14	5,2
	56200-Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	10,82	0,8
	58100-Osojno bukovje s kresničevjem	3,03	0,2
Skupaj RGR		1.356,06	100,0
00050-Podgorska bukovja na karbondnih in mešanih kamninah	52100-Nižinsko črnojelševje	0,50	0,3
	55100-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	16,40	10,1
	55400-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	116,24	71,8
	58100-Osojno bukovje s kresničevjem	14,00	8,7
	60000-Podgorsko-gorsko lipovje	2,74	1,7
	63100-Preddinarsko gorsko bukovje	9,52	5,9
Skupaj RGR		161,78	100,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI		1.517,86	100,0
00210-Gozdni rezervati	51200-Grmičavo vrbovje	1,18	30,0
	55400-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	2,75	70,0

OPIS STANJA GOZDOV

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina v ha	Delež v %
Skupaj RGR		3,92	100,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI		3,92	100,0
Skupaj vsi gozdovi		8.061,08	100,0

Opomba: Opis gozdnih rastiščnih tipov se nahaja v prvem poglavju.

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 15/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³
Smreka	7,7	21,9	24,7	20,7	25,0	30,9	12,3	248.723
Jelka	6,2	17,0	24,8	25,2	26,8	1,5	0,6	12.355
Bor	8,0	20,7	25,3	22,0	24,0	9,0	3,6	72.915
Macesen	5,5	15,8	20,2	26,9	31,6	0,0	0,0	107
Ostali iglavci	4,9	16,7	25,7	25,2	27,5	3,7	1,5	29.783
Bukev	8,8	21,5	24,5	24,7	20,5	47,5	18,9	382.605
Hrast	12,0	23,4	20,5	21,8	22,3	65,1	25,9	522.441
Plemeniti listavci	13,2	24,2	20,6	20,5	21,5	7,8	3,1	62.969
Trdi listavci	14,1	24,9	20,4	19,4	21,2	73,5	29,1	594.747
Mehki listavci	16,5	26,6	20,4	16,1	20,4	12,7	5,0	102.048
Iglavci	7,5	21,1	24,9	21,5	25,0	45,1	17,9	363.883
Listavci	12,3	23,8	21,4	21,2	21,3	206,6	82,1	1.664.810
Skupaj	11,5	23,2	22,0	21,3	22,0	251,7	100,0	2.028.693

Lesna zaloga je 251,7 m³/ha, z intervalno oceno ob 5 % tveganju od 239,1 do 264,3 m³/ha.

V prvem razširjenem debelinskem razredu (10 – 30 cm premera) se nahaja 34,7 % lesne zaloge, 43,3 % v drugem razširjenem debelinskem razredu (30 – 50 cm premera) in 22,0 % lesne zaloge v tretjem razširjenem debelinskem razredu (nad 50 cm premera).

V lesni zalogi prevladuje tdi listavci, z opaznejšim deležem pa jim sledijo še hrast, bukev in smreka. Posamezni delež ostalih drevesnih vrst v lesni zalogi ne presega pet odstotkov.

V skupini borov je 99,9 % rdečega bora in 0,1 % črnega bora.

V skupini ostalih iglavcev je 99,1 zelenega bora in 0,1 % jelke.

V skupini hrastov je 75,1 % gradna in doba 24,9 %.

V skupini plemenitih listavcev je 49,3 % lipe in lipovca, 26,3 % gorskega javorja, 20,1 % češnje in 4,4 % velikega jesena.

V skupini trdih listavcev je 64,9 % belega gabra, 22,9 % cera, 7,2 % kostanja, 3,8 % robinje, ostale drevesne vrste v skupini trdih listavcev predstavljajo skupaj 1,2 %.

V skupini mehkih listavcev je 49,9 % breze, 41,6 % trepetlike in 8,2 % črne jelše in 0,2 % topola.

Drevesne vrste, ki so v skupni lesni zalogi prisotne z deležem manjšim od 1 % oziroma celo z le nekaj drevesi, so: jelka, črni bor, macesen, ameriški klek, rdeči hrast, navadni oreh, gorski javor, ostrolistni javor, topokrpi javor, veliki jesen, gorski brest, češnja, maklen, brek, črni gaber, mali jesen, topol, črna in siva jelša.

Preglednica 16/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	363.883	331.435	23.362	9.086
	m ³ /ha	45,1	46,3	39,3	28,8
Listavci	m ³	1.664.810	1.465.331	134.416	65.063
	m ³ /ha	206,6	204,9	226,4	206,6
Skupaj	m ³	2.028.693	1.796.766	157.778	74.149
	m ³ /ha	251,7	251,2	265,7	235,4

Med višinama hektarske lesne zaloge državnih in zasebnih gozdov je razlika 15 m³/ha v korist državnih gozdov. Stanje v gozdovih lokalnih skupnosti je najslabše, vendar je teh gozdov zelo malo.

Lesna zaloga za enoto in po razredih je ugotovljena z metodo stalnih vzorčnih ploskev na mreži 200 m (smer V – Z) x 500 m (smer S – J). Skupno je bilo izmerjenih 834 ploskev, od katerih so bile tri izkrčene in pet ploskev praznih. Za lesno zalogo enote šteje aritmetična sredina lesnih zalog na vzorčnih ploskvah.

Vzorčna napaka ocene lesne zaloge pri 5 % tveganju na ravni enote je 12,5 m³/ha oziroma 3,6 %, na ravni posameznega stratuma pa ne presega 9 %.

Preglednica 17/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	± E (%)
1	00030-Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	6.533,25	239,5	669	3,9
2	00050-Podgorska bukovja na karbonskih in mešanih kamninah	1.523,91	303,6	162	8,3
3	00210-Gozdni rezervat	3,92	402,1	0	0,0
Skupaj		8.061,08	251,7	831	3,6

V vseh sestojih se je lesna zaloga ocenjevala okularno. Lesna zaloga za nivo odsekov in rastiščnogojitvenih razredov je enaka okularnim ocenam iz opisov sestojev izravnanim z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah na nivoju stratuma. Tarife so popravljene v skladu z rezultati aktualnih in preteklih meritev višin dreves na stalnih vzorčnih ploskvah in so dodatno usklajene z revirnimi gozdarji. Seznam tarif po odsekih je v prilogi načrta.

3.3 Prirastek

Uporabili smo odstotne volumne prirastke, ki smo jih izračunali iz podatkov stalnih vzorčnih ploskev (ponovljeno merjenje istih dreves po desetih letih). Za povečanje zanesljivosti meritev smo odstotne volumne prirastke posameznih dreves grupirali v prirastne nize, nato pa smo jih izravnali z regresijsko analizo. Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih je v prilogi načrta.

Preglednica 18/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,39	0,51	0,36	0,22	0,16	1,64	20,2
Listavci	1,85	1,96	1,19	0,89	0,58	6,47	79,8
Skupaj	2,24	2,47	1,55	1,11	0,74	8,11	100,0

Letni prirastek je 8,11 m³/ha. Glede na prejšnje desetletje se je zmanjšal za 1,21 m³/ha oziroma 14,9 %.

Preglednica 19/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	13.176	12.166	707	302
	m ³ /ha	1,63	1,70	1,19	0,96
Listavci	m ³	52.213	45.750	4.373	2.090
	m ³ /ha	6,48	6,40	7,37	6,63
Skupaj	m ³	65.389	57.917	5.080	2.392
	m ³ /ha	8,11	8,10	8,56	7,59

Največji hektarski letni prirastek je ugotovljen v državnih gozdovih. V zasebnih gozdovih je prirastek le nekoliko nižji. V gozdovih lokalnih skupnosti je najnižji, vendar je zaradi majhnosti vzorca ta rezultat zelo nezanesljiv.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 20/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga (m ³ /ha)	± E (%)	Srednji premer (cm)
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4			
Mladovje	161,81	2,0	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	0
Drogovnjak	2.170,95	26,9	13,96	0,6	0,0	41,8	43,3	14,9	208,0	6,2	20
Debeljak	3.637,44	45,1	128,06	3,5	10,8	86,1	2,2	0,9	315,7	5,3	23
Sestoj v obnovi	923,08	11,5	406,09	44,0	6,5	87,6	5,2	0,7	193,2	10,7	23
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	695,02	8,6	58,86	8,5	4,2	78,4	17,4	0,0	228,1	43,6	21
Pionirski gozd z grmišči	472,78	5,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	194,3	12,8	19
Skupaj	8.061,08	100,0	606,97	7,5	-	-	-	-	251,7	3,6	21

Delež mladovij 2,0 % je majhen. Dejanska površina mladovij je nekoliko večja, vendar so te površine premajhne, da bi jih lahko izločili kot samostojne sestoj. Tako so zavedene v drugih razvojnih fazah kot podmladek. Podmladka je zelo veliko v sestojih v obnovi (406,09 ha), debeljakih (128,06 ha), nekaj manj pa v raznomernih sestoji. (58,86 ha).

Danes je v enoti 220 ha manj drogovnjakov. Slednji imajo nekoliko slabšo zasnovo, kar je verjetno tudi posledica slabše negovanosti. Več kot polovica te razvojne faze je pomankljivo negovane, kar pomeni, da je potrebno negi drogovnjakov posvetiti več pozornosti.

Delež debeljakov močno prevladuje in znaša slabo polovico vseh sestojev. Delež podmladka v debeljakih v povprečju znaša 21,1 % in je dobre do odlične kakovosti.

Površina sestojev v obnovi se je v zadnjem desetletju povečala za 415 ha, s čimer smo presegle modelno površino in tudi površino, ki smo jo za leto 2022 napovedali v prognozi pred desetimi leti. Končni poseki se niso izvajali v skladu s smernicami, kar se odraža tudi na površinah mladovij, ki jih je manj, kot smo napovedali v prognozi. Sestoji v obnovi so dobro pomlajeni s podmladkom pretežno dobrih in bogatih zasnov.

Od razvojnih faz so bolj zastopani še raznomerni sestoji (8,6 %), kjer se malopovršinsko prepletajo vse razvojne faze. V povprečju imajo okoli 9,7 % podmladka z dobro zasnovo.

Kot je razvidno iz spodnje preglednice, v podmladku prevladujeta bukev in trdi listavci (predvsem beli gaber, cer in kostanj). Med bolj zastopanimi so še smreka, hrast, plemeniti listavci (predvsem gorski javor, lipa in češnja) in jelka. Opažamo premajhen odstotek pomlajevanja hrasta, še posebej v nižinskih gozdovih hrasta in belega gabra, kjer ga izpodriva predvsem smreka in beli gaber.

Preglednica 21/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	76,21	15,40	1,42	0,00	1,88	270,10	46,16	28,24	162,50	5,06
Delež od podmladka (%)	12,56	2,54	0,23	0,00	0,31	44,50	7,60	4,65	26,77	0,83
Delež od površine gozda (%)	1,0	0,2	0,0	0,0	0,0	3,4	0,6	0,4	2,1	0,1

Opomba: Delež od površine gozda je računano od površine gozda brez mladovij.

Preglednica 22/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojnna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	161,81	22,6	61,1	14,9	1,4	5,0	60,5	34,5	0,0	32,1	54,2	12,0	1,7
Drogovnjak	2.170,95	6,1	47,0	41,2	5,7	1,5	61,5	37,0	0,0	10,1	72,6	16,9	0,4
Debeljak	3.637,44	-	-	-	-	6,0	73,0	21,0	0,0	1,9	71,9	25,9	0,3
Sestoj v obnovi	923,08	-	-	-	-	7,1	74,9	18,0	0,0	-	-	-	-
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	695,02	-	-	-	-	0,0	41,8	58,2	0,0	-	-	-	-
Pionirski gozd z grmišči	472,78	0,0	10,9	72,2	16,9	-	-	-	-	-	-	-	-
Skupaj	8.061,08												

Tako kot pri podmladku tudi v mladovjih prevladujejo dobre in odlične zasnove. Le slaba šestina teh površin je zadovoljivo negovanih, z vložkom dela v ostala mladovja, ki niso negovana, pa lahko perspektivno prihodnost tudi uresničimo.. Negovanih mladovij skoraj ni. Negi mladovij je torej potrebno nameniti posebno pozornost, še posebej na slabi tretini površin, kjer je tesen sklep.

V povprečju imajo drogovnjaki nekoliko slabše zasnove kot mladovja. Več kot tretina te razvojne faze je nenegovane. Več kot desetina drogovnjakov ima tesen sklep, kar pomeni, da je potrebno negi drogovnjakov posvetiti več pozornosti.

Velika večina debeljakov je pomanjkljivo negovanih. Potrebno je omeniti, da so kot pomanjkljivo negovani opredeljeni tisti sestoji (tudi pri drugih razvojnih fazah), kjer so bili ukrepi v preteklosti ustrezno izvajani, trenutno stanje pa že zahteva nadaljevanje ukrepanja. Večina debeljakov ima normalen, zelo malo tesen in četrtna rahel sklep. Primerne površine za zaključek obnove v sestojih v obnovi moramo iskati na površinah z najbolj razgrajenim sklepom in hkrati najbolj pomlajenimi sestoji.

Negovanost sestojev v obnovi je v primerjavi z debeljakih podobna. Večina teh sestojev ima rahel ali vrzelast do pretrgan sklep. Predvsem med slednjimi je potrebno poiskati čim več površin primernih za zaključek obnove, seveda pod pogojem, da so dobro pomlajene.

Raznomerni gozdovi so večinoma dobro negovani, nekaj več kot četrtna sestojev pa je nenegovanih.

3.5 Tipi sestojev

V enoti s 62,1% površine močno prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi, med katerimi je 11,3 % gozdov hrasta in belega gabra in 4,9 %, gozdov belega gabra. Sledijo jim drugi gozdovi listavcev in iglavcev s 11,4 %, bukovi gozdovi s 10,2 %, smrekovi gozdovi s 5,6 %, hrastovi gozdovi s 4,3 %, drugi pretežno iglasti gozdovi s 2,1 in gozdovi bukve in hrasta s 2,9 %. Ostali tipi sestojev skupaj ne presegajo 2 %, natančne vrednosti pa so razvidne iz spodnje preglednice.

Preglednica 23/D-DS: Tipi drevesne sestave

Šifra in tip drevesne sestave gozda	Kriteriji za opredelitev – delež drevesne vrste v %	Površina	
		ha	%
1 Hrastovi gozdovi	Hr>75%	345,27	4,3
2 Gozdovi bukve in hrasta	Bu+hr>75% in 25%<bu, hr<75%	236,99	2,9
3 Bukovi gozdovi	Bu>75%	820,98	10,2
4 Drugi pretežno listnati gozdovi	Če niso izpolnjeni pogoji pod 1-3 in list>75%	5.002,77	62,1
* Gozdovi belega gabra	B.ga>75%	394,04	
* Gozdovi hrasta in belega gabra	Hr+b.ga>75% in 25%<hr, b.ga<75%	908,05	
* Gozdovi kostanja	Ko>75%	32,16	
* Gozdovi hrasta in kostanja	Hr+ko>75% in 25%<hr, ko<75%	6,88	
* Cerovi gozdovi	Ce>75%	6,17	
* Gozdovi hrasta in cera	Hr+ce>75% in 25%<hr, ce<75%	26,63	
* Drugi pretežno listnati gozdovi	Če niso izpolnjeni drugi pogoji	3.628,84	
5 Gozdovi bukve in jelke	Bu+je>75% in 25%<bu, je<75%	1,65	0,0

OPIS STANJA GOZDOV

Šifra in tip drevesne sestave gozda	Kriteriji za opredelitev – delež drevesne vrste v %	Površina		
		ha	%	
6	Gozdovi bukve in smreke	Bu+sm>75% in 25%<bu, sm<75%	55,84	0,7
7	Jelovi gozdovi	Je>75%	6,58	0,1
8	Smrekovi gozdovi	Sm>75%	451,31	5,6
9	Borovi gozdovi	Bor>75%	49,53	0,6
11	Drugi pretežno iglasti gozdovi	Če niso izpolnjeni pogoji pod 5-10 in igl>75%	171,02	2,1
	* Gozdovi smreke in bora	Sm+bo>75% in 25%<sm, bo<75%	1,30	
	* Gozdovi smreke in jelke	Sm+je>75% in 25%<sm, je<75%	10,98	
	* Drugi pretežno iglasti gozdovi	Če niso izpolnjeni drugi pogoji	158,74	
12	Drugi gozdovi listavcev in iglavcev	Vsi drugi gozdovi, kjer niso izpolnjeni pogoji od 1-11	919,14	11,4
	* Gozdovi hrasta in smreke	Hr+sm>75% in 25%<hr, sm<75%	129,71	
	* Gozdovi smreke in belega gabra	Sm+b.ga>75% in 25%<sm, b.ga<75%	60,01	
	* Drugi gozdovi listavcev in iglavcev	Če niso izpolnjeni drugi pogoji	22,06	
	* Drugi gozdovi listavcev in iglavcev	Če niso izpolnjeni drugi pogoji	707,36	
Skupaj			8.061,08	100,0

Opomba: označeno z * ni po pravilniku

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 24/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	4.928,42	75,4	1.461,36	22,3	42,77	0,7	106,76	1,6	6.539,31	81,2
Gpn, ukrepi so dovoljeni	1.375,55	90,6	86,82	5,7	55,47	3,7	0,00	0,0	1.517,84	18,8
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	0,00	0,0	3,92	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	3,92	0,0
Skupaj	6.303,98	78,2	1.552,10	19,3	98,24	1,2	106,76	1,3	8.061,08	100,0

Izračun ohranjenosti drevesne sestave smo naredili na podlagi metodologije Bončina in sod. 2017.

Iz zgornje preglednice je razvidno, da večina gozdov enote sodi v kategorijo ohranjenih (delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je pod 30 %), kar je zelo dobro izhodišče za sonaravno gospodarjenje z gozdovi. Izmenjani gozdovi se nahajajo na površini 106,76 ha.

Za boljši opis stanja gozdov smo na ravni enote in rastiščnogojitvenih razredov ugotovili še »osiromašenost« naravne drevesne sestave (Gašperšič 1995), ki v odstotkih prikazuje odstopanje dejanske od naravne drevesne sestave.

Ugotovili smo 39,5 % odstopanje od naravne drevesne sestave, kar je več kot znaša odstopanje od naravne drevesne sestave vseh gozdov območja (31,3 %). Največ odstopanja prispevajo premajhen delež hrasta (37,4 %), premajhen delež plemenitih listavcev (29,7 %), prevelik delež smreke (19,1 %), prevelik delež trdih listavcev (4,6 %), prevelik delež bukve (4,2 %), prevelik delež mehkih listavcev (2,8 %) in prevelik delež bora (1,7 %). Ostale vrste k osiromašenosti prispevajo manj kot 1 %.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 25/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	473	7,0	26,6	46,4	17,5	2,5
Jelka	32	6,3	25,0	46,8	15,6	6,3
Bor	146	1,4	15,1	43,7	24,0	15,8
Ostali igl.	84	1,2	36,9	51,2	8,3	2,4
Bukev	683	13,6	26,4	36,1	17,9	6,0
Hrast	1.119	11,0	23,2	38,0	23,2	4,6
Pl. lst.	243	6,2	17,7	31,7	28,8	15,6
Dr. tr. lst.	790	0,6	2,8	18,4	41,7	36,5
Meh. lst.	114	0,0	4,4	18,4	57,9	19,3

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	735	5,2	25,4	46,4	17,7	5,3
Skupaj listavci	2.949	8,0	17,3	31,0	28,8	14,9
Skupaj	3.684	7,4	18,9	34,2	26,5	13,0

Kakovost drevja je ugotovljena na stalnih vzorčnih ploskvah na drevesih s premerom 30 cm ali več. Kakovost dreves je zadovoljiva, saj je približno 60,5 % dreves dobre, prav dobre ali odlične kakovosti. Listavci imajo nekaj več odlične kakovosti kot iglavci, med številčno pomembnejšimi drevesnimi vrstami pa z najboljšo kakovostjo izstopajo bukev, hrast in smreka. Pričakovano je slabša kakovost trdih listavcev, kot je beli gaber in kostanj, ter mehkih listavcev (trepetlika, breza, črna jelša,...).

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 26/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,0
Veje	0,7
Osutost	0,5
Skupaj	3,2

Poškodbe dreves so ugotovljene na stalnih vzorčnih ploskvah. Stopnja poškodovanosti se določi z deležem dreves s hujšo poškodbo. Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm². Hujša poškodba vej se šteje, če odlomljena vrh ali veja po debelini presegega petino premera drevesa na prsni višini, ter pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo. Delež dreves z večjo poškodbo je ocenjen na 3,2 %. Največ je poškodb debela in koreničnika, bistveno manj je poškodovanosti vej in še manj osutosti krošenj.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letu 2020 je bil popis objedenosti gozdnega mladja opravljen le na 5 ploskvah v gozdovih GGE Adlešiči. Osnovne prostorske enote za izvajanje in interpretacijo popisa objedenosti gozdnega mladja so t.i. popisne enote. Pri popisu objedenosti gozdnega mladja je GGE Adlešiči uvrščena v popisno enoto Bela Krajina (PE Bela Krajina). V PE Bela Krajina bil popis opravljen na 51 ploskvah. V preglednicah prikazujemo podatke o objedenosti gozdnega mladja v PE Bela Krajina.

Po podatkih popisa leta 2020 je bilo v PE Bela Krajina objedeno 16 % gozdnega mladja višine od 15 do 150 cm. Najbolj je objedeno mladje ostalih trdih listavcev (29 %) in plemenitih listavcev (27 %). Med trdimi listavci je najbolj zastopan beli gaber, ki je sicer zelo priljubljen v prehrani divjadi, vendar kljub visoki objedenosti uspešno prerašča v višje višinske razrede. V višinskem razredu od 100 do 150 cm je v drevesni strukturi mladja 11 % plemenitih listavcev med katerimi je najpogostejši gorski javor. Delež plemenitih listavcev je znatno večji kot v preostalem delu GGO. Objedenost bukve, katere je v strukturi mladja največ (37 %) je 5 %. Bukve tudi najuspešnejše prerašča v višje višinske razrede. Z višinskim razredom mladja najbolj upada mladje hrasta, katererega kljub nizki objedenosti v višinskem razredu nad 100 cm popis objedenosti ne zaznava skoraj več. Podatki o lesni zalogi vraslih dreves na stalnih vzorčnih ploskvah pa kažejo, da se graden in dob uspešno vraščajo, saj dosežata kar 10 % v strukturi vrasle lesne mase. Podatki o lesni zalogi vraslih dreves na stalnih vzorčnih ploskvah tudi kažejo, da je drevesna sestava novo nastajajočih sestojev izredno pestra. V drevesni strukturi vrasti je največ belega gabra (33 %) in bukve (13 %). Delež bukve je znatno manjši kot v preostalem GGO.

Primerjava objedenosti gozdnega mladja med popisom leta 2010 in 2020 v PE Bela Krajina ne kaže na statistično značilne razlike v objedenosti. Vpliv rastlinojede divjadi se v zadnjem desetletju torej ni bistveno spremenil.

Ocenjujemo, da je vpliv rastlinojede divjadi na pomlajevanje ne ogroža ciljev glede drevesne sestave gozdov. Zaradi znatnega povečanja številčnosti jelenjadi v zadnjih letih, je na območju GGE Adlešiči v prihodnje pričakovati, da se bo objedenost mladja povečala.

Preglednica 27/OM1: Objedenost gozdnega mladja po višinskih razredih

Višinski razred	Ocena števila na ha v letu 2020	Objedenost (%) v letu 2020
do 15 cm	114.641	-
16 do 30 cm	61.828	14,7
31 do 60 cm	40.535	18
61 do 100 cm	17.892	17,7
101 do 150 cm	3.906	8,6
Skupaj (16 do 150 cm)	124.161	16,0
Skupaj (0 do 150 cm)	238.802	-

Preglednica 28/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju po popisu leta 2020 v %					Objedenost v %
	15 do 30 cm	31 do 60 cm	61 do 100 cm	101 do 150 cm	15 do 150 cm	
Smreka	2	3	2	2	3	13,1
Jelka	3	3	2	2	3	-
Bukev	26	42	59	69	37	5,2
Hrast	24	11	4	1	16	12,2
Plemeniti listavci	24	16	11	11	19	26,9
Trdi listavci	21	25	22	15	22	29,3
Iglavci	5	6	5	4	6	7,2
Listavci	95	94	95	96	94	16,5
Skupaj	100	100	100	100	100	16

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 29/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
A (10-29 cm)	število/ha	1,58	8,62	10,20	3,05	17,67	20,72	4,63	26,29	30,92
	m ³ /ha	0,60	3,44	4,04	1,19	7,05	8,24	1,79	10,49	12,28
B (30-49 cm)	število/ha	0,41	0,79	1,20	0,34	1,75	2,09	0,75	2,54	3,29
	m ³ /ha	0,71	1,48	2,19	0,59	3,29	3,88	1,30	4,77	6,07
C (50 in več cm)	število/ha	0,00	0,05	0,05	0,00	0,17	0,17	0,00	0,22	0,22
	m ³ /ha	0,00	0,17	0,17	0,00	0,62	0,62	0,00	0,79	0,79
Skupaj	število/ha	1,99	9,46	11,45	3,39	19,59	22,98	5,38	29,05	34,43
	m ³ /ha	1,31	5,09	6,40	1,78	10,96	12,74	3,09	16,05	19,14

Stanje odmrlega drevja je ugotovljeno na stalnih vzročnih ploskvah. V povprečju je odmrlega drevja dovolj, saj skupna vrednost (19,14 m³/ha) kar pomeni 7,6 % od povprečne lesne zaloge, s Pravilnikom o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09) predpisana pa je 3 %.

Če pri odmrli masi upoštevamo tudi panjevino, ki v enoti znaša 3,2 m³/ha, se skupna masa odmrlega drevja poveča za 1,3 % in znaša 8,3 % od povprečne lesne mase, kar pomeni zelo ugodno stanje glede odmrle mase. Tu naj omenimo še 1.876 dreves oziroma 850 m³ kot kalo evidentiranih dreves (naravnemu razvoju in razkroju načrtno puščena drevesa).

Glede na število in volumen se glavčina odmrlega drevja nahaja v prvem razširjenem debelinskem razredu. Žal ta drevesa niso najugodnejša za večje duplarje, ki potrebujejo debelejša stoječa odmrta drevesa.

Stoječega odmrlega drevja je najmanj v tretjem, najdebelejšem razširjenem debelinskem razredu. Kljub dobremu stanju glede odmrlega drevja moramo predvsem v najdebelejšem razredu še naprej načrtno puščati drevesa naravnemu razkroju, da bomo ohranili trenutno ugodno stanje. Pri načrtnem puščanju odmrlega drevja je potrebno dajati prednost drevesnim vrstam, ki počasneje razpadajo, kot so hrasti, kostanj, črni gaber, smreka in

jelka. Posebej primerna so drevesa, ki se prelomijo, ker stoječi del drevesa dlje obstane, saj ga ne bremeni teža krošnjje. Primerna drevesa so tudi debelejša, slabo vitalna drevesa, razraščena nekakovostna drevesa, drevesa z dupli ali gnezdi. Slabo dostopne predele z drevjem slabše kakovosti se lahko opredeli kot ekocelice in prepusti naravnemu razvoju in razpadu.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

4.1 Kratak opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi

Z načrtnim gospodarjenjem v minulih desetletjih so se večinoma izoblikovali kvalitetni sestoji, zaradi intenzivnih premen z iglavci pa več manjših površin pokrivajo smrekovi nasadi. V začetku šestdesetih let osnovani nasadi smreke se nahajajo v fazi debeljaka. Vpliv stelarjenja, ki je v vseh obdobjih močno zaznamoval gozdove enote, je ostal prisoten do danes, vendar se je v zadnjem času zmanjšuje.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Preglednica 30/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

	Načrtovani posek	Realizacija poseka – po evidencah		Realizacija poseka – po podatkih s SVP (točkovna in intervalna ocena)	
	m ³	m ³	%	m ³	%
Iglavci	76.508	83.046	108,5	85.061	111,2
Listavci	361.538	197.164	54,5	249.671	69,1
Skupaj	438.046	280.210	64,0	334.732 (291.414 – 378.051)	76,4

Realizacija poseka po evidencah je nizka, komaj 64 odstotna, če pa gledamo posek, ki je bil zaznan na ploskvah, je ta občutno višji, kar 76,4 %.

Ugotavljamo, da se največ nelegalnega poseka zgodi pri najtanjšem in najdebelejšem drevju. Pri listavcih so odstopanja večja kot pri iglavcih. Najmanjša odstopanja so pri drevesih debeline od 45 do 65 cm. Lastniki gozdov očitno ne pokličejo revirnega gozdarja, kadar si pripravljajo drva, nelegalno pa radi posekajo tudi najdebelejše drevje. Pri slednjih gre morda za preveč posekano drevje na sečiščih, kjer je bila sicer označitev drevja za posek opravljena. Na podlagi teh ugotovitev podajamo naslednje napotke:

- ☞ Ob vsaki priložnosti naj se lastnike gozdov ozavešča, da je označitev drevja za posek tudi tanjših dreves za domačo porabo obvezna in brezplačna, zato naj dosledno naprošajo revirnega gozdarja za označitev in izdajo odločbe.
- ☞ Hkrati naj se lastnikom poudarjeno označi tudi na odločbi, da je potrebno naknadno posekano drevje sporočiti revirnemu gozdarju.
- ☞ Na obveznost označitve drevja za posek in izdajo odločbe bi bilo smiselno opozoriti tudi v lokalnih medijih, predvsem tistih, ki so med lastniki gozdov najbolj priljubljeni.
- ☞ Gozdarskemu inšpektorju naj se predlaga, da občasno pošlje opozorila tudi tistim lastnikom, pri katerih so bile nelegalno posekane manjše količine.
- ☞ Revirni gozdarji naj izvajajo natančnejši nadzor na terenu, na nekaj sečiščih vsako leto tudi popolni prevzem sečišč. vsak opažen posek brez predhodne označitve drevja dosledno v xTi vpíšejo kot posek brez odobritve.

Preglednica 31: Ocena letnega poseka na SVP in primerjava z evidenco

		Površina v ha	Evidenca letnega poseka v m ³ /ha	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek v m ³ /ha	Standardni odklon	Interval zaupanja v m ³ /ha, leto	Relativni odklon zaupanja v e%
GGE	Iglavci	7.876,06	1,05	808	1,08	4,43	0,32	29,6
	Listavci		2,50		3,17	6,63	0,46	14,4
	Skupaj		3,56		4,25	7,97	0,55	12,9
Državni gozdovi		534,32	8,79	55	9,94	11,77	3,11	31,3
Ostali gozdovi		7.341,74	3,18	753	3,84	7,47	0,53	13,8

Po podatkih stalnih vzorčnih ploskev je bilo z upoštevanjem starih tarif in stare površine letno posekanih 4,25 m³/ha, kar v desetih letih pomeni 334.732 m³ (ob 5 % tveganju evidentiran posek ni v intervalu zaupanja, ki je od 291.414 do 378.051 m³). Evidentiran posek se pri 5 % tveganju značilno razlikuje od ugotovljenega poseka na stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 32: Realizacija poseka po dosedanjih rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka)

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek (m ³)	Realizirani posek (m ³)	Indeks poseka (%)	Indeks skupnega poseka (%)
1000 – Hrastova gabrovja	Iglavci	43.015	40.874	95,0	9,3
	Listavci	213.444	97.946	45,9	22,4
	Skupaj	256.459	138.820	54,1	31,7
1500 – Podgorska bukovja	Iglavci	19.220	30.435	158,3	6,9
	Listavci	91.395	79.926	87,5	18,2
	Skupaj	110.615	110.361	99,8	25,2
2400 – Pionirski gozdovi	Iglavci	14.273	11.737	82,2	2,7
	Listavci	56.699	19.292	34,0	4,4
	Skupaj	70.972	31.029	43,7	7,1
3300 – Rezervati	Iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0
	Listavci	0,0	0,0	0,0	0,0
	Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	Iglavci	76.508	83.046	108,5	19,0
	Listavci	361.538	197.164	54,5	45,0
	Skupaj	438.046	280.210	64,0	64,0

Iz preglednice je razvidno, da so po posameznih rastiščnogojitvenih razredih večja odstopanja. Pri iglavcih je realizacija boljša kot pri listavcih, ki je nekoliko več kot polovična.

Preglednica 33/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih (po podatkih evidence poseka)

	Načrtovani posek	Realizirani posek	Realizacija poseka	Skupna realizacija možnega poseka
	m ³	m ³	%	%
Ureditveno obdobje 1993 – 2002				
Iglavci	34.140	41.828	122,5	28,2
Listavci	114.000	74.748	65,6	50,5
Skupaj	148.140	116.577	78,7	78,7
Ureditveno obdobje 2003 - 2012				
Iglavci	45.666	52.727	115,5	22,8
Listavci	185.449	111.690	60,2	48,3
Skupaj	231.115	164.417	71,1	71,1
Ureditveno obdobje 2013 - 2022				
Iglavci	76.508	83.046	108,5	19,0
Listavci	361.538	197.164	54,5	45,0
Skupaj	438.046	280.210	64,0	64,0

Realizacija možnega poseka skozi daljše obdobje rahlo pada pri listavcih, kot tudi pri iglavci. Pomembno je poudariti, da sta se v absolutnih kubikih tako načrtovan kot izveden posek več kot podvojila.

Preglednica 34/D-PL1: Realizacija poseka po lastništvu (po podatkih evidence poseka)

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovani posek (m3)	62.850	301.619	364.469	11.779	40.248	52.027	1.879	19.671	21.550
Izvedeni posek (m3)	67.822	157.863	225.685	14.206	32.772	46.978	1.017	6.529	7.547
Realizacija (%)	107,9	52,3	61,9	120,6	81,4	90,3	54,1	33,2	35,0
Povprečno drevo (m3)	0,73	0,79	0,77	1,55	0,95	1,08	0,74	0,89	0,87

V državnih gozdovih je realizacija veliko višja kot v zasebnih gozdovih. Opaziti je, da je povprečna masa posekanega drevesa v državnih gozdovih največja in je pri listavcih večja od povprečnega drevesa pri iglavcih, kar velja tudi za zasebne gozdove.

Razlog za slabo realizacijo možnega poseka listavcev v zasebnih gozdovih je v nezaiteriranosti lastnikov, za preseganje možnega poseka pri iglavcih pa v prenamnožitvi podlubnikov in dobrih tržnih razmerah za iglavce.

Preglednica 35/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (po podatkih evidence poseka)

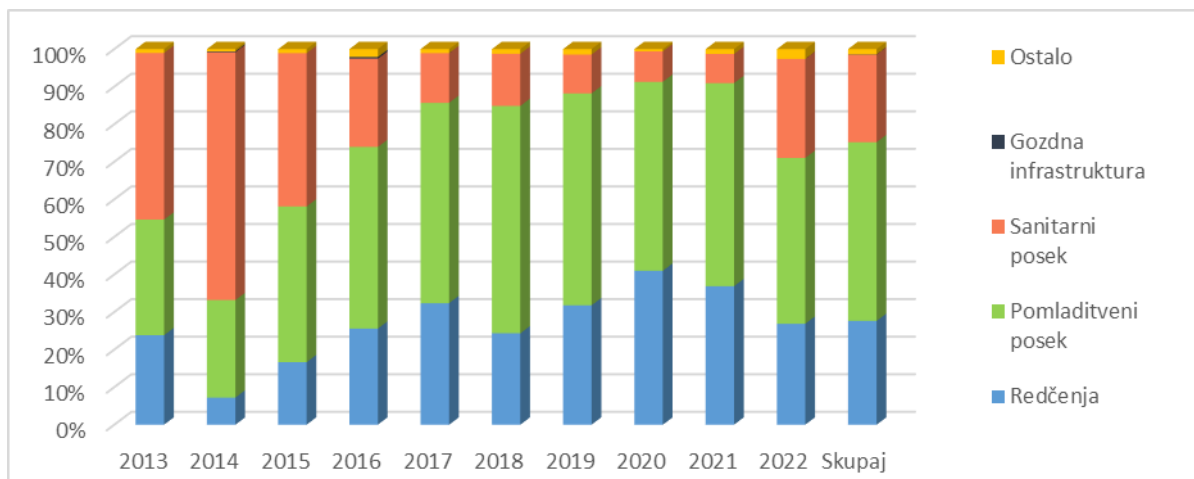
	Vrste poseka								Delež od LZ v %	Delež od P v %
	Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek za gozdno infrastrukturo in drugo	Krčitve	Nedovoljen posek	Skupaj			
	Redčenja	Pomladitveni								
Zasebni gozdovi										
Iglavci	m ³	20.183	18.085	29.050	5	83	417	67.822	23,0	54,1
	%	29,8	26,7	42,8	0,0	0,1	0,6	100,0		
Listavci	m ³	33.558	93.667	27.550	6	2.151	932	157.863	11,9	31,3
	%	21,3	59,3	17,5	0,0	1,4	0,6	100,0		
Skupaj	m ³	53.741	111.751	56.599	11	2.235	1.349	225.685	14,0	35,9
	%	23,8	49,5	25,1	0,0	1,0	0,6	100,0		
Državni gozdovi										
Iglavci	m ³	6.592	3.137	4.380	64	11	22	14.206	46,2	127,6
	%	46,4	22,1	30,8	0,5	0,1	0,2	100,0		
Listavci	m ³	13.698	14.611	4.029	127	111	195	32.772	22,2	55,0
	%	41,8	44,6	12,3	0,4	0,3	0,6	100,0		
Skupaj	m ³	20.290	17.748	8.410	192	122	217	46.978	26,4	66,4
	%	43,2	37,8	17,9	0,4	0,3	0,5	100,0		
Gozdovi lokalnih skupnosti										
Iglavci	m ³	871	0	145	0	1	0	1.017	12,6	33,4
	%	85,6	0,0	14,3	0,0	0,1	0,0	100,0		
Listavci	m ³	2.519	3.886	100	0	24	0	6.529	8,5	20,9
	%	38,6	59,5	1,5	0,0	0,4	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	3.390	3.886	245	0	26	0	7.547	8,9	22,0
	%	44,9	51,5	3,2	0,0	0,3	0,0	100,0		
Skupaj										
Iglavci	m ³	27.646	21.221	33.575	69	96	439	83.046	24,9	59,5
	%	33,3	25,6	40,4	0,1	0,1	0,5	100,0		
Listavci	m ³	49.775	112.164	31.679	133	2.287	1.126	197.164	12,7	33,1
	%	25,2	56,9	16,1	0,1	1,2	0,6	100,0		
Skupaj	m ³	77.420	133.385	65.254	202	2.383	1.565	280.210	14,9	38,2
	%	27,6	47,6	23,3	0,1	0,9	0,6	100,0		

Največji donos v vseh gozdovih enote je bil realiziran iz pomladitvenega poseka (47,6 %), iz redčenj (27,6 %) in sanitarnega poseka (23,3 %). Glavnino previsokega sanitarnega poseka predstavlja posek zaradi insektov (26 %), vetra (15 %), poškodb pri delu (1 %), snega (11 %), bolezni ali gliv (9 %) in žleda (20 %).

Intenziteta poseka je sicer nizka, saj znaša le 14,9 % od lesne zaloge in 38,2 % od prirastka. V državnih gozdovih je približno enkrat večja kot v zasebnih gozdovih.

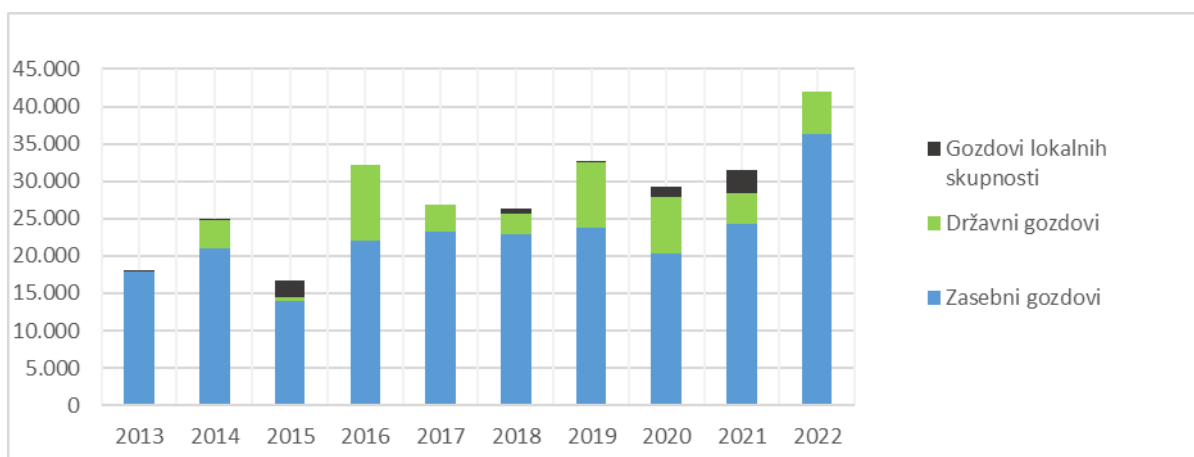
Omenimo naj še količino evidentiranega kala, to so naravnemu razvoju in razkroju načrtno puščena drevesa, ki jih je 186 m³ (ta drevesa bi se v prejšnjih obdobjih zagotovo znašla v

sanitarnem poseku) in 850 m³ drevja posekanega izven gozda. Slednja niso zajeta v analizo.

Grafikon 2: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta (po podatkih evidence poseka)

Glede na vrsto sečenj v preteklem desetletju lahko opazimo nihanje sanitarnega poseka skozi celotno obdobje. Na začetku obdobja je več kot polovica poseka realizirana iz sanitarnega poseka, katerih delež nato rahlo pada, medtem ko je delež pomladitvenega poseka v drugi polovici desetletja zelo visok. Obseg sečnje po vrstah poseka se je skozi leta spreminjal zaradi naravnih razmer, ujm, razmer na lesnem trgu in različnega obsega pomladitvenih sečenj.

Grafikon 3: Posek po letih veljavnosti načrta v m³ (po podatkih evidence poseka)

Skupna količina poseka se je po letih gibala od 17.989 do 42.007 m³. Na zelo veliko nihanje so vplivale razmere na lesnem trgu in posledično interes lastnikov, kadrovske razmere, zahtevne terenske razmere ter naravne ujme in podlubniki.

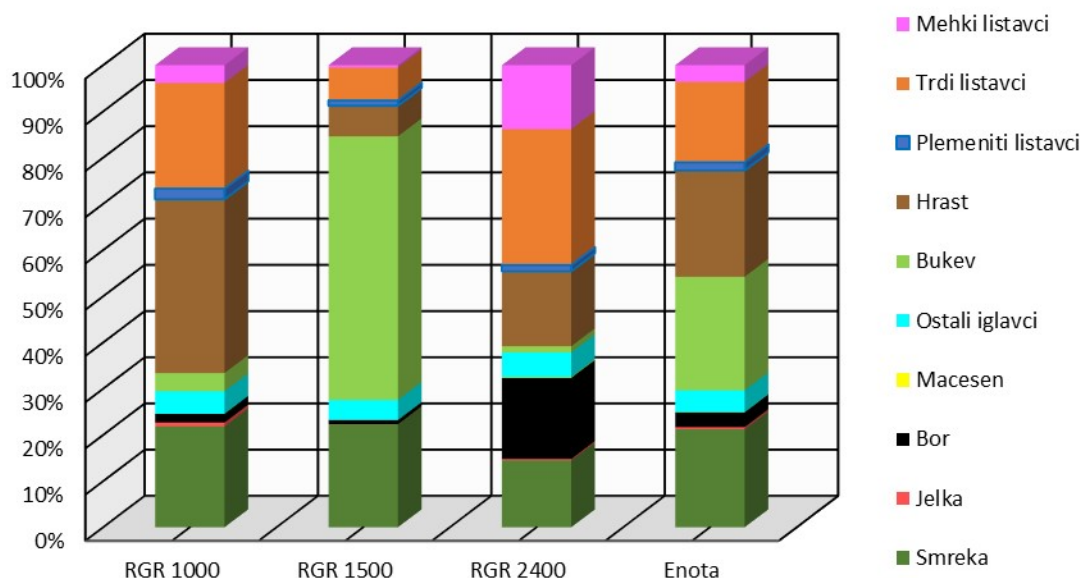
Preglednica 36/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (po podatkih evidence poseka)

Drevesna vrsta	Delež od celotnega poseka v %	Delež od LZ drevesne vrste v %	Delež od celotne lesne zaloge v %
Smreka	21,2	26,5	3,2
Jelka	0,4	16,0	0,1
Bor	3,2	12,3	0,5
Macesen	0,0	89,4	0,0
Ostali iglavci	4,7	47,8	0,7
Bukev	24,6	19,8	3,7
Hrast	23,0	14,3	3,4
Plemeniti listavci	1,5	11,2	0,2
Trdi listavci	17,6	9,8	2,6
Mehki listavci	3,6	4,9	0,5
Iglavci	29,6	24,9	4,4

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Drevesna vrsta	Delež od celotnega poseka v %	Delež od LZ drevesne vrste v %	Delež od celotne lesne zaloge v %
Listavci	70,4	12,7	10,5
Skupaj	100,0	14,9	14,9

V poseku po drevesnih vrstah je prevladovala bukev, sledi hrast, smreka in trdi listavci. Daleč za njimi so plemeniti listavci in mehki listavci. Od ostalih nobena skupina ne presega 1 %. Posek glede na lesno zalogo je pri prej omenjenih drevesnih vrstah približno enakomerno razporejen.

Grafikon 4: Delež skupin drevesnih vrst v poseku po rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka)

Iz zgornjega grafikona je razvidno, da posek po drevesnih vrstah ali skupinah drevesnih vrst bolj ali manj sledi razmerju drevesnih vrst v lesni zalogi posameznega RGR. V hrastovih gabrovjih (razred 1000), kjer je v poseku največ hrasta, trdih listavcev in smreke, zelo malo pa bukve. V podgorskih bukovjih (razred 1500) v poseku prevladuje bukev, veliki delež poseka ima tudi smreka. V pionirskih gozdovih (razred 2400) je v poseku največ trdih listavcev sledi hrast in bor.

Preglednica 37/PDR: Posek po debelinskih razredih (po podatkih evidence poseka)

	Debelinski razredi v % od LZ					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	10,7	14,5	17,6	23,3	31,8	19,5	8,3
Listavci	5,4	11,1	14,3	18,2	20,8	13,9	27,3
Skupaj	6,1	11,7	15,0	19,2	22,8	14,9	35,6

Iz debelinske strukture poseka za enoto lahko razberemo, da je bil delež poseka od lesne zaloge razreda najvišji v debelinskem razredu nad 50 cm, ta se nato zmanjšuje proti najnižjemu debelinskemu razredu. Razvidno je, da je intenziteta v drogovnjakih prenizka oziroma da niso bili redčeni vsi drogovnjaki. V povprečju je bilo v enoti v tem desetletju posekane 14,9 % lesne zaloge oziroma 35,6 m³/ha lesa.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 38/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrtovano	Izvedeno	Indeks	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	87,48	72,81	83,2	0,32	1,74	543,8
Priprava tal	ha	25,26	16,15	63,9	0,02	0,00	0,0
Sadnja	ha	14,44	10,24	70,9	0,10	0,00	0,0
Obžetev	ha	41,59	26,19	63,0	15,76	0,00	0,0
Nega mladja	ha	140,58	17,09	12,2	28,74	0,00	0,0
Nega gošče	ha	107,21	5,10	4,8	51,70	21,73	42,0
Nega letvenjaka	ha	33,31	2,29	6,9	8,47	8,29	97,9
Nega drogovnjaka	ha	357,46	7,90	2,2	24,53	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dnin	0	90	-	0	27	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	850	-	0	0	-
Premazi in drugo varstvo	dnin	0	7	-	0	0	-
Biomeliorativna dela	dnin	0	6	-	0	0	-

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrtovano	Izvedeno	Indeks	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	2,18	0,00	0,0	89,98	74,55	82,9
Priprava tal	ha	0,72	0,00	0,0	26,00	16,15	62,1
Sadnja	ha	0,20	0,00	0,0	14,74	10,24	69,5
Obžetev	ha	0,10	0,00	0,0	57,45	26,19	45,6
Nega mladja	ha	2,79	0,00	0,0	172,11	17,09	9,9
Nega gošče	ha	17,04	0,00	0,0	175,95	26,83	15,2
Nega letvenjaka	ha	7,99	0,00	0,0	49,77	10,58	21,3
Nega drogovnjaka	ha	11,74	0,00	0,0	393,73	7,90	2,0
Varstvo pred žuželkami	dnin	0	0	-	0	117	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	0	-	0	850	-
Premazi in drugo varstvo	dnin	0	0	-	0	7	-
Biomeliorativna dela	dnin	0	0	-	102	6	-

Gojitvena dela niso bila izvedena v takšnem obsegu kot so bila načrtovana. Poglavitni razlog je v lastništvu gozdov, ki je v večini zasebno, kjer lastnik ni obvezan opraviti načrtovano delo. Za varstvo pred podlubniki je bilo porabljenih 117 dnin, za biomeliorativna dela, premaze in drugo varstvo pa je bilo skupaj porabljenih 13 dnin.

Od obsežnejše načrtovanih del je bila najslabša realizacija nege mladja, nega letvenjaka in drogovnjaka.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Preglednica 39: Pregled dinamike izgradnje gozdnih cest in vlak

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Nove vlake (m)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obnove vlak (m)	0	0	0	0	1.274	0	0	0	0	0	1.274
Nove ceste (m)	0	0	0	0	834	0	0	0	0	0	834
Obnove cest (m)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

V preteklem desetletju je potekala gradnja vlak načrtno in dokaj neenakomerno predvsem od leta 2008 dalje. V državnih gozdovih (Veliko bukove) je bila gradnja ter obnova skoncentrirana v začetku ureditvenega obdobja (predvsem zaradi sanitarnih sečenj), kasneje se je v teh gozdovih začel trend zmanjševanja zaradi finančnih razlogov. V tem desetletju kot je razvidno iz zgornje preglednice ni bilo zgrajenih novih vlak, obnovljenih je bilo 1,3 km vlak in zgrajena nova gozdna cesta v skupni dolžini 834 m.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V preteklem ureditvenem obdobju so bila za krepitev splošno koristnih funkcij gozdov evidentirana dela za vzdrževanje vodnih virov v obsegu 6 dnin.

Pri odkazilu je bilo kot kalo evidentiranih 1.876 habitatnih dreves v skupni izmeri 849,92 m³, kar pomeni, da je imelo povprečno drevo 0,45 m³. Ostala dela za krepitev funkcij so se izvajala v okviru ostalih gojitvenih in varstvenih del in niso bila posebej evidentirana.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor

Gozdovi enote so v glavnem odmaknjeni od večjih krajev in velikih pritiskov na gozdni prostor ni, razen nekaj primerov ohranjanja ali ponovnega obujanja kmetijstva. V preteklem desetletju je bilo izkrčenih slabih 25 ha gozdov, kar je manj kot v desetletju pred tem. 1,88 ha gozdov je bilo izkrčenih zaradi širitve kamnoloma Hrast pri Vinici in 0,42 ha zaradi gradnje stanovanjskih objektov. 19,34 ha gozdov je bilo izkrčenih v kmetijske namene, med katerimi je povprečna krčitev znašala 0,46 ha, le dve sta bili večji od 1 ha. Poleg omenjenih je bilo nelegalno izkrčenih 3,08 ha gozdov, v glavnem v kmetijske namene.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev

Cilji v preteklem desetletju so bili smiselno postavljeni. Nekaj teh je bilo doseženih, žal pa moramo pri nekaterih ugotoviti, da niso bili doseženi v celoti. Pri varstvenih delih je bila količina izvedenih del večja, saj v preteklem načrtu varstvena dela niso bila načrtovana. Najpomembneje je, da je uspelo ohraniti mešane, skupinsko raznomerne, kakovostne in stabilne sonaravne gozdove.

- ☞ 30 letnemu cilju 300 m³/ha lesne zaloge smo se uspeli delno približati, saj je lesna zaloga iz 239 m³/ha pred desetimi leti narasla na današnjih 251 m³/ha. Lesna zaloga se približuje zastavljenemu cilju.
- ☞ Razmerje razvojnih faz je še vedno daleč od modelnega. Intenzivno se gospodari le v državnih gozdovih. Mladovij je nekoliko več, vendar manj, kot smo predvideli, debeljakov in drogovnjakov je preveč, vendar pa moramo omeniti da pionirski gozdovi prehajajo v fazo drogovnjakov, zato je tudi delež nekoliko višji. Sestoji v obnovi so se približali načrtovanemu modelu. Če bi bolje upoštevali usmeritve, bi z odločnejšim zaključevanjem obnov mladovja in sestoje v obnovi privedli na načrtovano raven.
- ☞ Razmerje 18 % iglavcev in 82 % listavcev je bilo doseženo.
- ☞ Ohranili smo pretežno raznodobno zgradbo gozdov.
- ☞ Glede nedoseženih ciljev in predvidenih ukrepov naj na prvem mestu izpostavimo, da je bila realizacija načrtovanega možnega poseka po podatkih evidence le 64 %. Tu naj takoj dodamo, da je realizacija možnega poseka po podatkih stalnih vzorčnih ploskev 76 %. Glede na kontrolni izračun je jasno, da so podatki stalnih vzorčnih ploskev natančnejši.
- ☞ Gozdovi so pretežno pomanjkljivo negovani, načrtovana gojitvena dela so bila skromno izvedena.
- ☞ Zaradi slabe realizacije možnega poseka in gojitvenih del je bil slabše dosežen še cilj intenzivno negovanih sestojev z bogatimi zasnovami.
- ☞ Ohranili so se gozdovi z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami.
- ☞ Ohranjene so naravne in kulturne vrednote.
- ☞ Populacija rastlinojede divjadi je na ravni, ki še omogoča uspešno naravno pomlajevanje.

Kljub dobro zastavljenim ciljem izpred desetih let v enoti ostajajo nekateri temeljni problemi:

- ☞ neustrezno razmerje razvojnih faz (premalo mladovij, preveč drogovnjakov in debeljakov),
- ☞ slaba realizacija gojitvenih del,
- ☞ pomanjkljiva odprtost vlak za sodobno tehnologijo v zasebnih gozdovih,
- ☞ slaba povezanost z gozdnimi prometnicami na območju Bojanci- Zilje
- ☞ slabo preraščanje hrasta zaradi pepelaste plesni in agresivnosti b, gabra in smreke.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

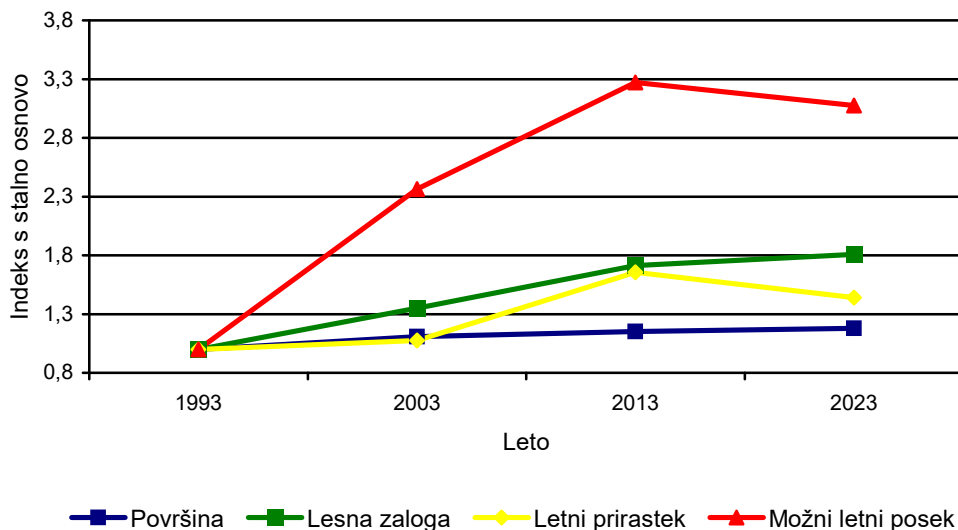
Površina gozdov enote se povečuje. Danes je 1.220,01 ha več gozda, kot ga je bilo pred tremi desetletji in 185,02 ha več kot pred desetimi leti. Razlogi nihanja, predvsem povečevanja, površine so:

- Zaraščanje opuščanih steljnikov, pašnikov in košenic. Zaraščajo se predvsem za kmetijstvo manj primerne površine.
- Krčitve gozdov za potrebe infrastrukturnih objektov ter krčitve za kmetijske namene, ki so se zaradi sofinanciranja iz evropskih skladov začele pojavljati predvsem v zadnjih letih.
- Površine na območju nekaterih daljnovodov so bile izločene kot druga gozdna zemljišča ter nekatere ceste, infrastrukturni objekti v gozdnem prostoru, kot negozdna zemljišča.

Preglednica 40/GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha/leto			Realizirani letni posek m ³ /ha/leto		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	6.841,07	29,3	110,0	139,3	1,31	4,32	5,63	0,61	1,09	1,70
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2003	7.586,93	35,7	152,5	188,2	1,19	4,86	6,05	1,00	3,02	4,02
Verižni indeks	110,9	121,8	138,6	135,1	90,8	112,5	107,5	163,9	277,1	236,5
2013	7.876,06	42,3	196,4	238,7	1,77	7,55	9,32	0,97	4,59	5,56
Verižni indeks	103,8	118,5	128,8	126,8	148,7	155,3	154,0	97,0	152,0	138,3
2023	8.061,08	45,1	206,5	251,7	1,63	6,48	8,11	0,85	4,38	5,23
Verižni indeks	102,3	106,6	105,1	105,4	92,1	85,8	87,0	87,6	95,4	94,1

Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oziroma možni posek

Grafikon 5: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Površina gozda se je v zadnjih desetih letih povečala za 185,02 ha oziroma za 2,4 %.

Lesna zaloga se je v zadnjih treh desetletjih povečala kar za 112,4 m³/ha oziroma 81 %. V zadnjih treh obdobjih je bila ugotovljena z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah, pred tem pa kombinirano, deloma z Bitterlich-om, deloma s polno premerbo in za najslabše sestoje z okularno cenitvijo.

Letni prirastek se je v zadnjih treh desetletjih povečal za 2,48 m³/ha oziroma 44 %. V zadnjem obdobju se je zmanjšal za 1,21 m³/ha oziroma 13 %. Najverjetneje je bil podatek o prirastku izpred desetih let nepravilen saj se prirastek iz leta 2003 v desetih letih ni realno

zvišal za 2,06 m³/ha oziroma 34 %. To lahko opazimo tudi danes saj se prirastek v zadnjem obdobju verjetno ni znižal za 1,2 m³/ha oziroma 13,0 %.

Glede na rast lesne zaloge in prirastka se je bistveno dvignil tudi najvišji možni posek. Realiziran posek v preteklem desetletju je močno zrasel predvsem zaradi velike količine sanitarnega poseka.

Preglednica 41/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

Leto	Smreka	Jelka	Bori	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1993	14,4	0,3	3,7	0,1	2,7	18,9	37,1	1,5	15,5	5,8
2003	13,4	0,3	3,5	0,0	1,7	15,8	29,3	1,7	24,2	9,9
2013	11,9	0,4	3,9	0,0	1,5	18,5	24,0	2,0	26,7	11,1
2023	12,3	0,6	3,6	0,0	1,5	18,9	25,9	3,1	29,1	5,0

Delež iglavcev je skozi desetletja počasi, a vztrajno padel. V zadnjem desetletju opazimo rahel porast predvsem zaradi smreke in deloma tudi jelke. Pri listavcih je najbolj padel delež hrasta, medtem ko so se deleži pri plemenitih in trdih listavcih povečali.

Logična posledica zgoraj navedenega dejstva, rahlo padanje deleža iglavcev je dvig deleža listavcev v zadnjih dveh desetletjih. Razveseljiva je porast bukve, hrasta in jelke v zadnjem desetletju.

Preglednica 42/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka

	Lesna zaloga (%)						Prirastek (%)						Možni posek (%)
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	70,0	95,5	121,3	132,5	271,6	126,3	134,5	124,4	133,3	122,2	400,0	137,0	140,5
Listavci	100,0	126,3	126,8	142,6	196,1	135,4	132,1	128,9	120,2	127,1	241,7	133,3	179,3
Skupaj	90,0	120,0	125,6	140,7	207,9	133,7	132,5	128,0	123,0	126,1	264,3	134,0	171,6

Nekatere skupne vrednosti za kazalnike se nekoliko razlikujejo od vrednosti verižnega indeksa v preglednici GFR1. Razlog za razhajanje je v tem, da so vrednosti prve preglednice računane iz hektarskih vrednosti, zgornje preglednice pa iz absolutnih vrednosti. Pri indeksu možnega poseka pa še dodatno zato, ker je v preglednici GFR1 za preteklo obdobje upoštevan dejanski posek, za sedanje obdobje pa predviden možni posek.

Preglednica 43/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za enoto

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	333.316	1.546.740	1.880.056
Vrast	5.885	40.789	46.674
Prirastek (letni*10)	139.464	594.768	734.232
Sečnje po evidenci	83.046	197.164	280.210
Pričakovana lesna zaloga	395.619	1.985.133	2.380.752
Ugotovljena lesna zaloga	360.728	1.675.758	2.036.486
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ (%)	91,2	84,4	85,5

Vsi podatki v preglednici so izračunani s tarifami, ki so bile uporabljene za načrt v obdobju 2014 – 2023, zato je ugotovljena lesna zaloga nekoliko drugačna, kot je prikazana v ostalih preglednicah. V preglednici je prikazan prirastek minulega desetletja z vrastjo in evidentiran posek.

Iz preglednice lahko razberemo, da je ob upoštevanju evidenčnega poseka ugotovljena lesna zaloga za 14,5 % nižja od pričakovane. Skoraj tretjina tega je posledica nedoslednega evidentiranja poseka. To se potrdi, če upoštevamo posek ugotovljen na stalnih vzorčnih ploskvah, ki pokaže, da je ugotovljena lesna zaloga za 12,2 % nižja od pričakovane.

Preglednica 44/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne gozdove

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	294.499	1.322.413	1.616.912
Vrast	5.221	36.191	41.412
Prirastek (letni*10)	125.280	503.937	629.217

Sečnje po evidenci	67.822	157.863	225.685
Pričakovana lesna zaloga	357.178	1.704.677	2.061.855
Ugotovljena lesna zaloga	328.829	1.474.668	1.803.497
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ (%)	92,1	86,5	87,5

Ugotovljena lesna zaloga, izražena v absolutnih vrednostih, je v zasebnih gozdovih za 12,5 % nižja od pričakovane, kar je nekoliko večje odstopanje kot v enoti. Če upoštevamo posek po ploskvah, je nižja samo za 9,1 %.

Preglednica 45/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	30.720	147.406	178.126
Vrast	434	3.005	3.438
Prirastek (letni*10)	11.134	59.575	70.709
Sečnje po evidenci	14.206	32.772	46.978
Pričakovana lesna zaloga	28.081	177.215	205.296
Ugotovljena lesna zaloga	22.938	135.609	158.547
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ (%)	81,7	76,5	77,2

Ugotovljena lesna zaloga, izražena v absolutnih vrednostih, je v državnih gozdovih za 22,8 % nižja od pričakovane, kar je nekoliko večje odstopanje kot v enoti. Če upoštevamo posek po ploskvah, je nižja za 30,2 %.

Preglednica 46/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za gozdove lokalne skupnosti

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	8.097	76.921	85.018
Vrast	230	1.594	1.824
Prirastek (letni*10)	3.050	31.256	34.306
Sečnje po evidenci	1.017	6.529	7.547
Pričakovana lesna zaloga	10.360	103.241	113.601
Ugotovljena lesna zaloga	8.961	65.481	74.442
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ (%)	86,5	63,4	65,5

Ugotovljena lesna zaloga, izražena v absolutnih vrednostih, je v gozdovih lokalnih skupnosti kar za 34,5 % nižja od pričakovane, kar je precej večje odstopanje kot v enoti. Če upoštevamo posek po ploskvah, je nižja za 30,9 %, vendar moramo vedeti, da je tu vzorec majhen.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

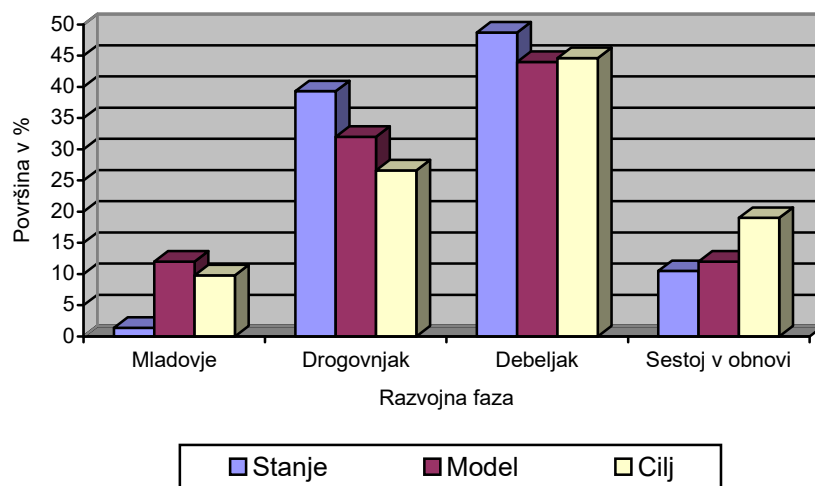
5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Preglednica 47/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina (ha)	Delež (%)	Korigiran delež (SPG) (%)	Trajanje razvojne faze (let)	Delež (%)	Modelna površina (ha)	
Mladovje	161,81	2,0	2,2	15,0	12,0	883,99	-10
Drogovnjak	2.170,95	26,9	35,9	40,0	32,0	2.356,89	4
Debeljak	3.637,44	45,1	49,4	55,0	44,0	3.241,19	5
Sestoj v obnovi	923,08	11,5	12,5	15,0	12,0	883,99	1
Skupinsko, gnezdsto raznomerni sestoji	695,02	8,6					
Grmičav gozd	472,78	5,9					
Skupaj	8.061,08	100,0	100,0	125,0	100,0	7.366,06	0

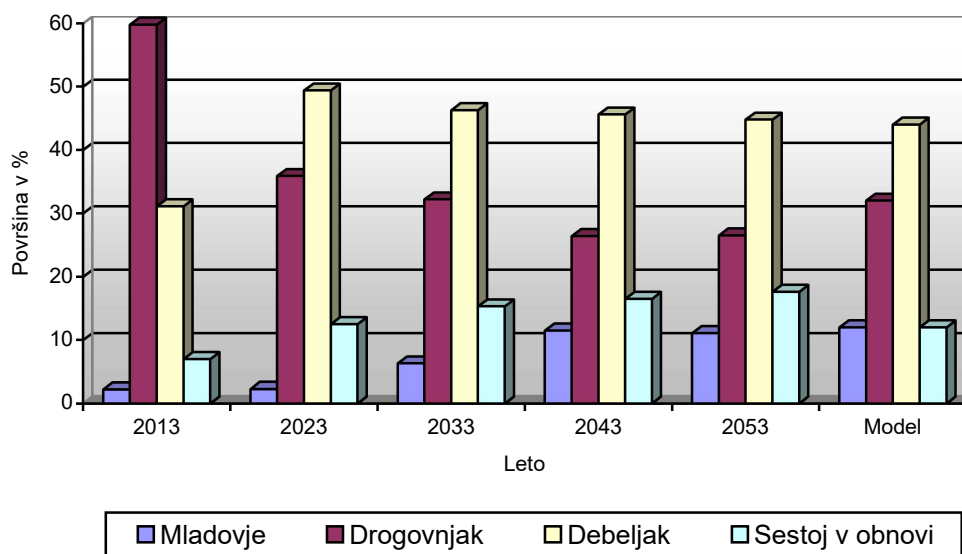
Modelne deleže razvojnih faz za enoto smo izračunali s ponderiranjem modelnih deležev rastiščnogojitvenih razredov, te pa smo povzeli iz območnega načrta 2021 – 2030.

Izračunane deleže smo primerjali s korigiranimi deleži razvojnih faz, pri čemer raznomernih gozdov nismo upoštevali v izračunu modela.

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

Razmerje razvojnih faz je nekoliko porušeno. V enoti imamo 10 odstotnih točk premalo mladovij. Za 4 odstotne točke imamo preveč drogovnjakov, debeljakov za 5 odstotne točke in sestojev v obnovi za 1 odstotno točko. Delež drogovnjakov je visok, ker so vključeni tudi pionirski gozdovi, ki se po debelinah dreves in višinah lesnih zalog nahajajo v razvojnem stadiju drogovnjaka. Zaradi načina opisovanja sestojev sklepamo, da je površina mladovij dejansko nekoliko večja, ker zaradi majhnih površin niso izločena v samostojne sestoje, toda tako velikega primanjkljaja s tem, kljub vsemu ne moremo opravičevati. Drogovnjake bo potrebno odločneje redčiti. Starejše sestoje bo potrebno zmerno pomlajevati, se pravi uvajati v obnovo delno pomlajene debeljake ali debeljake z visoko lesno zalogo, kjer je vrednostni prirastek že kulminiral. Sestojev v obnovi imamo in jih bomo tudi v prihodnje imeli nekoliko več, kot jih predvideva modelno stanje. V to nas sili prevelik delež debeljakov in na drugi strani močno premajhen delež mladovij.

Grafikon 7: Razvoj razvojnih faz v preteklosti in za ciljno obdobje

V grafikonu je prikazano stanje, model in predvidevanje razvoja razvojnih faz za tridesetletno ciljno obdobje. Za prikaz razvoja razvojnih faz smo uporabili površine smernic, višino lesne zaloge in dobo trajanja posamezne razvojne faze po RGR-jih. Za izračun razvoja v enoti smo sešteli površine po RGR-jih.

Kot je razvidno iz grafikona bo približevanje modelnemu stanju postopno. Čez trideset let bo glede na trenutne usmeritve debeljakov malo manj kot jih je sedaj in nekoliko več kot jih

predvideva model. Drogovnjaki najprej padejo nato pa se začne njihov delež približevati modelu. To je razumljivo, saj ukrepi v debeljakih in sestojev v obnovi po prvem desetletju še ne bodo bistveno vplivali na stanje drogovnjakov. Sestojev v obnovi imamo nekoliko več, kot jih predvideva modelno stanje.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Krčitev gozdov je bilo malo. Krčitev ali večjih posegov na občutljivih terenih v preteklem obdobju ni bilo, gozdovi ohranjajo stalno pokritost tal in tako zagotavljajo primerno opravljanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter hidrološke funkcije.

Gozdovi enote so dom številnim živalskim vrstam, med katerimi je potrebno posebno izpostaviti parkljasto divjad in zveri ter tiste vrste ptic, ki najdejo svoj dom le v obsežnih strnjenih gozdovih. Dosedanje gospodarjenje je zagotavljalo ohranitev primerne stanja biotopov za vse živalske vrste, kar dokazuje tudi uvrstitev manjšega dela enote v območja Nature 2000, kar pomeni, da je stanje prepoznano kot ugodno.

V okviru zagotavljanja rekreacijske in turistične funkcije se vzdržuje prehodnost do rekreacijsko zanimivih objektov ter do turističnih objektov. Lokalni skupnosti se nudi strokovna pomoč pri ureditvi rekreacijske infrastrukture. V okolici turističnih objektov se zagotavlja popoln gozdni red. Morebitno sečnjo in spravilo se ne izvaja v bližini reke Kolpe, ko je najbolj obiskana.

Gozdovi ob objektih kulturne dediščine morajo biti negovani predvsem v smislu varovanja teh objektov. Do sedaj na teh območjih gradenj cest in vlak ni bilo, kar je za ta območja ugodno.

Za doseganje ciljev gospodarjenja z gozdovi, predvsem uspešnosti pomlajevanja rastiščem primernih drevesnih vrst, je zlasti pomembna usklajenost med gozdom in rastlinojedo parkljasto divjadjo. Z ohranjanjem negozdnih površin in večjo ponudbo hrane na številnih pomlajenih površinah divjad ne bo ogrozila doseganja zastavljenih ciljev pri gospodarjenju z gozdovi.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni gozdnogospodarski cilji

Cilj gospodarjenja z gozdovi so sonaravni, rastiščem primerni, kakovostni, biološko in mehansko stabilni gozdovi s trajnim zagotavljanjem vseh njihovih ekoloških, socialnih in gospodarskih funkcij. Takšni gozdovi bodo omogočali uresničevanje naslednjih prioritarnih ciljev:

Proizvodni cilji:

Trajna proizvodnja lesa za lesni trg in lastno porabo. Ciljna lesna zaloga je 345 m³/ha (315 m³/ha čez 10 let) v okvirnem razmerju iglavcev 19 % in listavcev 81 %. Ciljna kakovost je hlodovina iglavcev za žago (B) in hlodovina listavcev za furnir (A1), luščenje (A2) ali za žago (B).

Z uravnavanjem staleža divjadi in prehranske sposobnosti gozdov zagotoviti naravno obnovo gozdov in trajni prihodek od lova divjadi.

Ciljno obdobje znaša 30 let. Pri določitvi ciljev je uporabljena simulacija, pri kateri gibanje gozdnih fondov ni linearno, saj lesna zaloga, prirastek in možni posek v prihodnjih desetletjih ne bodo enaki vrednostim tega desetletja. Trenutno stanje sestojev bo v prihodnjih desetletjih narekovalo nekoliko drugačne ukrepe, kot jih načrtujemo za prvo desetletje, kar velja tudi pri določevanju ciljev po rastiščnogojitvenih razredih.

Ekološki cilji:

Na najstrmejših pobočjih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je cilj naraven, skupinsko raznodoben in raznomen gozd z zmerno lesno zalogo.

Ohranjeni naravni gozdovi za trajno zagotavljanje čistilne in vodozadrževalne sposobnosti gozda in gozdnih tal ter za ohranjanje ravnovesja občutljivih vodnih razmer kraškega sveta.

Ohranjena visoka stopnja vrstne in strukturne raznolikosti gozda in gozdnega prostora ter ohranjene vse rastlinske in živalske vrste ter njihovi posebni habitati, kot so jame, brlogi, gnezdišča, kali, drevesna dupla, mrtva masa, travniški lazi sredi gozdov in plodonošno drevje.

Ohranjena zavarovana območja, naravne vrednote, ekološko pomembna območja, ekocelice ter ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v Natura 2000 območjih.

Socialni cilji:

V okolici turistično in rekreativno pomembnih objektov primerno urejeni, naravni gozdovi, visokega estetskega videza.

Ohranjeni naravni gozdovi v neposredni bližini objektov in nahajališč kulturne dediščine in drugih naravnih vrednot okolja.

Urejene in vzdrževane pešpoti (Župančičeva pešpot, Obrska pešpot).

Ohranjena zaščitna funkcija gozdov na strmih pobočjih nad objekti.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

V sodelovanju s kmetijskim sektorjem težiti k ustavitvi zaraščanja kmetijskih površin v gozdnati krajini. V gozdni krajini ohraniti strnjeno velikih sklenjenih gozdnih območij in vzdrževanost travinja v teh gozdnih kompleksih.

Izboljšati razmerje razvojnih faz in zgradb sestojev z namenom zagotovitve trajnosti funkcij in donosov v bližnji in nekoliko bolj oddaljeni prihodnosti.

V lesni zalogi nekoliko zmanjšati delež smreke in povečati delež jelke. Nadalje je potrebno povečati delež hrasta in plemenitih listavcev ter zmanjšati delež trdih in mehkih listavcev. Ohraniti je potrebno še delež bukve, hrasta, mehkih listavcev in redko prisotnih za obstoj živali še posebej pomembnih dreves.

Na hrastovo gabrovih rastiščih izvajati obnove gozdov na nekoliko večjih površinah in s hitrim tempom, čemur mora slediti intenzivno izvajanje nege z namenom omogočanja razvoja in preraščanja hrasta.

Ohraniti enodobno gospodarjenje na bukovih in hrastovo gabrovih rastiščih in povečati delež raznomernih sestojev na reliefno zahtevnejših rastiščih.

Povečati prostorsko in strukturno raznolikost gozdov.

Povečati intenzivnost gojitvenih del v mladovjih. Pri negi pospeševati bukev, hrast, plemenite listavce in jelko, na strminah pa ohranjati toploljubne listavce.

Saditi pretežno listavce in to tako, da zapolnimo posamezne vrzeli, ki so nastale po ujmah.

V drogovnjakih redčiti na površini približno 1.870 ha s povprečno intenziteto poseka 20 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 16 do 24 %). Na 13 ha ni predvidenega poseka.

Na površini približno 3.030 ha debeljakov akumulirati del prirastka. V teh sestojih je predvidena povprečna intenziteta poseka 16 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 12 do 18 %). Na 170 ha ni predvidenega poseka.

Intenzitete v debeljakovih ob začetku uvajanja v obnovo naj bodo med 30 in 40 % od lesne zaloge. Če je trenutna predpisana intenziteta nekoliko manjša, se del sestoja, kjer ocenimo, da je še možno akumulirati vrednostni prirastek, ne uvede v obnovo. S tem dosežemo, da je intenziteta na delu sestoja, ki je bil uveden v obnovo, na ravni, kot je navedeno zgoraj. Tako bomo zmanjšali poškodbe pri nadaljevanju obnove.

Obnova debeljakov naj se izvede v dveh korakih v debeljakovih, ki so že delno pomlajeni zaradi premočnih redčenj v preteklosti. Prva pomladitvena sečnja naj bo visoke jakosti 35 do 60 % od LZ, v sestoju naj se pusti kakovostna drevesa ciljnih drevesnih vrst.

Za začetek obnove je predvidenih približno 390 ha gozdov s povprečno intenziteto poseka 35 % od LZ. Pri uvajanjih debeljakov v obnovo, nadaljevanju in zaključku obnove ukrepati odločno ter upoštevati prostorski red oziroma razpršenost različnih razvojnih faz v prostoru.

Po odločni uvedbi v obnovo se v sestoj vrniti le še dvakrat. Prvič dodatno sprostiti podmladek ter dodati svetlobo z intenziteto od 50 do 70 % oziroma znižati lesno zalogo na približno 150 m³/ha kar nam zagotavlja zmerne poškodbe, ko drugič s končnim posekom zaključimo obnovo.

V sestojih v obnovi na površini približno 320 ha zadržano nadaljevati obnovo s povprečno intenziteto poseka 23 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 20 do 35 %). Na približno 365 ha pospešeno nadaljevati obnovo s povprečno intenziteto poseka 58 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 50 do 70 %). Obnovo zaključiti na približno 240 ha površin sestojev v obnovi.

Z zaključkom obnove ne zavlačevati, da podmladek pride v fazo letvenjaka. Ko je podmladek višji od enega metra oziroma na prehodu iz mladja v goščo in če je pokrovnost podmladka večja od 70 %, je potrebno obnovo zaključiti. Tako bomo zmanjšali poškodbe in

povečali vrstno pestrost. Z dolgimi pomladitvenimi dobami in obilnim zastorom namreč pospešujemo enovrstne sestoje bukke ali smreke.

S pomočjo zgornjih petih usmeritev želimo pospešiti približevanje modelnemu razmerju razvojnih faz ter zagotoviti visoko stopnjo strukturne raznolikosti gozdov in prostorske razporejenosti razvojnih faz. Vse to bomo dosegli s hitrejšim nadaljevanjem ter zaključevanjem obnov, z odločnejšim uvajanjem debeljakov v obnovo, z določanjem sestojev, kjer se v tem obdobju ne bo ukrepalo, in seveda s skrbnim prostorskim načrtovanjem teh dejavnosti.

Na hrastovo gabrovih rastiščih izvajati obnove gozdov na nekoliko večjih površinah in s hitrim tempom, čemur mora slediti intenzivno izvajanje nege z namenom omogočanja razvoja in preraščanja hrasta.

Ohraniti raznomerno zgradbo na najstrmejših rastiščih. V raznomernih gozdovih na površini približno 640 ha izvajati redčenja s povprečno intenziteto poseka 15 % od LZ.

Spoštovati usmeritev brez ukrepanja za približno 250 ha gozdov.

Na 4 ha površine brez ukrepanja.

Površin primernih za poenostavljeno izbiro drevja za posek ni.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Vsako ukrepanje v gozdu mora temeljiti na izboljšanju večnamenske vloge gozda in krepitvi posameznih funkcij.

Ekološke funkcije

Posek v gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opraviti z namenom dolgoročnega povečanja stabilnosti ter strukturne in vrstne raznolikosti. V primeru kritične stabilnosti odstraniti pretežka drevesa.

V okolici izvirov, kraških jam in objektov naravne dediščine ohraniti pokrovnost in drevesa večjih dimenzij. V njihovi neposredni bližini ni dovoljeno:

- ☞ kakorkoli onesnaževati (uporaba kemičnih sredstev za zaščito lesa, biološko nerazgradljivih olj za mazanje verig motornih žag, izpust odpadnih olj),
- ☞ spreminjati obstoječe avtohtone zarasti ter vnašati tuje živalske in rastlinske vrste.

S primernim gospodarjenjem ohraniti in vzdrževati ugodno stanje habitatov, še posebej redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov in habitatov redkih ali ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Na območjih Nature 2000 ohraniti razmere zatečenega ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov.

Ohraniti in vzdrževati razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov kot so gozdni robovi, jase, košenice, kali, luže in grmišča.

Ohraniti v določenem sestoju redke drevesne in grmovne vrste ter drevje posebnih oblik.

Dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst, prepustiti naravnemu razvoju oziroma v njih tem vrstam ustrezno prilagojeno gospodariti (naravna zatočišča).

Ohraniti in načrtno puščati drevesa z dupli in večjimi gnezdi, prav tako tudi drevesa, ki predstavljajo potencialna dupla (votlo in odmirajoče drevje). Zagotoviti ustrezno prostorsko razporejenost in število teh dreves. Izboljšati debelinsko strukturo in ohraniti delež odmrlega drevja nad 3 % lesne zaloge.

V primeru habitatnih dreves se ohranja predvsem drevje z dupli, močnejše osebkne posameznih drevesnih vrst listavcev, za katere predvidimo naravno propadanje, mehke listavce, kot najprimernejša drevesa za dupla, in minoritetne drevesne vrste, drevesa močnejše obraščena z bršljanom, drevesa poškodovana od strele, suha stoječa in podrt

drevesa iglavcev in listavcev. Habitatna drevesa naj bodo večjih dimenzij, saj večje sušice lahko nadomestijo manjše in ne obratno.

Izvajati aktivnosti za pridobitev soglasij za snovanje ekocelic in habitatnih dreves. Primerne površine so gozdovi zavarovanih območij, naravnih vrednot in redka rastišča.

Po potrebi načrtno vzpostaviti mrežo ekocelic in habitatnih dreves oziroma dreves, sestojev ali delov sestojev brez gospodarjenja ali z gospodarjenjem v omejenem obsegu. Ekocelice postaviti v primerni oddaljenosti od gozdnih cest in glavnih vlakov, na površinah, kjer je nižja kakovost drevja in kjer so manj ugodne razmere za gospodarjenje z gozdom, ali na površinah, kjer pričakujemo težave pri pomlajevanju, predvsem pa v okolici naravnih vrednot. Kot ekocelice se izbere posamično drevje ali skupine drevja in dele sestojev ter tudi gozdni rob.

V območju posebnih biotopov (jame, brlogi, izviri, stene, naravne vrednote,...) in na območjih, kjer je gospodarjenje z gozdom oteženo (skalovitost, naklon), prav tako pa tudi na območjih, kjer ekocelic zaradi intenzivnega gospodarjenja primanjkuje, je potrebno oblikovati večje ekocelice (večje od 0,5 ha). V teh naj se s posekom ne ukrepa ali pa naj bo gospodarjenje z gozdom podrejeno ohranjanju in izboljševanju stanja habitatov. Za ekocelice se določi tudi dele manj kakovostnih debeljakov, kjer se od 10 do 30 let ne ukrepa in se jih kot skupine drevja lahko tudi prepusti naravnemu razvoju. Na predelih večjih ekocelic se večji del lesne mase prepušča naravnemu razkroju.

Vzdrževati negozdne površine v gozdni krajini.

V podrasti ohranjati grmovni in zeliščni sloj, razen v času obnove gozdov. Pri negi gozda ohranjati mehke listavce, grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira razvoja mladja gospodarsko zanimivih vrst.

Gozdovi in gozdni prostor v enoti se pojavljajo na naslednjih ekološko pomembnih območjih in območjih Nature 2000: Kolpa, Lahinja, Petršina jama, Gornji kal in Veliko bukove za katera veljajo naslednje usmeritve. POO Kočevsko ter POV Kočevsko– Kolpa zavzemata le manjše območje nature 2000 znotraj GGE Adlešiči (del odseka pri vasi Breznik) zato jih v nadeljevanju nismo obravnavali.

Konkretne in podrobnejše usmeritve za posamezna območja Nature 2000

POO Kolpa, cona obsega pritoke in ravninske predele ob vodotokih reke Kolpe

Kvalifikacijske vrste: močvirska sklednica (*Emys orbicularis*).

Konkretne usmeritve vezane na celoten gozdni prostor:

- ☞ Posamezna padla drevesa se pušča v vodi, saj predstavljajo primeren kraj za sončenje močvirske sklednice.
- ☞ Znotraj območja se ohranja mokrišča in vodne površine v gozdu (mlake, luže in kaluže).
- ☞ Sečnja in spravilo se izvajata v poznopoletnem in jesenskem času, izven obdobja razmnoževanja močvirske sklednice.
- ☞ Ohranjati je potrebno obrežne vegetacijske pasove in stara obrežna drevesa z bogato razvejanim koreninskim sistemom (javor, jesen, hrast, brest).

POO Lahinja, cona obsega gozdove ob Lahinji med Belčjim vrhom in Butorajem

Habitatni tipi: Ilirski hrastovo belogabrovi gozdovi (*Erythronio - Carpinion*).

Kvalifikacijske vrste: veliki podkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*), vejicati netopir (*Myotis emarginatus*), močvirska sklednica (*Emys orbicularis*), hribski urh (*Bombina variegata*).

Konkretne usmeritve vezane na cono:

- ☞ Ohranja se mozaičnost kmetijskih površin, mokrišč, živih mej, gozdnih otokov ter obvodne vegetacije.

- ☞ Na stičišču gozda in reke se oblikuje mozaičen prehodni pas (gozdni rob) s pestro sestavo zeliščnih, grmovnih in drevesnih vrst.
- ☞ Preko mokrišč oziroma poplavnih travnikov se ne vlači oziroma skladišči lesa.
- ☞ Novih gozdnih prometnic se znotraj območja ne gradi.
- ☞ Posamezna padla drevesa se pušča v vodi, saj predstavljajo primeren kraj za sončenje močvirske sklednice.
- ☞ Znotraj območja se ohranja mokrišča in vodne površine v gozdu (mlake, luže in kaluže).
- ☞ Sečnja in spravilo se izvajata v poznopoletnem in jesenskem času, izven obdobja razmnoževanja močvirske sklednice.
- ☞ Ohranjati je potrebno obrežne vegetacijske pasove in stara obrežna drevesa z bogato razvejanim koreninskim sistemom (javor, jesen, hrast, brest).

Ilirski hrastovo belogabrovi gozdovi (*Erythronio - Carpinion*)

- ☞ Ohranjajo se gozdne površine, večjih krčitev gozdov se ne izvaja.
- ☞ Ohranja se rastišču primerna sestava gozdov, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave.
- ☞ Na ustreznih rastiščih se zagotovi pomlajevanje hrasta, delež smreke se zmanjša

Netopirji

- ☞ Ohranja se mozaičnost razvojnih faz, vzpostavi se vertikalna razgibanost sestojev.
- ☞ S presvetlitvami sestojev se zagotavlja pestro združbo drevesnih in grmovnih vrst ter zelišč.
- ☞ Pospesuje naj se minoritetne, ogrožene in plodonosne grmovne in drevesne vrste.
- ☞ Ohranja oz. vzpostavlja se vrstno pester gozdni rob ter postopen prehodni pas z ostalimi ekosistemi.
- ☞ Ohranja se linijske vegetacijske strukture (mejice, živice, linije dreves, gozdne otoke, obrežno zarast) med zatočiščem ter prehranjevalnim habitatom.

POO Petršina jama, cona obsega Petršinko jamo ter njeno bližnjo gozdnato okolico

Kvalifikacijske vrste: južni podkovnjak (*Rhinolophus euryale*).

Konkretne usmeritve vezane na cono:

- ☞ Ohranja se mozaičnost razvojnih faz, vzpostavi se vertikalna razgibanost sestojev.
- ☞ S presvetlitvami sestojev se zagotavlja pestro združbo drevesnih in grmovnih vrst ter zelišč.
- ☞ Vzdržuje ali vzpostavlja se naravna drevesna sestava.
- ☞ Ohranja se linijske vegetacijske strukture (mejice, živice, linije dreves, gozdne otoke, obrežno zarast) med zatočiščem ter prehranjevalnim habitatom.
- ☞ Pospesuje se minoritetne, ogrožene in plodonosne grmovne in drevesne vrste.
- ☞ V neposredni okolici jam se ne gradi gozdnih prometnic.
- ☞ Ohranja oz. vzpostavlja se vrstno pester gozdni rob ter postopen prehodni pas z ostalimi ekosistemi.
- ☞ V gozdu se ohranja vodne (mlake, luže, kaluže) ter travnate površine.
- ☞ V neposredni okolici Petrišine jame (1 do 2 drevesni višini) se ohranja ekocelica z ukrepanjem (gozdnogojitvena smernica 21), kjer se v času kotenja netopirjev (maj - september) ne izvaja gozdarskih del. Znotraj ekocelice naj bodo dovoljena zgolj dela za

krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti oz. sanitarna sečnja. Ekoloških razmer v okolici jame se ne spreminja.

POO Gornji kal, cona obsega območje treh kalov z vmesnimi njivami, travniki in gozdnimi površinami

Kvalifikacijske vrste: močvirska sklednica (*Emys orbicularis*).

Konkretne usmeritve vezane na cono:

- ☞ Pri gradnji oz. vzdrževanju gozdnih prometnic in ostalih povoznih površin se obstoječih reliefnih značilnosti predmetnega območja, z nasipavanjem ali planiranjem materiala, ne spreminja. Zagotoviti je potrebno nemoten odtok površinske vode v vse tri kale.
- ☞ V obdobju razmnoževanja močvirske sklednice (marec – julij) se znotraj območja ne izvaja gozdarskih del.
- ☞ Obrežna vegetacija se v čim večji meri ohranja v obstoječem stanju.
- ☞ Padla drevesa se pušča v vodi, saj predstavljajo primeren kraj za sončenje močvirske sklednice.

POO Veliko bukove, cona celotno območje

Habitatni tipi: Ilirski hrastovo belogabrovi gozdovi (*Erythronio - Carpinion*).

Kvalifikacijske vrste: črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*), veliki frfotavček (*Leptidea morsei*)

Konkretne usmeritve vezane na cono:

- ☞ Ohranjajo se gozdne površine, večjih krčitev gozdov se ne izvaja.
- ☞ Ohranja se rastišču primerna sestava gozdov, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave.
- ☞ Pri negi gozda se daje na primernih rastiščih prednost hrastu ter minoritetnim in plodonosnim grmovnim in drevesnim vrstam, delež iglavcev se zmanjša.
- ☞ Ohranijo se presvetljeni gozdovi, gozdne jase, strukturirani gozdni robovi, površine v obnovi.
- ☞ Vzdržuje se povezanost habitatnega tipa.
- ☞ Vzpostavi se uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov.
- ☞ Ohranja oz. vzpostavlja se vrstno in strukturno pester gozdni rob ter postopen prehodni pas z ostalimi ekosistemi.

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega

vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljnjem besedilu: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ☞ ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- ☞ gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- ☞ gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- ☞ zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- ☞ gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ☞ ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- ☞ gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
- ☞ gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- ☞ gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1.reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ☞ ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- ☞ zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ☞ ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- ☞ onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- ☞ odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- ☞ odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- ☞ odlaganje odpadkov.

Sestavni del gozdnogospodarskega načrta mora biti prikaz:

varovanih območij, in sicer:

- ☞ hidrografija (os vodotoka),

ogroženih območij, in sicer:

- ☒ poplavnih območij,
- ☒ erozijskih območij,
- ☒ plazljivih območij,
- ☒ plazovitih območij,

varstvenih območij, in sicer:

- ☒ vodovarstvenih območij v skladu s predpisi vlade in občinskimi akti, ki urejajo vodovarstvena območja oziroma varstvene pasove,

referenčnih odsekov, iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).

Grafični prikaz varovanih, varstvenih, ogroženih območij in referenčnih odsekov ter obstoječih in načrtovanih gozdnih prometnicah ter predvidenih posegov in ukrepov, katerih izvedba bi lahko vplivala na vode, vodni režim in stanje voda, mora biti izdelan v merilu, ki ustreza merilu izvedbenih načrtov ter v taki obliki, da je mogoče prekrivanje slojev (*shp).

Za **poplavna območja** se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Poplavna območja morajo biti prikazana v gozdnogospodarskem načrtu, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Za **erozijsko območje** se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- ☒ poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ☒ ogoljevanje površin,
- ☒ krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- ☒ zasipavanje izvirov,
- ☒ nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- ☒ omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- ☒ odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- ☒ zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- ☒ odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- ☒ vlačenje lesa.

Za **plazljivo območje** se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Naplazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako,

da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- ☞ zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- ☞ poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- ☞ izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- ☞ krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na območjih kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Za **plazovito območje** se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov in ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Vodovarstvena območja so določena z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij (zajetje, VVO I, VVO II in VVO III) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. občinski odlok, sprejet na podlagi 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00)).

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je predpisana izdelava elaborata »Analiza tveganja za onesnaženje«, mora biti strokovna podlaga izdelana in revidirana ob smiselni uporabi Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) na podlagi vseh razpoložljivih podatkov.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).

Pri pripravi GGN je potrebno navesti ukrepe za doseganje okoljskih ciljev preprečevanja poslabšanja stanja voda in doseganje dobrega stanja voda, ki se nanašajo na ukrepe za preprečevanje onesnaženja površinskih voda, preprečevanje ali omejevanje vnašanja onesnaževal v podzemno vodo in preprečevanje poslabšanja hidromorfoloških značilnosti voda.

Strokovne podlage s področja upravljanja z vodami so dostopne na spletnem portalu MOP eVode na naslovu <http://evode.gov.si>, ki omogoča brezplačen pregled in prenos podatkov.

Socialne funkcije

Na strminah zagotavljati stalno pokritost tal z naravno vegetacijo, dovoljeni so samo malopovršinski ukrepi. Pri gradnji vlak je potrebna previdnost in zmernost.

Vzdrževati prehodnost poti in dostopov do objektov z veliko obiskanostjo.

Lokalni skupnosti nuditi strokovno pomoč pri ureditvi rekreacijske infrastrukture (table, klopi, smerokazi, razgledišča,...).

Vzdrževati popoln gozdni red ter strukturno in vrstno raznolikost gozda in gozdnega roba ob pešpoteh, objektih naravne in kulturne dediščine ter na območjih večjega obiska gozdov.

Vzdrževati popoln gozdni red in razgled na razglednih točkah.

Ohraniti estetsko posebej zanimiva drevesa.

Ohraniti objekte naravne dediščine. To so naravne vrednote navedene v spodnji preglednici. Poleg tega pa še jame v odsekih, kot je navedeno pri hidrološki funkciji v poglavju 2.1.

Preglednica 48: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
138 V	Kolpa	Mejna reka in glavni belokranjski odvodnik	hidr, (zool)	NVDP	Pri naravnih vrednotah združenih v tem sklopu je njihov najvitalnejši del sam vodotok, ki ga je potrebno ohranjati v naravnem stanju. Usmeritve:
161 V	Lahinja	Dolina levega pritoka Kolpe z manjšimi pritoki	hidr, geomorf, bot, zool, (geomorfp)	NVDP	V obvodnem pasu (pas vegetacije 5 – 10 m) naj bo sečnja prebiralna. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko v primeru zrušitve povzročila erozijske procese. Zagotavlja se stalna zastrtost vodotoka, zaželena je stalna prekorenjenost talne površine. Na gozdnem robu se oblikuje postopen prehod proti kulturni krajini. Sečnja v obrežnem pasu se izvaja izven gnezditvene sezone ptic; torej med 1. avgustom in 1. marcem. Ohranja oz. vzpostavi se naravna drevesna sestava. Delež iglavcev se postopno zmanjša, preprečuje se širjenje tujerodnih vrst. V celoti se ohranja mikrorastišča močvirskih združb od vodotoku (sestoji sive in črne jelše, vrbe, topoli, trepetlike) ter mokrotne travnike. S sadnjo mehkih listavcev se nadomešča padla oz. podrti drevesa. Cilj naj bodo vrstno in strukturno pestri sestoji z bogato grmovno plastjo.
1401	Podturnščica	Levi pritok Lahinje s poplavnimi travniki in ohranjenimi meandri severno od Dragatuša	hidr, ekos, zool	NVDP	V obrežnem pasu vodotokov in njihovem neposrednem zaledju (50 m) se praviloma ne gradi oz. pripravlja novih gozdnih prometnic. Če ni drugih prostorskih možnosti, naj načrtovanje in trasiranje prometnic poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Možna so posamezna točkovna prečenja vodnih teles, ki naj potekajo čim bolj pravokotno na vodno telo. Prečenje preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmeni, skalni skoki, ipd. niso dopustna. Preko poplavnih travnikov in mokrišč se ne trasira novih gozdnih prometnic, na njih se ne skladišči lesa oz. ne pušča sečnih ostankov. Lesa se ne vlačijo oz. vozi preko poplavnih travnikov. Sestoji ob vodotokih so primerni za vzpostavitev ekocelic z ukrepanjem. Ekocelice naj obsegajo obrežne sestaje, izvire, posebne geomorfološke oblike ter najbolj strme, močvirnate in skalovite predele. V njih se gospodari v smislu krepitve funkcije varovanja naravne vrednote oz. krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja.
8141	Nerajčica	Levi pritok Lahinje od izvira do izliva	hidr, ekos	NVDP	Ohranitev biocenoze značilnih vrst brez tujerodnih vrst. V radiju 100 m od naravne vrednote se ne sadi alohtonih drevesnih vrst. V primeru sečnje se le ta izvaja na način, da se ne poškodujejo ključne rastlinske združbe območja. Spravilo lesa se izvaja zgolj po obstoječih poteh v sušnem obdobju in ne preko Lahinje ali mokrišč. Okolica izvira Lahinje pod Knežino se izloči kot ekocelica. Gozdarska dejavnost se izvaja v pozno poletnem ali jesenskem času izven reproduktivnega obdobja živali. Gozdna infrastruktura se trasira vsaj 50 m stran od naravne vrednote.
8664	Golek	Levi pritok Lahinje zahodno od Zorencev	hidr, ekos	NVLP	
1681	Nerajske luge	Močvirni travniki ob izlivu Nerajčice v Lahinjo	ekos, bot	NVDP	
4343	Lahinjske luge	Mokrišče pod izvirom Lahinje pri Mali Lahinji	bot, zool	NVDP	

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
1810	Gornji kal	Mlaka v vasi Hrast pri Vinici, največji kal na Belokranjskem ravniku	zool, bot, ekos	NVDP	Na stiku z obdajajočimi gozdnimi površinami se oblikuje strukturiran gozdni rob. Posegi v obrežno vegetacijo se izvajajo izven reprodukcijskega obdobja dvoživk in ptic ter časa aktivnosti močvirske sklednice, torej med drugo polovico novembra in februarjem.
1811	Kršelivec	Opuščen vaški kal z redkimi in ogroženimi rastlinskimi in živalskimi vrstami pri Perudini	hidr, ekos	NVLP	Pri gradnji oz. vzdrževanju gozdnih prometnic in ostalih povoznih površin se obstoječih reliefnih značilnosti predmetnega območja, z nasipavanjem ali planiranjem materiala, ne spreminja. Zagotoviti je potrebno nemoten odtok površinske vode v vse tri kale.
8157	Krivača	Opuščen vaški kal z ogroženimi rastlinskimi in živalskimi vrstami na Hrastu pri Vinici	hidr, zool, ekos, bot	NVLP	Načrtovanje gozdnih prometnic in ostale infrastrukture poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN
8142	Topličica	Termalni izvir ob Lahinji jugozahodno pod vasjo Šipek	hidr, geol, ekos	NVDP	V okolici izvirov in njihovem neposrednem zaledju (ena do dve drevesni višini) se z gospodarjenjem preprečuje njihovo zaraščanje. Ohranja se zasenčenost izvirov z drevesnimi vrstami. V same izvire se ne posega.
8221	Zilje - zdenec	Vodnat izvir ob Kolpi pod Gornjimi Ziljami	hidr, ekos	NVDP	Posegi v obrežno vegetacijo se izvajajo v pozno poletnem ali jesenskem času izven gnezditvene sezone ptic.
8228	Hruščevac	Kraški izvir sredi gmajne severno od vasi Zilje	hidr, ekos	NVLP	V radiju 50 m okrog izvira se praviloma ne gradi gozdarske infrastrukture. Vzdrževanje obstoječih dostopnih poti je zaželeno.
1682	Mala Lahinja-uvala	Manjša kraška uvala na kraškem ravniku zahodno od Male Lahinje	geomorf	NVLP	
8230	Škavla	Zajet izvir južno od Gornjega kala v naselju Hrast pri Vinici	hidr, ekos	NVLP	
4463	Hrast pri Vinici – nahajališče boksita	Površinsko nahajališče boksita severno do Hrasta pri Vinici	geol	NVDP	Novih gozdnih prometnic se ne gradi. Obstoječe gozdne prometnice se ohranja v obstoječih gabaritih. Vse posege (tudi sečnjo) na oz. v neposredni bližini geološke naravne vrednote se načrtuje v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.
4544	Marindolski steljnik	Ohranjeni steljniki in površine v zaraščanju pri Marindolu	ekos	NVDP	Zaželeno je preprečevanje zaraščanja steljnikov z lesno vegetacijo. V kolikor je možno, se načrtuje košnja zaraščajočih površin.
8403	Žuniči - steljnik	Vzdrževani steljniki z bogato podrastjo severovzhodno od vasi Žuniči	ekos	NVDP	Prioriteta za izvajanje ukrepov so zaraščajoča se zemljišča, ki bodo ob izdelavi naslednjega gozdnogospodarskega načrta določena kot gozd oziroma drugo gozdno zemljišče. Košnja se izvaja v jesenskem obdobju. Na širšem območju naravne vrednote se ne sadi alhtonih drevesnih vrst.
8140	Hrastova loza	Gozdni rezervat ob reki Kolpi pri Miličih, gnezdišče sive čaplje	zool, ekos	NVDP	Gozd se prepusti naravnemu razvoju. Novih gozdnih prometnic se v pasu 50 m od naravne vrednote praviloma ne gradi. Če ni drugih prostorskih možnosti, naj načrtovanje omrežja gozdne infrastrukture poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Okoli naravne vrednote se v pasu dveh sestojnih višin vzpostavi tamponska cona, v kateri se gospodari z manjšo intenziteto.
4531	Marindolska lipa	Stara lipa na mestu nekdanje mitnice v Marindolu	drev	NVDP	Drevesa, ki imajo status naravne vrednote, se načrtno ohranja.
4532	Marindol – lipa v vasi	Mogočna stara lipa, hišno drevo v Marindolu	drev	NVDP	Poleg samega drevesa je potrebno posebno pozornost nameniti varovanju rastišča drevesa, ki ga predstavlja talna projekcija tlora krošnje povečana za 1,5 metra.
4549	Golek pri Vinici - tepka	Mogočna tepka v sadovnjaku ob Župančičevi poti v Goleku pri Vinici	drev	NVDP	Na drevesu se izvajajo samo strokovni arboristični posegi, ki ne bodo škodovali vitalnosti drevesa.
4545	Zilje - vrbe	Sestoj starih mogočnih vrb na loki ob Kolpi, južno od vasi Zilje	drev	NVDP	
4550	Adlešiči - murva	Murva večjih dimenzij pri hiši št. 27 v Adlešičih	drev	NVLP	

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
8138	Grajska lipa	Mogočna lipa pred gradom Vinica	drev	NVDP	
8235	Griblje - lipa	Lipa izrednih dimenzij pred cerkvijo sv. Vida v Gribljah	drev	NVLP	
8239	Vinica - lipa	Mogočna lipa pri izviro Cerkvenik v Vinici	drev	NVLP	
8241	Vrhovci - skorš	Skorš večjih dimenzij v Veseličevem sadovnjaku na Vrhovcih pri Adlešičih	drev	NVDP	
8499	Vrhovci - skorša	Skorša večjih dimenzij v Fabinovem sadovnjaku na Vrhovcih pri Adlešičih	drev	NVDP	

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04) so z oznako V označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km (2. člen)

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- ☞ spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- ☞ spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- ☞ spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ☞ ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- ☞ dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- ☞ dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;

- ☞ zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- ☞ v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja rešim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- ☞ V vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- ☞ odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- ☞ gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- ☞ postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:

- ☞ če ni možno najti drugih rešitev ali
- ☞ če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- ☞ sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- ☞ odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- ☞ izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- ☞ zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- ☞ Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja

o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;

- ☞ ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline;

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

območje stavbne dediščine, varuje se:

- ☞ gabariti, gradivo, oblikovanost,
- ☞ pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- ☞ celovitost dediščine v prostoru;

območje naselbinske dediščine, varuje se:

- ☞ morfološka zasnova naselja,
- ☞ prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- ☞ prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- ☞ varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
- ☞ odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);

območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:

- ☞ krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
- ☞ značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
- ☞ odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- ☞ preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;

območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:

- ☞ zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
- ☞ grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
- ☞ rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
- ☞ vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;

območje memorialne dediščine, varuje se:

- ☞ avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
- ☞ vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;

območje druge dediščine, varuje se:

- ☞ avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
- ☞ osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
- ☞ vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- ☞ kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- ☞ kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Preglednica 49: Pregled kulturnovarstvenih vrednot in podrobne usmeritve

EŠD	IME	REŽIM / PODREŽIM	USMERITVE
27935	Belčji Vrh - Arheološko najdišče Pečni vrh	arheološko najdišče	Rimskodobni stavbni ostanki (tloris stavbe s približno 8 m dolgimi stranicami, opeka, kamenje) in žarno grobišče (najdbe loncev s pepelom, bronastimi obročki in zapestnico) se nahajajo ob gozdnem robu znotraj območja. Ohranja se prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture in druge arheološke ostaline, niso dopustni.
19940	Breznik pri Črnomlju – Dvorec Turn	spomenik (stavbni)	Opuščen renesančni dvorec iz 16. stol. z obrambnim stolpom, obzidjem in gospodarskim traktom (prenovljen v 19. stol) stoji pod gozdnatim pobočjem. Preprečevati je treba zaraščanje gozda proti gradu in drugim grajskim površinam.
19862	Breznik pri Črnomlju - Prazgodovinska naselbina	arheološko najdišče	V območje bronastodobne naselbine gozd posega le v zahodnem robu (severno od dvorca Turn – glej zgoraj). Posegi v tla, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline, niso dopustni.
26666 14261	Butoraj - Arheološko najdišče Krč Golek pri Dragatušu – Protiturški tabor Gradišče	arheološko najdišče	V območje prazgodovinskega in rimskodobnega planega grobišča segajo zaplete gozda (predvsem na jugu in zahodu). Posegi v tla, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline, niso dopustni.
		arheološko najdišče	Gozd s severa in vzhoda obkroža osrednji del ostalin protiturškega tabora, utrjenega z leseno palisado in jarkom iz druge polovice 15. stol. Varuje se prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture in druge arheološke ostaline, niso dopustni.
9625	Golek pri Vinici - Arheološko najdišče Šlemine	spomenik (arheološki)	Utrjena železnodobna naselbina ovalne oblike na istoimenski vzpetini, s skromnimi vidnimi ostanki zidov in pripadajočimi grobišči se v celoti nahaja v gozdu. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture in druge arheološke ostaline, niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom spomenika.
10113	Golek pri Vinici - Kapelice križevega pota na Žežlju	spomenik (stavbni)	Kapelice križevega pota stojijo ob gozdni poti, ki vodi od naselja Golek proti cerkvi Matere božje na Žežlju. Kapelice se ohranja v kar se da izvornem gozdnem ambientu, kar pomeni, da se gospodarjenje z gozdom podredi ohranjanju kapelic in njihove podobe v prostoru. Potrebna je pazljivost pri podiranju dreves v neposredni bližini kapelic.
26818	Hrast pri Vinici - Arheološko območje Na lozi	arheološko najdišče	Gozd porašča zahodni del dokaj neraziskanega območja rimskodobne ali srednjeveške naselbine. Izgibati se treba posegom, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline.
27934	Mali Nerajec - Arheološko najdišče Gradinje	arheološko najdišče	Območje bakrenodobne naselbine in rimskodobnega planega grobišča preraščajo zaplate gozda, ki se prepletajo z vmesnimi kmetijskimi površinami. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture in druge arheološke ostaline, niso dopustni.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

EŠD	IME	REŽIM / PODREŽIM	USMERITVE
10096	Miliči - Cerkev sv. Petra in Pavla	vplivno območje spomenika	Vplivno območje obsega pretežno odprte kmetijske površine, ki na nekaterih robovih prehajajo v gozd. Ohranja se podoba cerkve v prostoru. Preprečuje naj se zaraščanje, sicer pa posebne usmeritve za gospodarjenje z gozdom tukaj niso potrebne.
2657	Vinica - Cerkev Matere božje na Žežlju	spomenik (stavbni)	Sama cerkev stoji izven maske gozda, ki poseže v varovano območje cerkve le ob nekaterih robovih. Preprečevati je treba nadaljnje zaraščanje.
		vplivno območje spomenika	Vplivno območje obsega z gozdom porasle južne brežine hriba, na katerem stoji cerkev in križev pot, ter je namenjeno ohranjanju njihove prostorske podobe in vedut. Gozd se ohranja in se z njim gospodari kot do sedaj.
10099	Pobrežje pri Adlešičih - Mlin in žaga	spomenik (stavbni)	Območje spomenika vključuje tudi z gozdom porasle brežine nad mlinom in žago. Ohranja se prostorska podoba spomenika, kar pomeni da se ohranja tudi obstoječa podoba gozda.
9560	Pobrežje pri Adlešičih - Območje gradu	spomenik (stavbni)	Gozd posega v severni del parc. št. *1/1 (ohranjene ruševine grajske stavbe), kar se ne bi smelo zgoditi. Zidove gradu bi bilo treba ustrezno sanirati in prezentirati ter izvzeti iz maske gozda.
		vplivno območje spomenika	Vplivno območje gradu, ki je prepleteno z manjšimi zaplatami gozda, je namenjeno ohranjanju prostorskega konteksta in podobe gradu. Zato bi bilo treba preprečevati njegovo nadaljnje zaraščanje.
24759	Podklanec pri Vinici - Rimskodobno grobišče Mekote	arheološko najdišče	Rimskodobno plano grobišče se skoraj v celoti nahaja v gozdu oz. zaraščajočih se površinah. Posegi, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline, niso dopustni.
23892	Preloka - Arheološko najdišče sv. Trojica	arheološko najdišče	Arheološko najdišče obsega poznobronastodobno višinsko naselbino. V gozd posega le severni rob najdišča. Tam posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture in druge arheološke ostaline, niso dopustni.
16271	Pusti Gradec - Arheološko najdišče Draga	arheološko najdišče	Arheološko najdišče obsega neolitsko in eneolitsko naselbino. Gozd posega v najdišče le ob vzhodnem robu ob reli Lahinji in ob SZ robu. Na teh mestih se je treba izogibati posegom, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline.
7159	Pusti Gradec - Arheološko najdišče Okljuk	spomenik (arheološki)	Najdbe z okljuka in iz struge reke Lahinje kažejo na rabo prostora od prazgodovine dalje. Na tem mestu je bil v 16. stol. pozidan dvorec, ki je bil opuščen konec 18. stol. Gozd se v tem prostoru pojavlja le v obliki obrežne zarasti ob reki Lahinji. Varuje se prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline, niso dopustni.
7163	Pusti Gradec – Žaga in mlin	vplivno območje spomenika	Gozd se v vplivnem območju spomenika pojavlja pretežno kot obrežna zarast ob Lahinji, ki se ohranja. Sicer pa pretirano zaraščanje okolice mlina in žage ni zaželeno.
7160	Šipek – Arheološko najdišče Jankovičeva njiva	arheološko najdišče	Gozd posega le v južni del območja Rimskodobnega planega grobišča (ob reki Lahinji) in se delno pokriva z vplivnim območjem žage in mlina v Pustem Gradcu (glej zgoraj!). Izogibati se je treba posegom, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline.
2174	Zilje - Cerkev sv. Antona Padovanskega	vplivno območje spomenika	Gozd obkroža vrh vzpetine, na kateri stoji cerkev. Vplivno območje je namenjeno ohranjanju prostorske podobe cerkve in vedut. V tem smislu bi lahko prišlo tudi do manjših krčitev gozda, saj cerkev z južne strani skorajda ni več vidna.
26698	Zilje - Prazgodovinska gomila Plandišče	arheološko najdišče	Gomila se nahaja v gozdu. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomilo oz. arheološke ostaline, niso dopustni.
9552	Zorenci - Arheološko najdišče Ileničev vrt	arheološko najdišče	V območju, kjer so bili najdeni sledovi prazgodovinske poselitve se gozd pojavlja le kot obrežna zarast ob Lahinji. Tu se je treba izogibati posegom, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline.

Do minimalnih prekrivanj z masko gozda prihaja še pri naslednjih enotah registrirane dediščine in vplivnih območjih:

Vplivno območje enote Bojanci – Cerkev Usekovanja gleve Svetog Jovana Krstitelja (EŠD 12913)
 Butoraj – Domačija Butoraj 6 (EŠD 27527)
 Butoraj – Cerkev sv. Marka (EŠD 1740)
 Butoraj – Domačija Butoraj 7 (EŠD 27528)
 Dragoši – Prazgodovinska in rimskodobna naselbina (EŠD 19861)
 Fučkovci – Prazgodovinska naselbina (EŠD 19860)
 Vrhovci – Vrtače (EŠD 9338)

Za vse naštete velja, da njihov stik za gozdom vsebinsko ni bistven in da gozd ne vpliva na varovane lastnosti dediščine, zato podrobne usmeritve v teh primerih niso potrebne.

Proizvodne funkcije

Usmeritve za lesnoproizvodno funkcijo so podrobno opisane v poglavju 6.2.1 Splošne usmeritve.

S populacijami divjadi, ki imajo velik vpliv na naravno ravnotežje, predvsem s parklarji (jelenjad, srnjad in divji prašič), je potrebno gospodariti tako, da bo številčnost v skladu z naravnimi prehrabnimi zmožnostmi in bo omogočeno naravno pomlajevanje.

Krmišča za rastlinojedo divjad so dopustna le v predelih gozdov, ki niso v obnovi, oziroma na gozdnih lazih, kjer v okolici ni sestojev v obnovi ali pomlajenih površin. Najprimerneje je, da so krmišča postavljena v bližini grmišč ali z lesno proizvodnega vidika manj pomembnih gozdov.

Solnice postaviti izven pomlajenih površin.

Ohranjati gozdne jase in zadostno število košenic v gozdnem prostoru, z lovci in lastniki zemljišč vzpostaviti režim gospodarjenja s košenicami (košnja, gnojenje, odstranjevanje nezaželenega grmovja). V okolici košenic pospeševati plodnosne vrste drevja z velikimi krošnjami.

Lovskotehniške objekte (preže, krmišča) izdelati tako, da ne kvarijo estetskih učinkov gozda, odslužene objekte odstranjevati.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Ohranitev in razvoj prosto živečih živali je tesno povezana z ohranitvijo in varovanjem njihovega življenjskega okolja.

Za doseg ugodnega stanja življenjskih razmer prostoživečih živali veljajo vse usmeritve, ki so navedene za ekološke funkcije v poglavju 6.2.2, usmeritve za kvalifikacijske vrste območij Natura 2000 in v usmeritvah za občutljive habitate v poglavju 6.2.7.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Površino 1.517,84 ha pokrivajo gozdovi s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni. To so gozdovi v krajinskih parkih Kolpa in Lahinja, vsi ti gozdovi pa imajo funkcijo varovanja naravnih vrednot poudarjeno na 2. stopnji.

Znotraj krajinskega parka Kolpa se nahaja naravni rezervat Hrastova loza s površino 3,92 ha, kjer ukrepi niso dovoljeni.

V enoti ni razglašanih varovalnih gozdov.

Intenziteta pomladitvenih sečenj naj bo prilagojena nosilni kapaciteti tal ter razvijajočemu se podmladku. Nujna je redna spremljava stanja.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09) podrobno določa vsebino načrtov varstva gozdov pred požari, program varstva gozdov ter organizacijo opazovalne službe. Pri načrtih in letnih programih varstva je poleg obveznih vsebin potrebno dati poudarek:

- ☞ načrtovanju, izdelavi in vzdrževanju protipožarnih stez, ki se vežejo na obstoječe gozdne prometnice,
- ☞ postavitvi opozorilnih tabel na lokacijah s povečanim obiskom javnosti,
- ☞ doslednemu spoštovanju prepovedi kurjenja v obdobju povečane požarne ogroženosti, še posebej tam, kjer se lokacije in čas prekrivajo z aktivnostmi za zatiranje lubadarja,
- ☞ pred izdelavo oziroma požiganjem lubja in vej na večjih žariščih podlubnikov obvestiti center za obveščanje, da se izognemo nepotrebni intervencijam,
- ☞ osveščanju javnosti o nevarnostih požarov in njihovih posledic v gozdnem okolju,
- ☞ gospodarjenju z rastiščem prilagojenimi drevesnimi vrstami v požarno ogroženih sestojih.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi sestoji

V GGE Adlešiči se nahaja semenski sestoj hrasta »Šterkov gaj« v oddelku 204, parceli 1713/170, ki je v državni lasti in 1713/164 katera je v zasebni lasti. Z lastnikom se je nujno potrebno dogovoriti o prihodnjem statusu teh sestojev in vzpostaviti primeren režim gospodarjenja.

S semenskimi sestoji hrasta je potrebno gospodariti skladno z njihovo funkcijo.

- vsako leto spremljati razvoj semenskih objektov in obrode semena,
- v vseh semenskih objektih tekoče izvajati sanitarne sečnje in redno izvajati gojitvene ukrepe, ki pospešujejo njihovo funkcijo,
- občasno obnoviti meje semenskih sestojev.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela

- ☞ Tehnologija sečnje z motorno žago in vlačnja lesa bo prevladujoča tudi v času veljavnosti tega načrta.
- ☞ Pazljivo je potrebno uvajati strojno sečnjo in izvoz lesa.
- ☞ Potrebna je diferencirana uporaba srednje velikih strojev z večjimi in manjšimi procesorskimi glavami glede na zahteve sestoja in terena.
- ☞ Pri strojni sečnji naj se uporablja tehnologija krajšega lesa (4 do 6 m), pri klasični sečnji pa sortimentna metoda in metoda mnogokratnikov oziroma kombiniranih hlodov.
- ☞ Omejena je uporaba strojne sečnje in izvoza lesa v pomlajenih sestojih, kjer se nadaljuje obnova. Manj primerna je strojna sečnja v sestojih, kjer so zelo skaloviti kraški tereni, tereni z večjimi nagibi, kjer so mokra ali slabše nosilna tla ter gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.
- ☞ Nove tehnologije sečnje in spravila lesa zahtevajo še bolj podrobno tehnološko in izvedbeno načrtovanje sečnje in spravila. Zato je posebno pozornost potrebno posvetiti izobraževanju terenskega kadra, ki načrtuje in izvaja dela.
- ☞ Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, se osvešča in informira javnosti o izvajanju del. Predvsem na območjih naselij, turističnih točk in kulturno zgodovinskih znamenitosti se preko lokalnih medijev in informativnih

tabel obvešča javnost o vzrokih in posledicah oz. pozitivnih straneh uporabe sodobnih tehnologij.

- ☞ Vlačenje je potrebno izvajati s prilagojenimi traktorji in lažjimi zgibniki s poudarkom na humanizaciji dela.
- ☞ Pri spravilu lesa se pospešuje izvoz lesa na polprikolicah in s tem zmanjšamo poškodbe na obstoječem drevju, mladju in tleh.
- ☞ Strogo upoštevati nosilnost tal, vlak in cest, tako da ob razmočenih razmerah ne izvajamo spravila in izvoza lesa.
- ☞ Večino sečnje izvršiti izven vegetacijskega obdobja. Poseben poudarek posvetiti zmanjšanju poškodb obstoječega drevja, mladovij in na gozdnih tleh s primerno organizacijo in tehniko dela.
- ☞ Čas spravila lesa prilagoditi vremenskim razmeram in razmočenosti terena, ob neugodnih razmerah delo prekiniti. Po sečnji je potrebno zagotoviti sanacijo prometnic ter zagotoviti pretočnosti strug potokov ob gozdnih prometnicah.
- ☞ Tehnologija sečnje in spravila lesa se načrtuje na nižjih nivojih gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja ob upoštevanju varstvenih režimov ter se pri tem vključuje pristojne službe (ZVKDS, ZRSVN, DRSV).
- ☞ V zasebnem sektorju je potrebno promovirati delo usposobljenih izvajalcev, povezovanje med lastniki in izobraževanje zasebnih lastnikov gozdov.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

- ☞ Predeli za odpiranje gozdov in gradnjo gozdnih cest so slabše odprti odseki in predeli, kjer je pravilna razdalja 600 m in več.
- ☞ Nadaljevati je potrebno s sekundarnim odpiranjem gozdov z rekonstrukcijo in gradnjo vlak. Osnova morajo biti podrobni tehnološki deli gozdnogojitvenih načrtov.
- ☞ Priporočljiva gostota vlak je glede na potek in teren 110 do 130 m/ha in izjemoma do 150 m/ha. Tehnični elementi morajo biti ustrezni in če je možno, se pri primarnih vlakih poskuša približati kriterijem za gozdno cesto v smislu izgradnje gozdne poti za vožnjo s polprikolico.
- ☞ Pri gradnji in rekonstrukciji vlak vzpostaviti stanje, ki zagotavlja lažje in varnejše spravilo, s čim manj poškodbami na drevju in gozdnih tleh.
- ☞ Kakovost izgradnje vlak je potrebno diferencirati, glavne vlake imajo boljše elemente in so primernejše za vožnjo, sekundarne pa so lahko nekoliko ožje in z bolj zahtevnimi elementi.
- ☞ Po končani sečnji in spravilu je potrebno zagotoviti sanacijo cest in vlak, odvesti meteorne vode in preprečiti izlivanje na cestišče ter odstraniti ostanke blata in sečnih ostankov na cestnem telesu in obcestnih jarkih.
- ☞ Gradnja gozdnih prometnic naj poteka z uporabo bagra z udarnim kladivom. Velikost strojev naj se prilagodi kategoriji terena oziroma kamnine glede na optimalni učinek.
- ☞ Izboljšati je potrebno kakovost obstoječih cest z rekonstrukcijo in investicijskim vzdrževanjem (poprava preglednosti ovinkov, odpravljanje nepotrebnih nihanj podolžnih naklonov, ureditev odvodnjavanja z jarki in prepusti).
- ☞ Ob gozdnih cestah je potrebno urediti večje rampne prostore.
- ☞ Ob izboljšanju standarda javnih cest (asfaltiranje, korekcija elementov cestnega telesa) je potrebno zagotoviti tehnične zahteve za gozdno proizvodnjo. Potrebno je vzpostaviti ustrezno nosilnost, rampne prostore, priključke vlak, poti in izogibališča za nakladanje lesa.

- ☞ Zaradi pomanjkanja sredstev je potrebno selektivno vzdrževati gozdne ceste glede na prometno obremenitev z gozdarskim in javnim prometom.
- ☞ Izdelati je potrebno projekte režima prometa za regulacijo prometa glede na obremenjenost z ozirom na vse funkcije prostora.
- ☞ Z gradnjo novih gozdnih prometnic se je potrebno izogibati gozdnim otokom, omejkom, obvodni vegetaciji in posameznim drevesom v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine.
- ☞ Pri umeščanju in načrtovanju tras gozdnih prometnic je potrebno preveriti območja, pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po ZV-1.
- ☞ V enoti je predel med Bojanci in Preloko velikosti dobrih 1.542,34 ha, ki bi ga bilo potrebno v prihodnjem desetletju odpreti z gozdnimi cestami. Pri določitvi teh površin so bile upoštevane ekološke omejitve (GPN, vodovarstvena, erozijska in plazljiva območja, upravljavske cone detlov, naravne vrednote in arheološka najdišča) ter dosedanja odprtost s cestami, pravilne razdalje, bonitete rastišča in stanje sestojev.

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- ☞ poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- ☞ poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- ☞ poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- ☞ poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- ☞ poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- ☞ poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- ☞ hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust, kašta) treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe o

pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

Usmeritve za občutljive habitate

- ☞ Na območju občutljivih habitatov ter zavarovanih naravnih in kulturnih vrednot, kot so območja vodnih izvirov, kraških jam in arheoloških najdišč, je prepovedano graditi ceste in vlake.
- ☞ Načrtovanje omrežja gozdne infrastrukture naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Gozdne prometnice se načrtuje na način, da so od jam in izvirov, oddaljene vsaj 50 metrov.
- ☞ Vlak ni priporočljivo graditi na območju točkovno poudarjenih funkcij in območjih s poudarjenimi socialnimi funkcijami.
- ☞ Izvajanje del v gozdovih prilagajati zahtevam živalskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih živalskih vrst (gnezdenje, poleganje mladičev, rukališča, zimovališča,...). Pri tem je potrebno upoštevati časovne omejitve za izvajanje del, ki so določene v Pravilniku o varstvu gozdov in so opredeljene za naslednje živalske vrste: črna štoklja, kolonije sivih čapelj, orli, ujede, vse vrste sov, divji petelin, zimovališča rastlinojedov, medved, volk, vidra, ris in divja mačka.
- ☞ Zaradi zaleganja alpskega in bukovega kozlička je potrebno posekan les listavce med 15. majem in 15. avgustom iz gozda odpeljati v dveh tednih.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Splošne usmeritve

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda in omejitve, ki izhajajo iz predpisov. V splošnem velja, da se posege v gozd usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oz. so v zaraščanju.

V kmetijski in primestni krajini gozdove varovati in ohranjati vsaj v obstoječem obsegu, oziroma v obsegu, ki zagotavlja trajno uresničevanje mnogonamenske vloge gozda. Prednostno ohranjati ostanke ravninskih gozdov in gozdov v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine. Ohranjati in osnovati skupine drevja, posamezna drevesa, obvodno gozdno rastje in omejke zunaj gozda.

V gozdnati krajini varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z izjemno poudarjenimi ekološkimi ali socialnimi funkcijami ter ohranjati selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin prednostno usmerjati na slabše produktivna rastišča, zemljišča v zaraščanju in gozdove s slabo zasnovano oz. kakovostjo.

V gozdni krajini ohranjati strnjene gozdne površine za namen gospodarjenja z gozdovi, zato posegi, ki prispevajo k drobljenju gozdnih kompleksov, niso sprejemljivi. Na račun gozda je dopustno osnovati le travne površine ter dopustiti izgradnjo gozdnih prometnic. Zaradi izrednega pomena redkih pašnikov in travnikov za prehrano prostoživečih živali v teh kompleksih varovati kmetijska zemljišča pred nekontroliranim zaraščanjem. Pri načrtovanju dejavnosti zagotavljati ugoden življenjski prostor za prostoživeče živali ter preprečiti kakršnokoli dejavnost, ki bi imela v tem pogledu negativen vpliv. V ta prostor ni zeleno dopuščati novih rab, ki pomenijo destabilizacijo obstoječih gozdnih površin, drobljenje gozdnih kompleksov in pomenijo degradacijo naravnega okolja.

Merila za presojo sprejemljivosti posegov v gozdni prostor:

- ☞ V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni 1. stopnje poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih – ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- ☞ V varovalnih gozdovih, gozdnih rezervatih in naravnih rezervatih posegi v prostor praviloma niso dopustni. V varovalnih gozdovih se posegi dopuščajo izjemoma, kadar ni nobene druge rešitve in je poseg nujen. V tem primeru je treba pridobiti dovoljenje Ministrstva pristojnega za področje gozdarstva in po potrebi izvesti ustrezne omilitvene ukrepe.
- ☞ Krčenje gozdov je v gozdnih rezervatih in v varovalnih gozdovih prepovedano, kakor tudi v za gozd s posebnim namenom razglašeni mestnih gozdov Novega mesta in tistih gozdovih, ki so v občinskih prostorskih načrtih opredeljeni kot mestni ali primestni gozdovi. Prav tako krčitve gozdov niso dovoljene na vodovarstvenih območjih in arheoloških najdiščih oz. na slednjih le ob predhodnem soglasju ZVKDS.
- ☞ V skladu z naravovarstvenimi smernicami iz priloge načrta omejevati krčitve za izbrane upravljavske cone.
- ☞ V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov objektov, ki niso namenjeni gospodarjenju z gozdovi ali za raziskovalne in poučne potrebe, ni dopustno postavljati.
- ☞ V območju prisotnosti velikih zveri naj se v izogib konfliktnim situacijam ne gradi novih stanovanjskih naselij in stanovanjskih objektov v gozdu in na gozdnem robu. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s posegi ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri.

- ☞ Večje gozdne komplekse naj se tudi v prihodnje nameni naravi prijaznim oblikam rekreacije in turizma (pohodništvo). Potrebno je preprečiti množični in motorizirani turizem, predvsem na Gorjancih.
- ☞ Intenzivno razvijajoče se gorsko kolesarstvo je potrebno usmerjati z legalnimi ureditvami poti, pri čemer je potrebno upoštevati poudarjenost funkcij gozdov ter vpliv na prostoživeče živali in njihov življenjski prostor.
- ☞ Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane urbane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Nove objekte naj se praviloma načrtuje v odmiku ene drevesne višine odraslega gozda od obstoječega gozdnega roba. Pri tem se odmik določi v odvisnosti od posameznih lokacij in sestojev, ki so ali se bodo v času razvili na posamezni lokaciji. Odmik je potreben poleg zagotavljanja funkcij gozdov tudi zaradi zagotovitve varnosti objektov. Ta pas naj se nameni za zunanjo ureditev, za kmetijske površine ali ureditvam za potrebe rekreacije (športna igrišča,...).
- ☞ Dopušča naj se krčitev gozdnih jezikov ob robovih vasi za potrebe obnove oz. revitalizacije vasi. Za kmetijstvo in poselitev naj se posega v malodonosne gozdove, ki so nastali na opuščeni, zaraščajoči se kmetijskih površinah.
- ☞ Pri gradnji večjih linijskih objektov (plinovodi, avtoceste, elektrovodi ipd.) v največji možni meri izkoristiti obstoječo infrastrukturo. V prostoru z majhnim deležem gozda je potrebno objekte linijske infrastrukture načrtovati tako, da se v čim večji meri izogibajo gozdnim zaplatam, skupinam gozdnega drevja in obvodni vegetaciji. Upošteva naj se značilne naravne prvine kot so gozdni rob, podnožje pobočij, reliefne značilnosti ter vidnost naselij in značilne vedute. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinejo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.
- ☞ Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu, tako da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in poseg na gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče, je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. gradnja nadomestne gozdne prometnice).
- ☞ Krčitve gozdov so na območju strogih naravnih rezervatov in naravnih rezervatov prepovedane. Krčitve gozdov se v preostalih ZO lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja ZO
- ☞ Krčitve gozdov praviloma niso dopustne na površinah s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, na območju gozdnih učnih poti (oddaljenost do 50 m), sklenjenih območjih gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (oddaljenost do 200 m), gozdov na območjih naravnih vrednot, gozdov, ki imajo funkcijo koridorske povezave, ter manjših gozdnih predelov v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna. V območjih z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami so krčitve dovoljene le v primeru, kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda.
- ☞ Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja in so podrobno navedeni v poglavju »Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov«, podpoglavje »Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami«.
- ☞ Na gozdnih zemljiščih, ki so po prostorskem aktu namenjeni gozdni rabi, je dovoljeno graditi le enostavne in nezahtevne objekte za potrebe gozdarske dejavnosti, za namen športa, rekreacije in izobraževanja ter objekte javnega pomena, v skladu z določili prostorskih aktov.
- ☞ Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvajati vedutne sečnje.

- ☞ Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake, in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarske svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitvev čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- ☞ Tudi po izvedbi posegov v gozd mora biti omogočeno gospodarjenje z gozdovi in dostop do sosednjih gozdnih zemljišč pod enakimi pogoji kot doslej.
- ☞ Ograditev posameznih delov gozda ni dovoljena, razen v primerih, ki so določeni z Zakonom o gozdovih (24. člen) oz. Pravilnikom o varstvu gozdov (40. člen).

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

Od drugih gozdnih zemljišč so v enoti prisotne površine pod daljnovodi in dve obori. Za vzdrževanje so pristojne elektrogospodarske organizacije oziroma lastnik obore zato konkretnih ukrepov ne predvidevamo.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Preglednica 50/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za enoto

		Vrsta poseka				Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	52.186	15.529	864	68.579	18,8	52,0
	Delež	76,1	22,6	1,3	100,0		
Listavci	m ³	224.131	126.196	4.406	354.733	21,3	67,9
	Delež	63,2	35,6	1,2	100,0		
Skupaj	m ³	276.317	141.725	5.270	423.312	20,9	64,7
	Delež	65,3	33,5	1,2	100,0		

Najvišji možni posek za vse gozdove enote znaša letno 5,23 m³/ha ali 20,9 % od lesne zaloge oziroma 64,7 % od prirastka, kar nam zagotavlja povečanje lesne zaloge. V primerjavi s prejšnjim načrtom se je možni posek v absolutnem zmanjšal za 14.734 m³, kar pomeni zmanjšanje za 3,5 %.

Možni posek po vrstah sečnje kaže, da je 33,5 % predvidenega poseka iz pomladitev in 65,3 % iz redčenj. Seveda ne moremo predvideti, kolikšen bo delež sanitarnega poseka, ki bo znižal predviden delež negovalnega poseka, vendar ocenjujemo, da se bo gibal med 10 in 15 %. V preglednici je prikazan posek oslabelega drevja za tiste sestoje, za katere predvidevamo, da redčenje ali pomladitev ne bosta potrebna, pričakovati pa je manjše količine sanitarne sečnje.

Intenziteta možnega poseka iglavcev je glede na lesno zalogo in prirastek nižja od intenzitete listavcev. To je predvsem zaradi dejstva, da so smrekovi sestoji pogosto zaradi poseka s strojem in podlubnikov že sedaj rahlega sklepa.

Od redčenj je predvideno približno 35 % poseka v drogovnjakih in 65 % v debeljakih. Od pomladitvenega poseka je predvideno približno 32 % poseka v debeljakih z uvajanjem v obnovo, 45 % z nadaljevanjem obnove in 24 % z zaključevanjem obnove.

Preglednica 51/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove

		Vrsta poseka				Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	49.118	12.490	782	62.390	18,8	51,3
	Delež	78,7	20,0	1,3	100,0		
Listavci	m ³	205.683	102.648	3.492	311.823	21,3	68,2
	Delež	66,0	32,9	1,1	100,0		
Skupaj	m ³	254.801	115.138	4.274	374.213	20,8	64,6
	Delež	68,1	30,8	1,1	100,0		

Preglednica 52/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove

		Vrsta poseka				Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	1.897	2.910	82	4.889	20,9	69,1
	Delež	38,8	59,5	1,7	100,0		
Listavci	m ³	9.887	21.917	494	32.298	24,0	73,9
	Delež	30,6	67,9	1,5	100,0		
Skupaj	m ³	11.784	24.827	576	37.187	23,6	73,2
	Delež	31,7	66,8	1,5	100,0		

Preglednica 53/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti

		Vrsta poseka				Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	1.171	129	0	1.300	14,3	43,0
	Delež	90,1	9,9	0,0	100,0		
Listavci	m ³	8.561	1.631	420	10.612	16,3	50,8
	Delež	80,6	15,4	4,0	100,0		
Skupaj	m ³	9.732	1.760	420	11.912	16,1	49,8
	Delež	81,7	14,8	3,5	100,0		

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 54/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	61,26	0,00	0,00	61,26
Priprava tal	ha	12,25	0,00	0,31	12,56
Sadnja	ha	2,78	0,00	0,00	2,78
Obžetev	ha	80,64	0,90	6,00	87,54
Nega mladja	ha	92,19	4,85	1,88	98,92
Nega gošče	ha	92,85	38,25	4,68	135,78
Nega letvenjaka	ha	48,95	4,03	8,23	61,21
Nega drogovnjaka	ha	34,46	3,68	0,20	38,34
Varstvo pred žuželkami	dni	80	20	0	100
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	1800	0	0	1800
Premazi vršičkov	ha	10	0	0	10

Intenzivnost načrtovanih gojitvenih del je 0,28 dnine/ha, kar je nekaj manj kot pred desetimi leti ko je bila le 0,46 dnine/ha. Razlog je v pomanjkanju mladovij in v dejstvu, da se zelo dobro pomlajujejo beli gaber, smreka, jelka ter bukev in je posledično zelo malo umetnih obnov. K intenzivnosti največ prispevajo nega gošče, mladja, letvenjaka, obžetve in priprava sestoja. Drugih gojitvenih del in sadnje je bistveno manj. Gozdovi v tej enoti se dobro naravno pomlajujejo, zato se sadi na manjših površinah, v glavnem le v sestojih, ki so jih močno poškodovale naravne ujme, bolezni ali škodljivci gozdnega drevja.

Pretežno spopolnilna sadnja za obnovo je predvidena na 2,78 ha s povprečno gostoto 2.000 sadik/ha, kar znese približno 6.600 sadik. Od tega predvidevamo 25 % smreke, 30 % bukve, 25 % gorskega javorja, 15 % hrasta in 5 % češnje.

Dodatno predvidevamo še sadnjo za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in lovnogospodarske funkcije, za kar bo posajenih 200 sadik redko prisotnega plodonosnega drevja, kot so tisa, lesnika, hruška, oreh, jerebika, mokovec in skorš.

Varstvena dela za zatiranje žuželk so določena na podlagi analize preteklega načrta in predvidevanj glede na izkušnje. Zajeta so samo dela za spremljavo podlubnikov brez zatiralnih del, ki so popolnoma nepredvidljiva.

Zaščito pred divjadjo s količenjem ali tulci smo določili glede na število sadik gorskega javorja in češnje, ki so potrebne tovrstne zaščite. Predvideli smo še 10 ha zaščite s premazi vršičkov, predvsem na mestih kjer se nam v mladju pojavlja jelka.

6.3.3 Ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Preglednica 55/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Obseg	
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov, omejkov, protiveternih pasov in gozdnega roba	1,20 ha	12 dni
	Vzdrževanje vodnih virov in kalov	12 kos	6 dni
	Izdelava vodnih virov in kalov v gozdu	5 kosov	5 dni
	Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali	200 sadik	7 dni
	Puščanje stoječe biomase	2.00 m ³	2 dni

Poleg 200 sadik plodonosnega drevja, ki bo posajeno z namenom izboljšanja življenjskih razmer prosto živečih živali, je predvidenih še 300 sadik češnje, ki bodo posajene v okviru sanacije žarišč ali od ujm prizadetih površin.

Puščanje stoječe biomase je izraženo v dnevih, saj so v tem zajeta dodatna dela, ki jih pričakujemo zaradi evidentiranja teh dreves ter dela za dopolnitve gozdnogojitvenih načrtov.

Od predlaganih ukrepov za krepitev funkcij je predvideno 32 dni od tega 2 dni v državnih gozdovih.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Pretežni del enote je gozdna krajina (49,1%) s 98,3 % gozdnatostjo, gozdnate krajine je 31,7 % s 47,1 % gozdnatostjo. Kmetijske in urbane krajine je 19,2 % s 16,9 % gozdnatostjo.

V gozdnati krajini je vrstna in strukturna pestrost največja. Tu je potrebno le ohranjati in pospeševati posamezna drevesa izjemnih dimenzij, habitatna in plodonsna drevesa ter zavarovana ali redko prisotna drevesa. Na obrobju vasi večkrat raste staro sadno drevje velikih dimenzij (hruške – tepke, češnje, orehi), ki predstavljajo habitat različnim vrstam ptic in so hkrati estetsko zanimiva.

V gozdni krajini je potrebno ohraniti posamezna drevesa, ki rastejo na košenicah, ter jim v sklopu funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti dosaditi še nekaj plodonosnih dreves. Gostota sadnje mora biti takšna, da ohranimo travno vegetacijo.

V kmetijski krajini je potrebno ohraniti oziroma povečati količino ekološko, strukturno in vrstno pestrega gozdnega roba, omejkov in obvodne vegetacije.

Pri vseh posameznih drevesih je biotopski, pestrostni in estetski pomen pomembnejši od ekonomskega. Posebej pomembna so sadna ali druga plodonsna drevesa.

Posamezna izjemna drevesa znotraj gozda je potrebno ohranjati s pomočjo gojitvenega in gospodarskega načrtovanja oziroma načrtnega gospodarjenja in s predlogi za zakonsko zaščito. To so redka in ogrožena drevesa in drevesa izrednih dimenzij.

Z drevjem ali grmovjem zarasle brežine Kolpe, Lahinje in ostalih vodotokov izven gozda so pomembne pri uresničevanju ekoloških in socialnih funkcij. Zato mora biti njihovo izsekavanje zelo previdno in pod strokovnim nadzorom. Stara, obiskovalcem nevarna drevesa, je potrebno sproti odstranjevati.

Seznam posebnih dreves:

- lipa na mestu nekdanje mitnice v Marindolu,
- lipa, hišno drevo v Marindolu,
- tepka v sadovnjaku ob Župančičevi poti v Goleku pri Vinici,
- sestoj vrb na loki ob Kolpi, južno od vasi Zilje,
- murva pri hiši št. 27 v Adlešičih,
- lipa pred gradom Vinica,
- lipa pred cerkvijo sv. Vida v Gribljah,
- skorš v Veseličevem sadovnjaku na Vrhovcih pri Adlešičih,
- skorša v Fabinovem sadovnjaku na Vrhovcih pri Adlešičih.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 56/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	31.290,15	95,56	2.769,59	89,63	929,23	88,98
Strošek poseka in spravila	7.113,51	21,72	586,07	18,97	211,99	20,30
Razlika	24.176,64	73,84	2.183,52	70,66	717,24	68,68

Ekonomika gospodarjenja je prikazana na podlagi primerjave prihodkov, ki jih predstavljajo:

- ☞ vrednost lesa na kamionski cesti,
- ☞ predvidene spodbude za gojenje in varstvo v zasebnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti,
- ☞ predvidena spodbude za vzdrževanje vseh gozdnih prometnic.

In stroškov gospodarjenja z gozdovi, ki vsebujejo:

- ☞ stroške sečnje in spravila,
- ☞ stroške gojitvenih in varstvenih del,
- ☞ stroške del namenjenih za krepitev splošnokoristnih funkcij gozda,
- ☞ stroške vzdrževanja gozdnih cest in vlak.

Preglednica 57/EP2: Pregled skupne ekonomike gospodarjenja

Skupaj vsi gozdovi	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	34.988,97	94,88	100,0
Stroški sečnje in spravila	7.911,57	21,45	22,6
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	344,45	0,94	1,0
- krepitev funkcij gozdov	4,26	0,01	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	374,91	1,02	1,1
- vzdrževanje vlak	184,39	0,50	0,5
Stroški skupaj	8.819,58	23,92	25,2
Dohodek	26.169,39	70,96	74,8
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	129,52	0,35	0,4
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	275,68	0,75	0,8
Skupaj predvidene spodbude	405,20	1,10	1,2
Stroški - spodbude	8.414,38	22,82	24,0
Prihodek - stroški + spodbude	26.574,59	72,06	76,0

Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v zasebnih gozdovih

Zasebni gozdovi	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	31.290,15	95,56	100,0
Stroški sečnje in spravila	7.113,51	21,72	22,8
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	287,67	0,88	0,9
- krepitev funkcij gozdov	3,99	0,01	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	314,26	0,96	1,0
- vzdrževanje vlak	163,72	0,50	0,5
Stroški skupaj	7.883,15	24,07	25,2
Dohodek	23.407,00	71,49	74,8
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	123,69	0,38	0,4
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	231,08	0,70	0,7
Skupaj predvidene spodbude	354,77	1,08	1,1
Stroški - spodbude	7.528,38	22,99	24,1
Prihodek - stroški + spodbude	23.761,77	72,57	75,9

Preglednica 59/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v državni gozdovih

Državni gozdovi	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	2.769,59	89,63	100,0
Stroški sečnje in spravila	586,07	18,97	21,2
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	40,97	1,32	1,5
- krepitev funkcij gozdov	0,27	0,01	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	52,45	1,70	1,9
- vzdrževanje vlak	15,45	0,50	0,5
Stroški skupaj	695,21	22,50	25,1
Dohodek	2.074,38	67,13	74,9
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	0,00	0,00	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	38,57	1,25	1,4
Skupaj predvidene spodbude	38,57	1,25	1,4
Stroški - spodbude	656,64	21,25	23,7
Prihodek - stroški + spodbude	2.112,95	68,38	76,3

Preglednica 60/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdovih lokalnih skupnosti

Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	929,23	88,98	100,0
Stroški sečnje in spravila	211,99	20,30	22,8
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	15,81	1,51	1,7
- krepitev funkcij gozdov	0,00	0,00	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	8,20	0,79	0,9
- vzdrževanje vlak	5,22	0,50	0,6
Stroški skupaj	241,22	23,10	26,0
Dohodek	688,01	65,88	74,0
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	5,83	0,56	0,6
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	6,03	0,58	0,7
Skupaj predvidene spodbude	11,86	1,14	1,3
Stroški - spodbude	229,36	21,96	24,7
Prihodek - stroški + spodbude	699,87	67,02	75,3

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana ločeno po oblikah lastništva in skupaj za celotno gozdnogospodarsko enoto.

Vrednost lesa na kamionski cesti je izračunana na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov, povprečnem premeru dejanskega poseka (povprečje za enoto v minulem desetletju) in teoretični sortimentaciji. Pri izračunu so uporabljene cene lesa s spletnega portala WoodChainManager (<http://wcm.gozdis.si/>) in cenika SiDG za direktno prodajo GLS objavljene v začetku leta 2023.

Stroški sečnje in spravila

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani na podlagi povprečnih razmer v posameznih odsekih, upoštevan pa je povprečni premer dejanskega poseka (povprečje za enoto v minulem desetletju). Za sečnjo je bil upoštevan strošek v višini 17,78 €/delovno uro, za spravilo pa 32,09 €/delovno uro.

Stroški gojitvenih in varstvenih del

Pri gojitvenih in varstvenih delih smo uporabili strošek 16,75 €/delovno uro. To je 50 % urne postavke gozdnega delavca z ročnim orodjem in 50 % urne postavke sekača (delavec z motorno žago).

Pri materialnih stroških so upoštevane cene sadik in semena po dveletni pogodbi z drevesnicami ter cene za varstveni material za leto 2023.

Pri stroških varstvenih del so upoštevane vse načrtovane ure, tudi ure za protipožarno varstvo in za delo s kontrolnimi pastmi v okviru varstva pred žuželkami, kljub temu, da pasti večinoma postavljajo in vzdržujejo strokovni delavci ZGS.

Stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak

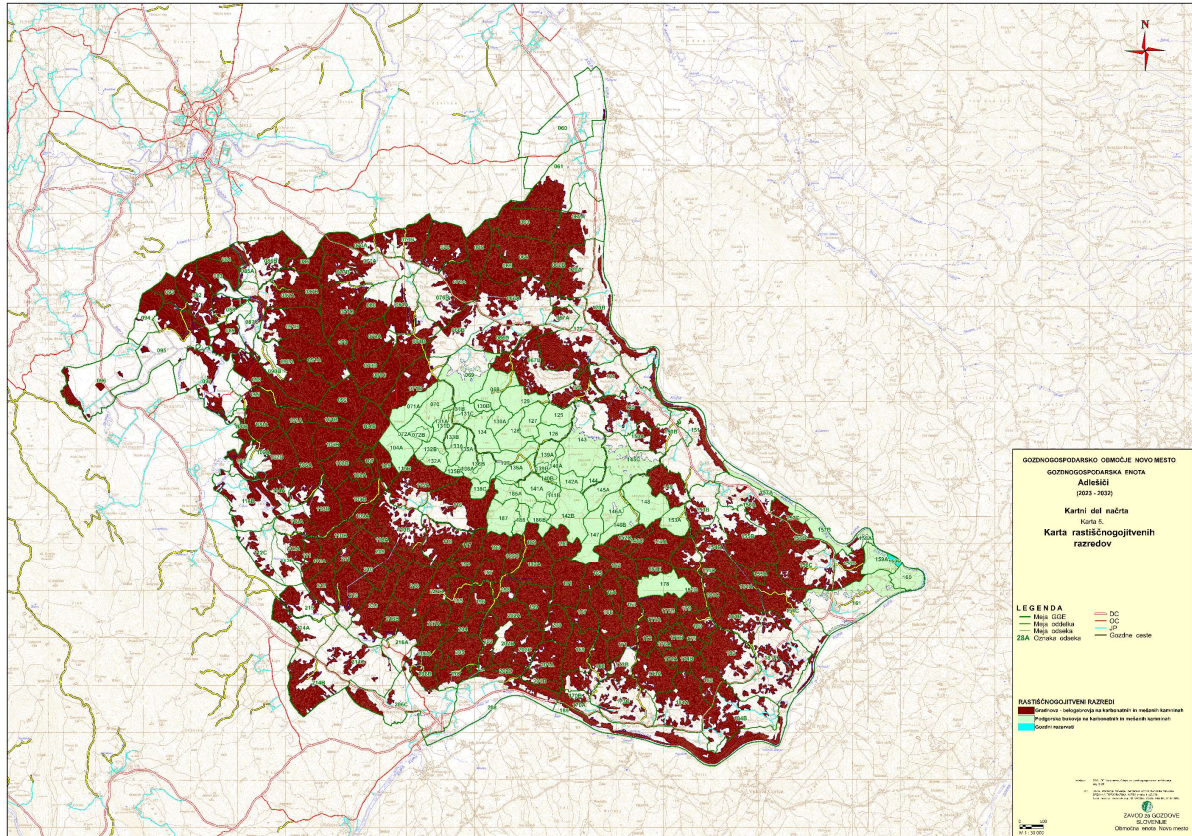
Izvajalec del je po končani sečnji in spravilu dolžan vrniti prometnice v prvotno stanje. Kalkulacije v letu 2020 izkazujejo, da je za redno vzdrževanje gozdnih cest letno potrebno 612,00 €/km. Sredstva za vzdrževanje vlak so ocenjena na 0,50 €/m³ neto posekanega lesa.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Gozdovi v enoti so uvrščeni v dva rastiščnogojitvena razreda na osnovi gozdnih rastiščnih tipov, ter sorodnih gozdnogospodarskih ciljev in usmeritev. Zaradi kategorije in razglasitve »gozdni rezevat« pa je en odsek v svojem RGR – ju.

Pri oblikovanju razredov se je sledilo določilom Gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Novo mesto za obdobje 2021 – 2030.

Karta 4: Rastiščnogojitveni razredi

Rastiščnogojitveni razredi:

030 – Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	6.533,25
050 – Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1.523,91
210 – Gozdni rezervat	3,92

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred 030 – Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Površina gozdov v razredu je 6.533,25 ha, kar predstavlja 81,0 % gozdov v enoti. Vsi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

V tem razredu od ekoloških funkcij na 1. stopnji poudarjenosti prevladujeta funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter hidrološka funkcija. Od socialnih funkcij na 1. stopnji prevladuje zaščitna funkcija.

Od ekoloških funkcij na 2. stopnji poudarjenosti prevladuje hidrološka funkcija. Od socialnih funkcij na 2. stopnji poudarjenosti prevladuje funkcija varovanja naravnih vrednot.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 61/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
<i>Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje</i>	11	6.258,12	95,7
<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	9	24,21	0,4
<i>Gradnovno bukovje na izpranih tleh</i>	11	108,17	1,7
<i>Bazoljubno gradnovje</i>	3	70,14	1,1
<i>Preddinarsko-dinarsko hrastovo čmogabrovje</i>	1	10,82	0,2
<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	3,03	0,0
<i>Podgorsko-gorsko lipovje</i>	5	12,71	0,2
<i>Jelovje s praprotni</i>	17	46,05	0,7
Skupaj	-	6.533,25	100,0

Gozdovi razreda večinoma rastejo na gozdnem rastiščnem tipu preddinarsko-dinarsko gradnovnega belogabrovja.

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večino površine pokrivajo enodobni sestoji, le v manjši meri pa so prisotni še skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji (10,2 %) in pionirski gozd (7,0 %). Prevladujejo debeljaki (43,6 %), mladovij je samo (1,3 %), podmladka pa 399,07 ha oziroma 6,1 %.

Prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi (69,4 %) med katerimi je gozdov hrasta in belega gabra (13,4 %) gozdov belega gabra (5,8 %). Z visokim deležem jim sledijo še drugi pretežno listnati gozdovi (49,1 %), drugi gozdovi listavcev in iglavcev (13,6 %), drugi gozdovi iglavcev in listavcev (10,3 %), hrastovi in smrekovi gozdovi (5,2 %) in gozdovi bukve in hrasta (2,7 %). Ostali tipi gozdov ne presegajo 2 % deleža. Druge pretežno listnate gozdove predstavljajo gozdovi, kjer se hrastu in belemu gabru v znatnem deležu pridružujejo še smreka, bukev in plemeniti listavci.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 62/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	Delež	m ³ /ha	Delež
Iglavci	7,9	20,2	24,8	22,7	24,4	44,5	18,6	1,61	20,8
Listavci	13,5	24,6	19,9	20,0	22,0	195,0	81,4	6,13	79,2
Skupaj	12,5	23,7	20,8	20,5	22,5	239,5	100,0	7,74	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 4,8 % nižja in prirastek za 4,6 % nižji kot sta povprečna lesna zaloga in prirastek gozdnogospodarske enote. Pri iglavcih se glavšina lesne zaloge nahaja v tretjem, četrtem in petem debelinskem razredu in pri listavcih v drugem, četrtem in petem debelinskem razredu.

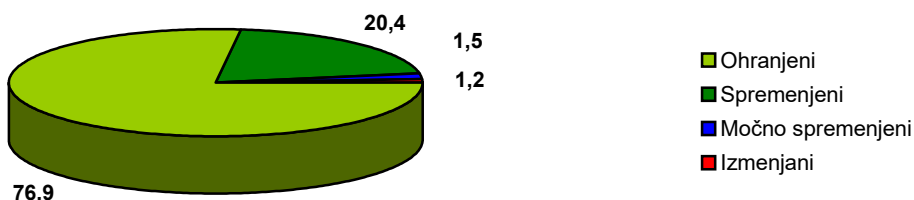
Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 63/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	27,8	1,9	11,0	0,0	3,8	18,0	71,5	8,7	81,7	15,1
	Delež	11,6	0,8	4,6	0,0	1,6	7,5	29,9	3,6	34,1	6,3
Naravno stanje	m ³ /ha	0,3	5,6	0,0	0,0	0,0	8,4	114,3	48,9	61,9	0,1
	Delež	0,1	2,3	0,0	0,0	0,0	3,5	47,7	20,4	25,9	0,0

V razredu prevladujejo trdi listavci (pretežno beli gaber). S pomembnim deležem jim sledi še hrast, smreka, bukev ter mehki in plemeniti listavci. Ostale drevesne vrste so zastopane z manj kot 5 % deležem. V podmladku prevladujejo trdi listavci s 36 %, sledi bukev s 26 %, smreka s 16 %, hrast z 11 %, plemeniti listavci s 7 % in jelka s 3 %.

Ohranjenost gozdov

Grafikon 8: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

Iz grafikona je razvidno, da je 76,9 % gozdov ohranjenih, 20,4 % spremenjenih, 1,5 % močno spremenjenih in izmenjanih 1,2 %.

Na ravni razreda smo ugotovili 39,3 % odstopanje od naravne drevesne sestave, kar je nekaj manj, kot je povprečje za enoto, ki znaša 39,5 %. Največ odstopanja 14,9 % prispeva prevelik delež smreke, premajhen delež hrasta (36,0 %), premajhen delež plemenitih listavcev (32,1 %), prevelik delež trdih listavcev (7,7 %) in mehkih listavcev (4,5 %), prevelik delež bora (2,4 %). Ostale vrste k osiromašenosti prispevajo manj kot 3 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 64/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	84,37	12,6	57,7	27,0	2,7	6,2	38,2	55,6	0,0	29,9	51,0	15,9	3,2
Drogovnjak	1.854,91	3,6	47,9	41,8	6,7	1,3	59,6	39,1	0,0	11,1	71,4	17,0	0,5
Debeljak	2.849,73	-	-	-	-	2,6	72,0	25,4	0,0	1,6	67,4	30,7	0,3
Sestoj v obnovi	621,18	-	-	-	-	4,7	73,3	22,0	0,0	-	-	-	-
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	665,32	-	-	-	-	0,0	42,2	57,8	0,0	-	-	-	-
Pionirski gozd z grmišči	457,74	0,0	11,3	71,3	17,4	-	-	-	-	-	-	-	-
Skupaj	6.533,25												

Zasnove mladovji so v večini dobre ali pomanjkljive. Delež površin s slabo zasnovo je pri mladovjih 2,7 %. Pri drogovnjakih je največ takih, ki imajo dobro ali pomankljivo zasnovo.

Stanje negovanosti je v vseh razvojnih fazah zadovoljivo, razen pri mladovjih in posamično do šopastih raznomernih sestojih prevladujejo nenegovani sestoji. Sestojev, ki bi bili zaradi nenegovanosti ogroženi, ni.

V mladovjih prevladuje normalen sklep, sicer pa je zaznati vse vrste sklepov, od tesnega do celo vrzelastega. V drogovnjakih in debeljakih je pretežno normalen sklep.

Kakovost drevja

V skupni oceni kakovosti, ki je pretežno dobra do zadovoljiva, je malo dreves z odlično in slabo kakovostjo. Listavci imajo nekoliko slabšo kakovost kot iglavci. Med pomembnejšimi vrstami rastiščnogojitvenega razreda imajo najboljšo kakovost hrast, smreka, jelka in plemeniti listavci, nekoliko slabšo pa bukev.

Poškodovanost sestojev

Stanje poškodovanosti v rastiščnogojitvenem razredu je manjša kot znaša za enoto. Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 2,9 % dreves ugotovljena hujša poškodba. Glavnino te vrednosti predstavljajo poškodbe na deblu in koreničniku (1,6 %), vejah (0,7 %) ter osutost (0,6 %).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 65/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	87,52	58,00	66,27
Priprava tal	ha	24,00	15,10	62,92
Sadnja	ha	11,23	9,27	82,55
Obžetev	ha	40,13	24,05	59,93
Nega mladja	ha	118,28	16,19	13,69
Nega gošče	ha	103,23	4,40	4,26
Nega letvenjaka	ha	28,4	2,19	7,71
Nega drogovnjaka	ha	259,68	3,20	1,23
Varstvo pred žuželkami	dnin	0	67	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	550	0,0
Premazi in drugo varstvo	dnin	0	11	0,0

Gojitvena dela pri negi mladja, gošče, letvenjaka in negi drogovnjaka so bila zelo slabo realizirana. Gojitvena dela so bila pri pripravi sestoja in pripravi tal skromno realizirana. Izvedena dela pri sadnji so bila dobro realizirana.

Realizacija načrtovanega poseka je znašala 54,1 %, predvsem pa je bila slaba pri listavcih, samo 45,9 %). Sečnja iglavcev je bila 95,0 % in ni preseгла načrtovani posek. Največ, kar

41 % poseka je bilo izvedenega zaradi pomladitev, 37 % zaradi redčenj in 22 % zaradi varstva.

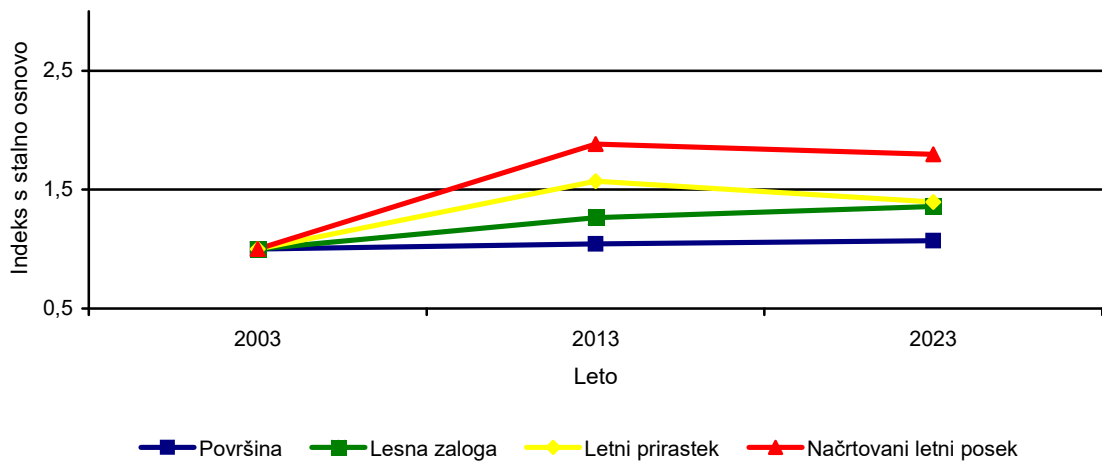
ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga prirastek in posek

Preglednica 66/GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha/leto			Načrtovani posek m ³ /ha/leto		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	6.100,88	32,6	143,6	176,2	1,08	4,46	5,54	0,54	2,13	2,67
Verižni indeks	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2013	6.365,50	41,7	180,9	222,6	1,75	6,95	8,7	0,88	4,15	5,03
Verižni indeks	104,3	127,9	126	126,3	162	155,8	157	163	194,8	188,4
2023	6.533,25	44,5	195	239,5	1,61	6,13	7,74	0,82	4,00	4,8
Verižni indeks	102,6	106,7	107,8	107,6	92,0	88,2	89,0	92,0	96,1	95,4

Zaradi primerljivosti gozdnih fondov so vrednosti v zgornji preglednici narejene po sedanjih rastiščnogojitvenih razredih.

Grafikon 9: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Iz zgornje preglednice in grafikona lahko opazimo blago rast površine in lesne zaloge ter rahel padec prirastka in možnega poseka v zadnjem obdobju. V celotnem obdobju spremljave se je lesna zaloga povečala za 36 %, prirastek za 30 % in možni posek za 80 %.

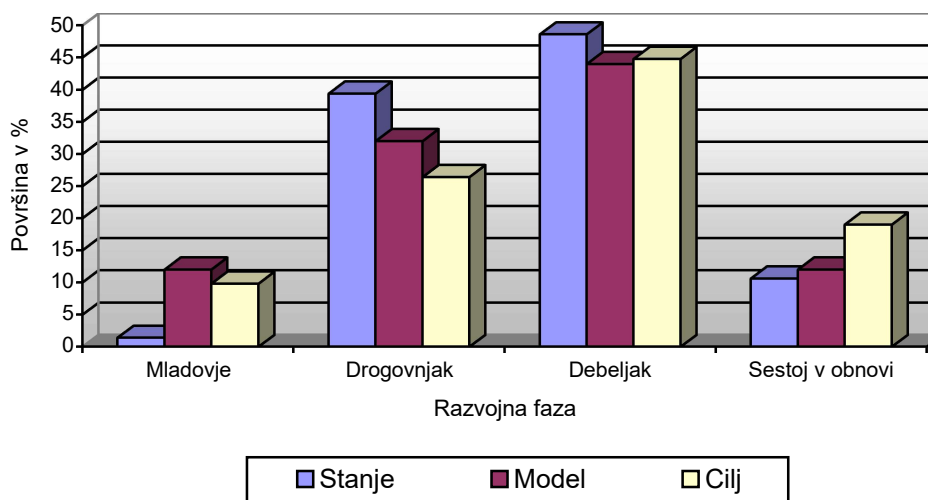
Drevesna sestava

V primerjavi s preteklima dvema desetletjema je precej sprememb. Največja sprememba je pri deležu hrasta kateri je žal padel za 4,9 odstotne točke. Nadalje je opazen še porast deleža bukve za 4,1 odstotne točke, porast deleža plemenitih listavcev za 1,5 odstotne točke, porast deleža bora in trdih listavcev za 5,9 odstotne točke in padec deleža mehkih listavcev in smreke za 6,3 odstotne točke. Deleži ostalih drevesnih vrst so ostali enaki ali je sprememba manjša od ene odstotne točke.

Preglednica 67/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

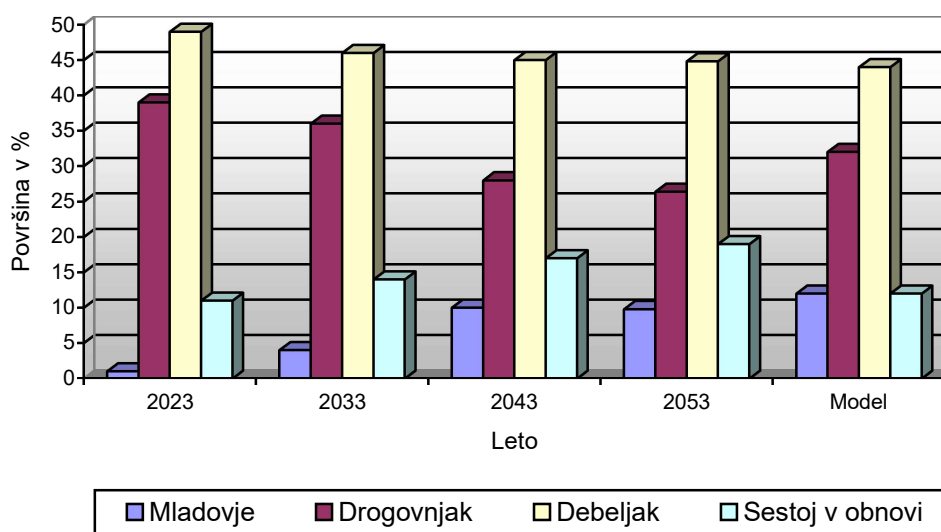
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	84,37	1,3	1,4	15,0	12,0	704,15	-11
Drogovnjak	1.854,91	28,4	39,4	40,0	32,0	1.877,74	7
Debeljak	2.849,73	43,6	48,6	55,0	44,0	2.581,89	5
Sestoj v obnovi	621,18	9,5	10,6	15,0	12,0	704,15	-1
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	665,32	10,2					
Pionirski gozd	457,74	7,0					
Skupaj	6.533,25	100,0	100,0	125	100,0	5.867,93	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede definirane v gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2021 – 2030

Grafikon 10: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je razmerje razvojnih faz neustrezno. Veliko preveč je drogovnjakov in debeljakov primanjkuje pa mladovij in sestojev v obnovi.

Grafikon 11: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Kot je razvidno iz grafikona, bo približevanje modelnemu stanju postopno. Čez trideset let bo ob popolni realizaciji načrtovanih ukrepov debeljakov več in bodo nekoliko presegli modelno stanje. Drogovnjakov bo občutno manj, kar je razumljivo, saj bodo prehajali v fazo

debeljaka, mladovij pa je premalo za prehod v drogovnjake. Sestojev v obnovi bo čez trideset let več kot predvideva modelno stanje, mladovja pa se bodo čez trideset let približala modelnemu stanju.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- ☞ dobro pomlajevanje smreke, belega gabra, bukve, plemenitih listavcev in mestoma jelke,
- ☞ težave pri pomlajevanju hrasta,
- ☞ prevelik delež smreke, trdih in mehkih listavcev ,
- ☞ premajhen delež hrasta, jelke in bukve,
- ☞ močno premalo mladovij, zelo velik delež drogovnjakov in debeljakov,

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 14 %, jelka 2 %, bor 3 %, bukev 9 %, hrast 35 %, plemeniti listavci 5 %, trdi listavci 28 % in mehki listavci 3 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 10 %, drogovnjaki 26 %, debeljaki 45 % in sestoji v obnovi 19 %.

Ciljna lesna zaloga: 345 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 270 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 570 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: iglavci B, bukev B, hrast A, plemeniti listavci B in trdi listavci C.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 125 let in pomladitvena doba 15 let.

Ohranjene sestoje gradna in belega gabra z manjšo primesjo smreke uvajamo v obnovo po semenskem letu hrasta z močnejšimi presvetlitvami z jakostjo med 40 in 50 % od LZ (sklep do 0,5 ha) na večjih površinah, tako da odstranjujemo beli gaber, smreko in podstojno drevje. Tako zagotovimo dovolj svetlobe in toplote za vznik in nadaljnji razvoj mladja hrasta. Zaključek obnov naj bo hiter, praviloma z eno, izjemoma z dvema pomladitvenima sečnjama. Pri tem naj podmladek ne preraste razvojne faze mladja. Pri morebitnem nadaljnem gospodarjenju s posameznimi hrastovimi prihranjenji je potrebno paziti na zaščito njihovih debel s pomočjo polnilnega sloja belega gabra.

Prednostno uvajamo v obnovo hrastove debeljake s slabimi zasnovami ter močno sušeče se hrastove sestoje. V obnovo prednostno uvajamo tudi mešane smrekovo-hrastove debeljake starejše od 80 let, kjer ima smreka več kot 1/3 delež v LZ ter sestoje z večjim deležem rdečega bora.

V močnejše zasmrečenih debeljakih, kjer primanjkuje hrastovih semenjakov, izvajamo obnovo z jakostjo poseka od 25 do 35 % od LZ v pomladitvenih jedrih s premerom od ene do dveh sestojnih višin. Pomladitvena jedra naj bodo manjša le v primeru močne razrasti plevelov ter predvsem invazivnih tujerodnih vrst.

V skoraj čistih sestojih belega gabra na dobrih rastiščih, ki so nastali s pretiranim izsekom najvrednejših dreves hrasta, z zelo močnimi poseki v okolici preostalih hrastovih semenjakov ustvarimo razmere za naravno obnovo hrasta.

Zaradi prilagajanja na podnebne spremembe naj se v sestojih starejših od 50 let, kjer imata smreka in rdeči ali zeleni bor več kot 50 % delež v LZ, izvaja močnejša premenilna redčenja v korist gradna, bukve, plemenitih in plodonosnih listavcev ter jelke. Na izpostavljenih legah

se ohranja in pospešuje tudi termofilne drevesne vrste. Ohranja se pravi kostanj, v vinorodnih pokrajinah zlasti na gozdnih robovih tudi navadna robinija.

V na novo nastajajočih sestojih z večjim deležem pionirskih drevesnih vrst (breza, trepetlika, rdeči bor) skušamo s situacijskim redčenjem dvigniti delež gradna, belega gabra, plemenitih in plodonosnih listavcev.

Sestoji v bližini naselij, v katerih se »kmečko prebira« in panjevske gospodari (navadna robinija, domači kostanj), naj bodo še naprej namenjeni tradicionalnim interesom lastnikov (drva, kolje).

Mladja s slabšimi zasnovami spopolnimo s sajenjem gradna, bukve, plemenitih in plodonosnih listavcev ter jelke.

Zgodaj izvajamo obžetev s ponovitvami, tako da zagotovimo čim večjo »zračnost« v vzniku in mladju gradna in manjšo možnost za širitev hrastove pepelovke.

Izvajamo kontinuirane in ponavljajoče se obžetve invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst v mladju.

V goščah in letvenjakih z močnimi ukrepi pomagamo gradnu.

V drogovnjakih do 60. leta starosti redčiti z jakostjo 25 % od LZ, v tanjših debeljakih (do 90. leta) pa z jakostjo okoli 18 % od LZ. V debeljakih (od 90. do 110. leta) izvajati šibkejša (svetlitvena) redčenja z jakostjo okoli 12 % od LZ.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Zaščita mladja pred divjadjo se izvaja le v primeru obnove s sajenjem plemenitih listavcev, ki jih ščitimo z individualno zaščito (tulci ali škropivo za zaščito vršičkov).

Sproti spremljamo razvoj hrastove pepelovke. Ob prvem pojavu bolezni hrastov vznik v sestojih v obnovi tretiramo preventivno in tudi kurativno.

Stalen monitoring razvoja populacij smrekovih podlubnikov in pravočasna sanitarna sečnja s popolnim gozdnim redom pri sečnji iglavcev (smreka).

Ukrepi

Preglednica 68/D-UJP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	18,6	81,4	100,0
- ciljno (%)	20	80	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	44,5	195,0	239,5
- ciljna (m ³ /ha)	50	220	270
Letni prirastek (m ³ /ha)	1,61	6,13	7,74
Možni posek (m ³ /ha)	8,1	39,9	48,0
Možni letni posek (m ³ /ha)	0,82	4,00	4,82
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	18,3	20,5	20,1
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	50,7	65,3	62,2
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 69/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	41.822	10.629	864	53.315	18,4	50,5
	Delež	78,5	19,9	1,6	100,0		
Listavci	m ³	184.574	73.164	3.609	261.347	20,5	65,3
	Delež	70,6	28,0	1,4	100,0		
Skupaj	m ³	226.396	83.793	4.473	314.662	20,1	62,2
	Delež	72,0	26,6	1,4	100,0		

Najvišji možni posek za razred znaša letno 4,81 m³/ha to je 20,1 % lesne zaloge oziroma 62,1 % prirastka, kar nam zagotavlja občutno akumulacijo lesne zaloge. Večina poseka (71,9 %) je predvidenega iz redčenj in manjši del (26,7%) iz pomladitev.

Preglednica 70/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Priprava sestoja	ha	60,88	60,88
Priprava tal	ha	12,56	12,56
Sadnja	ha	2,52	2,52
Obžetev	ha	23,17	75,02
Nega mladja	ha	68,05	70,95
Nega gošče	ha	59,30	59,30
Nega letvenjaka	ha	42,64	42,64
Nega drogovnjaka	ha	27,11	27,11
Varstvo pred žuželkami	dni	80	80
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	1800	1800
Premazi vršičkov	ha	10	10

Intenzivnost načrtovanih gojitvenih del je 0,23 dnine/ha in je malo pod povprečjem za enoto. Največ je priprave sestoja in nege mladja, nege gošče, nege letvenjaka in drogovnjaka.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred 050 – Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Površina gozdov v razredu je 1.523,91 ha, kar predstavlja 18,9 % gozdov v enoti. Vsi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

V tem razredu od ekoloških funkcij na 1. stopnji poudarjenosti prevladuje hidrološka funkcija. Od socialnih funkcij na 1. stopnji poudarjenosti prevladuje estetska funkcija.

Od ekoloških funkcij na 2. stopnji poudarjenosti ravno tako prevladuje hidrološka funkcija. Od socialnih funkcij na 2. stopnji poudarjenosti prevladuje funkcija varovanja naravnih vrednot.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 71/D-GZ: Gozdni rastiščni tipi

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
52100 - Nižinsko črnojelševje	8	0,50	0,0
53100 - Dobovje in dobovo belogabrovje	11	50,71	3,3
54100 - Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	11	289,43	19,0
55100 - Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	22,07	1,4
55400 - Gradново bukovje na izpranih tleh	11	1.128,75	74,2
58100 - Osojno bukovje s kresničevjem	7	14,00	0,9
60000 - Podgorsko-gorsko lipovje	5	2,74	0,2
63100 - Preddinarsko gorsko bukovje	9	9,53	0,6
65100 - Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	7	2,38	0,2
77100 - Jelovje s praprotmi	17	3,79	0,2
Skupaj	-	1.523,91	100,0

Gozdovi razreda večinoma rastejo na gozdnem rastiščnem tipu gradnovoga-bukovja na izpranih tleh in preddinarsko-dinarsko predgorskega bukovja.

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Vso površino pokrivajo enodobni sestoji, le v manjšem obsegu pa so prisotni še skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji. Prevladujejo debeljaki (51,4 %), mladovij je (5,1 %), podmladka pa 203 ha oziroma 13,3 %.

Prevladujejo bukovi gozdovi (49,4 %) sledijo jim drugi pretežno listnati gozdovi (30,7 %), smrekovi gozdovi (7,2 %), gozdovi bukve in hrasta (4,0 %), gozdovi bukve in smreke (3,2 %) in drugi gozdovi listavcev in iglavcev (2,7 %). Ostali tipi gozdov ne presegajo 3 % deleža. Drugi gozdovi listavcev in iglavcev predstavljajo pretežno gozdovi, kjer se bukvi v znatnem deležu pridružujejo še hrast, plemeniti listavci in smreka.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 72/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	Delež
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	Delež		
Iglavci	6,1	24,7	24,8	16,7	27,7	47,9	15,8	1,71	17,7
Listavci	8,4	21,1	26,3	25,1	19,1	255,7	84,2	7,96	82,3
Skupaj	8,0	21,7	26,2	23,7	20,4	303,6	100,0	9,67	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 21 % višja in prirastek za 19,3 % nižji kot sta povprečna lesna zaloga in prirastek gozdnogospodarske enote. Najmanj je najtanjšega drevja in najdebelejšega, ostali razredi pa so razporejeni približno enakomerno. Pri iglavcih se glavnina lesne zaloge nahaja v drugem, tretjem in petem debelinskem razredu in pri listavcih v drugem, tretjem in četrtem debelinskem razredu.

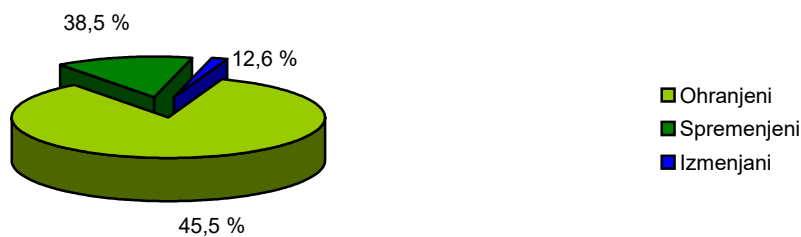
Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 73/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	43,7	0,1	0,8	0,0	3,2	173,1	37,9	4,0	38,4	2,4
	Delež	14,4	0,0	0,3	0,0	1,1	57,0	12,5	1,3	12,6	0,8
Naravno stanje	m ³ /ha	0,2	1,7	0,2	0,0	0,0	165,8	67,8	28,1	34,6	5,2
	Delež	0,1	0,6	0,1	0,0	0,0	54,6	22,3	9,3	11,4	1,7

V razredu močno prevladuje bukev. S pomembnim deležem ji sledijo še smreka, trdi listavci, hrast, plemeniti listavci in mehki listavci. Ostale vrste so zastopane z manj kot 1 % deležem. V podmladku prevladujejo bukev z 82 %, trdi listavci s 7 %, smreka s 6 %, hrast s 2 % in jelka s 1 %. Z manj kot 1 % deležem so prisotni še plemeniti listavci in mehki listavci.

Ohranjenost gozdov

Grafikon 12: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

Stanje glede ohranjenosti v tem razredu je zelo dobro. Močno prevladujejo ohranjeni gozdovi s manjšim deležem pa jim sledijo še spremenjeni gozdovi. Izmenjenih gozdov je najmanj.

Na ravni razreda smo ugotovili 22,4 % odstopanje od naravne drevesne sestave, kar je nekoliko več, kot je povprečje za enoto, ki znaša 39,5 %. Največ odstopanja, 54,8 % prispeva prevelik delež smreke in premajhen delež hrasta (25,8 %) ter plemenitih listavcev (16,9 %). Ostale vrste k osiromašenosti prispevajo manj kot 3 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 74/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	77,44	33,4	64,8	1,8	0,0	3,8	84,7	11,5	0,0	34,6	57,7	7,7	0,0
Drogovnjak	316,04	20,6	41,6	37,8	0,0	2,5	72,9	24,6	0,0	4,3	79,4	16,3	0,0
Debeljak	783,78	-	-	-	-	18,5	76,6	4,9	0,0	3,0	88,1	8,9	0,0
Sestoj v obnovi	301,90	-	-	-	-	12,0	78,4	9,6	0,0				
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	29,70					0,0	31,8	68,2	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	15,04	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	1.523,91												

V mladovjih in drogovnjakih močno prevladujejo dobre zasnovе. Slabih zasnov v mladovjih ni, celo pomanjkljivih je malo, kar kaže na dobro osnovo za prihodnost. V drogovnjakih so zasnovе slabše, saj je le dobra polovica dobrih in odličnih zasnov. Slabih zasnov ni.

V vseh razvojnih fazah prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji, le pri raznomernih sestojih, imamo nekaj več nenegovanih sestojev.

Sklep v mladovjih je pretežno normalen v manjši meri tesen, pri drogovnjakih je v opaznem deležu sklep normalen. Normalen sklep prevladuje tudi v debeljakih.

Kakovost drevja

V skupni oceni kakovosti prevladujejo drevesa s prav dobro in dobro kakovostjo. Tudi delež dreves z odlično kakovostjo je kar velik, medtem ko je delež dreves s slabo in zadovoljivo kakovostjo nizek. Iglavci imajo v povprečju nekoliko boljšo kakovost kot listavci, a imajo listavci kljub temu večji delež v razredu odlične kakovosti. Med pomembnejšimi vrstami imajo najboljšo kakovost bukev, hrast in smreka, slabo pa trdi in mehki listavci.

Poškodovanost sestojev

Stanje poškodovanosti v rastiščnogojitvenem razredu je ugodno, saj je velika večina dreves nepoškodovanih. Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 3,9 % dreves ugotovljena hujša poškodba. Glavnino te vrednosti (3,2 %) predstavljajo poškodbe na korenčniku in na deblu, ki so v večini nastale pri spravilu in sečnji. Pošodb na krošnjah je 0,5 %, osutosti pa 0,2 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 75/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	2,46	16,55	672,8
Priprava tal	ha	2,00	1,05	52,5
Sadnja	ha	3,51	0,97	27,6
Obžetev	ha	17,32	2,14	12,4
Nega mladja	ha	53,83	0,90	1,7
Nega gošče	ha	72,72	22,43	30,8
Nega letvenjaka	ha	21,37	8,39	39,3
Nega drogovnjaka	ha	134,05	4,70	3,5
Varstvo pred žuželkami	dnin	0	50	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	300	0,0
Premazi in drugo varstvo	dnin	0	0	0,0

Gojitvena dela so bila pri negi mladja, negi gošče, negi letvenjaka in negi drogovnjaka skromno realizirana. Izvedena dela pri pripravi sestoja so bila nad načrtovanimi. Izvedla so se dela z zaščito s količenjem in varstvo pred žuželkami, čeprav niso bila načrtovana.

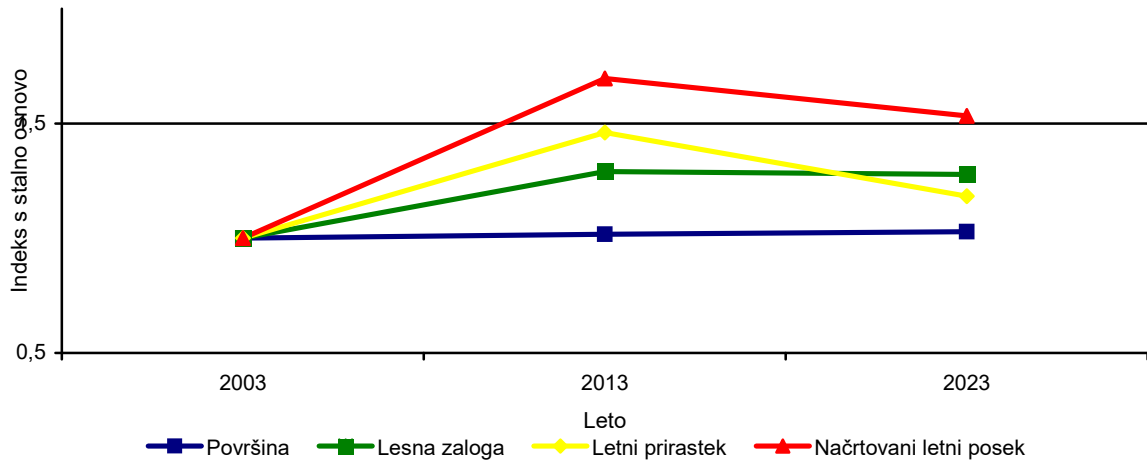
Realizacija načrtovanega poseka je znašala 99,8 %, predvsem je bila dobra pri listavcih 87,5 %. Sečnja iglavcev je bila 158,3 % in je močno preseгла načrtovani posek. Največ, 52 % poseka je bilo izvedenega zaradi pomladitev, 20 % zaradi redčenj, 25 % zaradi varstva in 2 % zaradi gozdne infrakstrukture.

Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 76/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha/leto			Načrtovani posek m ³ /ha/leto		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	1.481,91	48,4	189,3	237,7	1,65	6,52	8,17	0,87	3,73	4,6
Verižni indeks	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2013	1.506,64	44,9	261,8	306,7	1,85	10,08	11,93	1,35	6,45	7,8
Verižni indeks	101,7	92,8	138,3	129	112,1	154,6	146	155,2	172,9	169,6
2023	1.523,91	47,9	255,7	303,6	1,71	7,96	9,67	1,00	6,13	7,13
Verižni indeks	101,1	106,7	97,7	99	92,4	79	81,1	73,3	94	90,4

Zaradi primerljivosti gozdnih fondov so vrednosti v zgornji preglednici narejene po sedanjih rastiščnogojitvenih razredih.

Grafikon 13: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovno

Iz zgornje preglednice in grafikona lahko opazimo blago rast površine, ter rahel padec lesne zaloge, možnega poseka in prirastka v zadnjem obdobju. V celotnem obdobju spremljave se je lesna zaloga povečala za 28 %, prirastek za 18 % in možni posek za 52 %.

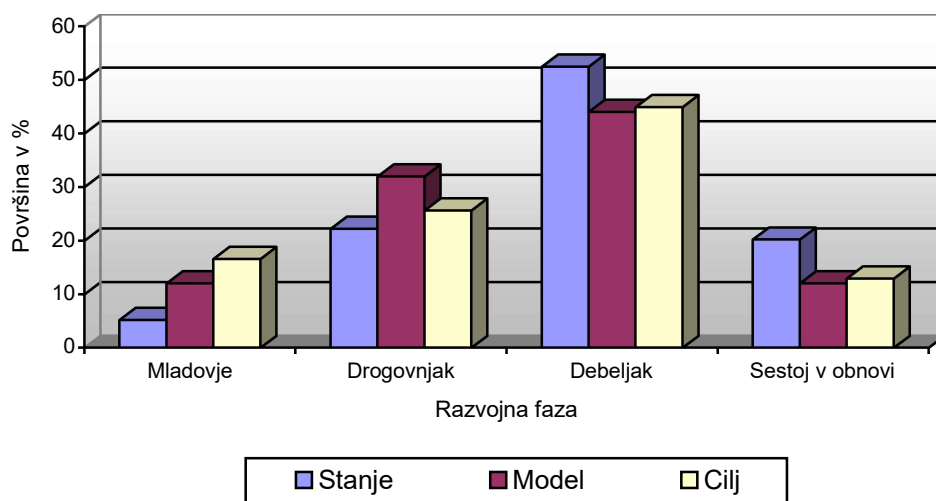
Drevesna sestava

V primerjavi s preteklima dvema desetletjema je v drevesni sestavi precej sprememb. Najbolj opazen je padec deleža smreke za 3,3 odstotne točke, porast deleža bukve za 3,5 odstotne točke, porast deleža trdih listavcev za 1,9 odstotne točke in porast deleža plemenitih listavcev za 0,8 odstotne točke. Deleži ostalih drevesnih vrst so ostali enaki ali pa je sprememba manjša od ene odstotne točke.

Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

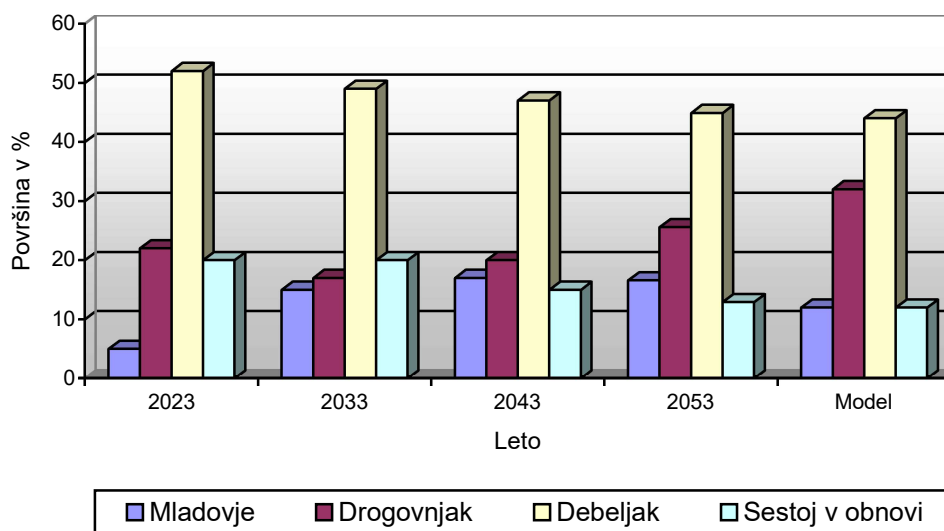
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	77,44	5,1	5,2	15,0	12,0	179,30	-7
Drogovnjak	316,04	20,7	22,2	40,0	32,0	478,14	-10
Debeljak	783,78	51,4	52,5	55,0	44,0	657,45	8
Sestoj v obnovi	301,90	19,8	20,2	15,0	12,0	179,30	8
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	29,70	1,9					
Pionirski gozd	15,04	1,0					
Skupaj	1.523,91	100,0	100,0	125	100,0	1.494,20	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede definirane v gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2021 – 2030.

Grafikon 14: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je razmerje razvojnih faz neustrezno. Preveč je debeljakov in sestojev v obnovi, premalo pa drogovnjakov in mladovij.

Grafikon 15: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Približevanje modelnemu stanju bo postopno. Čez trideset let bo debeljakov občutno manj a še vedno nekoliko več kot je modelno stanje. Sestojev v obnovi je preveč, njihov razvoj pa bo šel počasi proti modelu. Drogovnjakov bo najprej nekoliko manj, nato pa se bodo začeli približevati modelnemu stanju. Mladovja bodo skladno z zmanjševanjem sestojev v obnovi najprej precej presegla model, na koncu pa bodo začela padati proti modelnemu stanju.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- ☞ prevelik delež sestojev v obnovi,
- ☞ primanjkljaj drogovnjakov,
- ☞ dobro pomlajevanje bukve in smreke,
- ☞ težave pri pomlajevanju hrasta,
- ☞ premajhen delež hrasta, jelke in plemenitih listavcev.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 14 %, jelka 1 %, bor 1 %, bukev 56 %, hrast 13 %, plemeniti listavci 3 %, trdi listavci 10 %, mehki listavci 1 % in drugi iglavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 16 %, drogovnjaki 26 %, debeljaki 45 % in sestoji v obnovi 13 %.

Ciljna lesna zaloga: 345 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 330 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 550 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: iglavci B, bukev A, B, hrast B, plemeniti listavci A in trdi listavci C.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 125 let in pomladitvena doba 15 let.

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami širine 1 do 2 sestojni višini ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha), katere pa naj bodo medsebojno prostorsko ločene s sestoji v priraščanju.

Zastorno obnovo je potrebno začeti po semenskem letu z jakostjo poseka okoli 1/3 LZ, pri čemer je potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo s posekom podstojnega drevja in grmovnega sloja. Po pojavu kakovostnega podmladka nadaljujemo obnovo z večjo jakostjo poseka (med 50 in 60 % od LZ), da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev in gradna ter zmanjšamo visoke lesne zaloge na raven, ki nam zagotavlja sprejemljive poškodbe podmladka ob končnem poseku. S končnimi poseki zaključimo obnovo najkasneje, ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče.

Pri obnovi je potrebno upoštevati transportno mejo.

Obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom se morajo izvajati izven vegetacijske dobe, med 1. novembrom (dopustno tudi s 1. oktobrom) in 31. marcem (dopustno do 15. aprila).

Drugo leto po končnem poseku izvedemo nego mladja s posekom pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, grmovnic in neželenih invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst.

Mestoma, kjer naravna obnova ne uspe oz. je bil podmladek poškodovan pri končni sečnji, lahko načrtujemo obnovo gozda s sajenjem sadik bukve, gorskega javorja in tudi smreke ter duglazije. Dopolnilna sadnja se lahko izvaja le malopovršinsko v skupinah.

V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, lahko nego gošče tudi izpustimo in izvedemo dovolj zgodnjo nego letvenjaka, kjer pomagamo gradnu in plemenitim listavcem. Z uravnavanjem drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih tujerodnih drevesnih vrst.

Na večjih površinah mladovja, kjer lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj, je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oz. tanjšega drogovnjaka.

Posebno pozornost je treba nameniti stojnosti letvenjakov, zlasti na pobočnih legah, kjer se pogosteje pojavlja žled. Na takšnih legah je zaželeno vzdrževanje in vzpostavljanje malopovršinske skupinsko raznomerne zgradbe, ki je bolj odporna na negativne abiotske dejavnike kot velikopovršinska enomerna zgradba.

V drogovnjakih do 50. leta starosti redčiti z jakostjo okoli 25 % od LZ, v tanjših debeljakih (do 80. leta) z jakostjo do 20 % od LZ. V debeljakih (od 80. do 100. leta) izvajati šibkejša (svetlitvena) redčenja z jakostjo okoli 12 % od LZ.

V debeljakih je potrebno ohranjati polnilni sloj (nega polnilnega sloja) zaradi nevarnosti prezgodnje pomladitve in tudi zapleveljenja.

V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodarimo v smeri zmanjšanja deleža smreke (krajše proizvodne dobe v sestojih z večjim deležem smreke). S postopno naravno premeno odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi), skušamo z elementi redčenj in naravne obnove povečati delež bukve in plemenitih listavcev, vključno s češnjo in lipo.

Sestoji v bližini naselij, nastali s »kmečkim prebiranjem« ali panjevskimi načini gospodarjenja, naj bodo še naprej namenjeni tradicionalnim interesom lastnikov (proizvodnja lesa za kurjavo).

Izvajati je potrebno posredne premene v malodonosnih gozdovih na nekdanjih kmetijskih površinah. Pospešuje naj se bukev, graden (tudi cer) ter plemenite in plodonosne listavce.

Ukrepi

Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	15,8	84,2	100,0
- ciljno (%)	17	83	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	47,9	255,7	303,6
- ciljna (m ³ /ha)	55	275	330
Letni prirastek (m ³ /ha)	1,71	7,96	9,67
Možni posek (m ³ /ha)	10,0	61,2	71,3
Možni letni posek (m ³ /ha)	1,00	6,13	7,13
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	20,9	24,0	23,5
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	58,6	77,0	73,7
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	10.364	4.900	0	15.264	20,9	58,4
	Delež	67,9	32,1	0,0	100,0		
Listavci	m ³	39.557	53.032	797	93.386	24,0	77,0
	Delež	42,4	56,7	0,9	100,0		
Skupaj	m ³	49.921	57.932	797	108.650	23,5	73,7
	Delež	45,9	53,4	0,7	100,0		

Najvišji možni posek za razred znaša letno 7,13 m³/ha to je 23,5 % lesne zaloge oziroma 73,7 % prirastka, kar nam zagotavlja zmerno akumulacijo lesne zaloge. Večina poseka (53,4 %) je predvidena iz pomladitev in nekoliko manj (45,9 %) iz redčenj.

Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Priprava sestoja	ha	2,46	2,46
Sadnja	ha	3,51	3,51
Obžetev	ha	16,54	17,32
Nega mladja	ha	64,35	66,61
Nega gošče	ha	73,66	73,66
Nega letvenjaka	ha	22,76	22,76
Nega drogovnjaka	ha	148,06	148,06
Varstvo pred žuželkami	dni	20	20
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	0	0
Premazi vršičkov	ha	0	0

Intenzivnost načrtovanih gojitvenih del je 0,51 dne/ha in je nad povprečjem za enoto. Največ je nege drogovnjaka, nege gošče, nege mladja in obžetev, sadnje in priprave sestoja.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred 210 – Gozdni rezervati

Površina gozda v razredu je 3,92 ha, kar predstavlja le 0,1 % gozdov enote. Ta gozd je kot gozdni rezervat (odsek 159b) razglašen z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20). Rezervat Hrastova loza je v lasti Občine Črnomelj. Gre za strm, proti reki Kolpi se spuščajoč breg z ozko (20 – 30 m) polico tik ob reki, ki je občasno tudi poplavljen. Rezervat je zanimiv ter predvsem pomemben zaradi gnezdišč sive čaplje v krošnjah starega in debelega drevja bukve ter drugih listavcev.

V tem razredu od ekoloških funkcij na 1. stopnji poudarjenosti prevladuje Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Od socialnih funkcij na 1. stopnji so v približno enakem obsegu zastopane funkcija varovanja naravnih vrednot, estetska funkcija in raziskovalna funkcija.

Od ekoloških funkcij na 2. stopnji poudarjenosti prevladuje hidrološka funkcija. Socialnih funkcij na 2. stopnji poudarjenosti ni.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 81/D-GZ: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost rastišč

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
512 - Grmičavo vrbovje	11	1,18	30,0
554 - Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	2,74	70,0
Skupaj	11,00	3,92	100,0

Gozdovi razreda večinoma rastejo na gozdnem rastiščnem tipu gradnovo bukovje na izpranih tleh.

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Rezervat Hrastova loza je pragozdni bukov gozd v terminalni fazi. V sestojih prevladuje debelo drevje bukve in drugih listavcev (beli gaber, maklen, jelša). V krošnjah so številna gnezda sive čaplje. Na jugozahodnem, višje v pobočju ležečem predelu pa se v primeša še smreka.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 82/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	2,2	17,7	26,0	17,9	36,2	118,9	29,5	3,89	29,6
Listavci	7,1	22,0	27,0	25,9	18,0	283,4	70,5	9,27	70,4
Skupaj	5,7	20,7	26,7	23,5	23,4	402,3	100,0	13,16	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 59 % višja in prirastek za 62,1 % višja kot sta povprečna lesna zaloga in prirastek gozdnogospodarske enote. Lesna zaloga se v glavnem nahaja na drevju debelejšem od 30 cm, skoraj tretjina na drevju debelejšem od 50 cm.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 83/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	118,9	0,0	0,0	0,0	0,0	265,0	6,9	0,0	11,5	0,0
	Delež	29,5	0,0	0,0	0,0	0,0	65,9	1,7	0,0	2,9	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	197,0	42,2	14,1	22,5	126,3
	Delež	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	49,0	10,5	3,5	5,6	31,4

V razredu močno prevladujeta bukev in smreka, poleg njiju najdemo le še hrast, maklen in beli gaber. V podmladku se pojavlja le bukev.

Ohranjenost gozdov

Na dveh tretjinah površine rastišču tujih drevesnih vrst skoraj ni, eno tretjino pa predstavlja smrekov debeljak.

Na ravni razreda smo ugotovili 50,6 % odstopanje od naravne drevesne sestave, kar je več, kot je povprečje za enoto, ki znaša 39,5 %. Vzrok za osiromašenost je prevelik delež smreke (39,0 %) in bukve (12,7 %) ter premajhen delež mehkih listavcev (43,9 %) in hrasta (3,4 %). Vse ostale vrste skupaj k osiromašenosti prispevajo manj kot 1,0 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 84/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Debeljak	3,92	-	-	-	-	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj	3,92												

Debeljaki pokrivajo celotno površino, imajo normalen sklep in so dobro negovani.

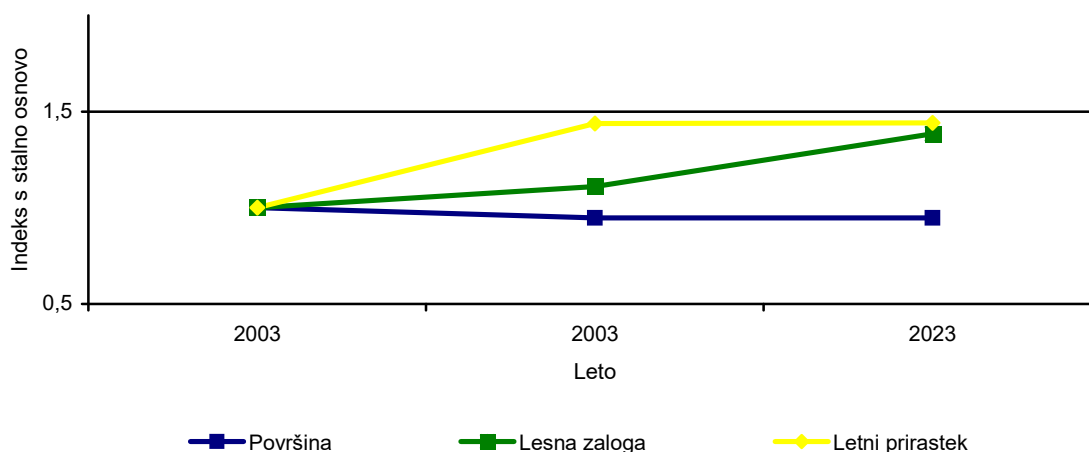
ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 85/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Načrtovani letni posek m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	4,14	106,5	183,8	290,3	4,19	4,93	9,12	0	0	0
Verižni indeks	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2013	3,92	110,5	212	322,5	4	9,11	13,11	0	0	0
Verižni indeks	94,7	103,8	115,3	111,1	95,5	184,8	143,8	100	100	100
2023	3,92	118,9	283,4	402,3	3,89	9,27	13,16	0	0	0
Verižni indeks	100	107,6	133,7	124,7	97,8	101,4	100,3	100	100	100

Zaradi primerljivosti gozdnih fondov so vrednosti v zgornji preglednici narejene po sedanjih rastiščnogojitvenih razredih. V zadnjem obdobju se je lesna zaloga povečala za 25,3 % in prirastek za 8,0 %. V zadnjih dvajsetih letih se je najbolj povečal prirastek in sicer za 44,1 %.

Grafikon 16: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Lesna zaloga in prirastek se povečuje čez celotno obdobje. V celotnem obdobju spremljave se je lesna zaloga povečala za 38,6 % in prirastek povečal za 44,1 %.

Drevesna sestava

V primerjavi s preteklim desetletjem ni opaziti večjih sprememb drevesne sestave.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- ☞ razred je majhen (3,92 ha),
- ☞ v krošnjah debelejšega drevja so gnezdišča sive čaplje,
- ☞ strm, proti reki Kolpi spuščajoč teren,
- ☞ lesna zaloga gospodarskega razreda je najvišja v enoti,
- ☞ velike zaloge žive in mrtve biomase,
- ☞ ni mladovij, drogovnjakov in sestojev v obnovi,
- ☞ dobro pomlajevanje bukve.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Osnovni cilj je ohraniti rezervat v naravnem nedotaknjenem stanju.

Proučevanje naravnega razvoja gozdnih sestojev.

Gozdnogojitvene usmeritve

Na območju strogih naravnih rezervatov je gospodarjenje z gozdovi prepovedano. Potrebno upoštevati z Uredbo [12] predpisan režim gospodarjenja.

V rezervatu ni ukrepanja, popolnoma ga prepustiti naravnemu razvoju.

Dosledno upoštevati varstveni pas okoli rezervata pri gospodarjenju, gradnji vlak in cest v sosednjih gozdovih.

Na terenu obnoviti meje rezervata.

Krčitve gozdov so na območju strogih naravnih rezervatov in naravnih rezervatov prepovedane.

Povečati obseg raziskovalnih dejavnosti v rezervatu.

Ukrepi

Gozdnogospodarski ukrepi, kot so možni posek, gojitvena in varstvena dela, niso dovoljeni.

Označiti varovalni pas ob rezervatu.

10 LITERATURA

- Accetto, M. 2001. Opis pomembnejših gozdnih združb v Sloveniji. Interno gradivo za študente, BF, Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, 64 str.
- Bončina, A., 2009. Urejanje gozdov – upravljanje gozdnih ekosistemov. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, 359 s.
- Bončina A., Klopčič M., Simončič T., Dakskobler I., Ficko A., Rozman A. 2017. A general framework to describe the alteration of natural tree species composition as an indicator of forest naturalness. Elsevier, Ecological Indicators 77: 194–204.
- Čampa, L., 1975. Gozdne združbe in rastiščnogojitveni tipi v gospodarski enoti Pendarjevka - Kobile, 27 str.
- Diaci J. 2021. Gozdna ekologija in nega. UL BF Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 434 str.
- Diaci J. 2006. Gojenje gozdov. UL BF Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 348 str.
- Gašperšič, F., 1995. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdovi, Ljubljana, BF Oddelek za gozdarstvo, 403 s.
- Kutnar, L., Veselič, Ž., Dakskobler, I., Robič, D., Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, Gozdarski vestnik 70 (2012) 4, s. 195 – 214, Ljubljana.
- Marinček L., Čarni A., Babij V., Čušin B., Hren B., Jarnjak M., Košir P., Marinšek A., Šilc U., Zelnik I., 2003. Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije (s komentarjem), Novo mesto.
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Adlešiči 2023-2032; november 2022; Zavod RS za varstvo narave, OE Novo mesto.
- Smernice varstva kulturne dediščine za gozdnogospodarski načrt GGE Adlešiči za obdobje 2022-2031; september 2022; Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, območna enota Novo mesto.
- Urbančič, M., 1978. Gozdne združbe in rastiščnogojitveni tipi v gozdnogospodarskem predelu Radoha - Drvodelnik, 131 str.
- Urbančič, M., Simončič, P., Prus, T., Kutnar, L. 2005. Atlas gozdnih tal Slovenije. Zveza gozdarskih društev Slovenije, Gozdarski vestnik in Gozdarski inštitut Slovenije, 100 str.
- Veselič, Ž., in sod., 2000. Izhodiščni optimalni model gozdov kot podlaga za določitev optimalnih modelov gozdov po RGR, Strokovne podlage, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.
- Veselič, Ž., Kutnar, L., Dakskobler, I., 2010. Členitev gozdov Slovenije po gozdnih združbah oziroma njihovih skupinah za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, Strokovne podlage, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.

11 NAČRT SO IZDELALI

Opise sestojev in odsekov so opravili: David Golobič, mag. inž. gozd. ((D,S,U) 3.676,28 ha) samostojno in v sodelovanju z revirno gozdarko Ido Sedlar, univ. dipl. inž. gozd ((G) 360,24), Roman Šimic univ. dipl. inž. gozd. ((R) 3.062,15), Denis Vrlinič dipl. inž. gozd. (UN), ((V,Z) 757,21 ha), Blaž Bahor mag. inž. gozd. ((B) 205,09 ha).

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah so vodili Sašo Vilič, inž. gozd., Katja Mervar dipl. inž. gozd. (UN) in Denis Vrlinič. Pomoč pri meritvah so opravili tudi študenti v sklopu študentskega dela OE Novo mesto.

Digitalizacijo sestojev so opravili David Golobič, Roman Šimic, Denis Vrlinič in Katja Mervar.

Tekst je napisal David Golobič, razen posameznih poglavij, ki so jih prispevali:

Marjan Kumelj, univ. dipl. inž. gozd.: Živalski svet, Lovstvo, Objedenost gozdnega mladja in mag. Andrej Kotnik, univ. dipl. inž. gozd.: Posegi v gozd in gozdni prostor, Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Karte je izdelal Sašo Vilič.

S podatki, mnenji, nasveti in izkušnjami so veliko prispeval tudi vodja Odseka za načrtovanje razvoja gozdov mag. Andrej Kotnik, vodja Odseka za ukrepe v gozdovih Andrej Držaj, univ. dipl. inž. gozd.

Fotografije je prispeval David Golobič.

Podpisniki

Odgovoren za izdelavo načrta:

David Golobič

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:

mag. Andrej Kotnik

Vodja OE Novo mesto:

Anton Turk

v. d. direktorja ZGS:

mag. Janez Logar

Novo mesto, 24. 5. 2023

12 PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

12.1 Priloga 1: Tabelarni pregledi za GGE, RGR in lastništva

12.1.1 Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po oblikah lastništev

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda v ha	7.152,30	593,84	314,94	8.061,08
Delež v %	88,73	7,37	3,91	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Kategorija gozdov	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			
			Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od P
									Iglavci	Listavci	Skupaj	
Večnamenski gozdovi	00030-Gradnova belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	5.177,20	50,2	191,3	241,5	1,78	5,97	7,75	18,2	21,0	20,4	63,7
	00050-Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1.362,11	50,4	255,1	305,4	1,78	7,92	9,70	21,1	24,9	24,2	76,3
	Skupaj	6.539,31	50,3	204,6	254,8	1,78	6,37	8,15	18,8	22,0	21,4	66,9
GPN, ukrepi so dovoljeni	00030-Gradnova belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1.356,05	22,3	209,2	231,5	0,98	6,76	7,73	19,9	18,7	18,8	56,2
	00050-Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	161,80	27,2	261,0	288,2	1,14	8,33	9,47	18,0	16,6	16,8	51,0
	Skupaj	1.517,85	22,8	214,7	237,6	1,00	6,92	7,92	19,7	18,4	18,5	55,6
00210-Gozdni rezervati		3,92	118,9	283,4	402,3	3,89	9,27	13,16	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi		8.061,08	45,1	206,5	251,7	1,63	6,48	8,11	18,8	21,3	20,9	64,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	161,81	2,0	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	2.170,95	26,9	9,88	0,5	0,0	41,9	57,8	0,3
Debeljak	3.637,44	45,1	126,43	3,5	10,9	86,1	2,2	0,8
Sestoj v obnovi	923,08	11,5	406,44	44,0	6,5	88,2	5,2	0,1
RAZNOMERNO (sk-gnz)	695,02	8,6	58,86	8,5	4,2	80,1	15,7	0,0
Pionirski gozd z grmišči	472,78	5,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	8.061,08	100,0	601,61	7,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	161,81	22,6	61,1	14,9	1,4	5,0	60,5	34,5	0,0	32,1	54,2	12,0	1,7
Drogovnjak	2.170,95	6,1	47,0	41,2	5,7	1,5	61,5	37,0	0,0	10,1	72,6	16,9	0,4
Debeljak	3.637,44	-	-	-	-	6,0	73,0	21,0	0,0	1,9	71,9	25,9	0,3
Sestoj v obnovi	923,08	-	-	-	-	7,1	74,9	18,0	0,0	-	-	-	-
RAZNOMERNO (sk-gnz)	695,02	-	-	-	-	0,0	41,8	58,2	0,0	-	-	-	-
Pionirski gozd z	472,78	0,0	10,9	72,2	16,9	-	-	-	-	-	-	-	-

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	61,26	61,26											
Priprava tal	ha	12,56	12,56											
Sadnja	ha	2,78	2,78											
Obžetev	ha	26,41	87,54											
Nega mladja	ha	96,02	98,92											
Nega gošče	ha	135,78	135,78											
Nega letvenjaka	ha	61,21	61,21											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	38,34	38,34											

12.1.2 Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda**Rastiščnogojitveni razred 030: Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah****Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	6.112,26	188,46	232,53	6.533,25
Delež (%)	93,5	2,9	3,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	8,3	20,8	24,6	22,2	24,1	11,6	27,8
Jelka	6,0	16,9	24,9	25,3	26,9	0,8	1,9
Bor	7,9	20,6	25,4	22,1	24,0	4,6	11,0
Macesen	4,8	12,0	19,3	28,9	35,0	0,0	0,0
Ostali iglavci	5,3	16,1	26,0	26,6	26,0	1,6	3,8
Bukev	12,0	23,2	19,3	22,1	23,4	7,5	18,0
Hrast	12,4	23,6	19,8	21,5	22,7	29,9	71,5
Plemeniti listavci	13,5	24,4	20,1	20,1	21,9	3,6	8,7
Trdi listavci	14,4	25,3	19,9	19,0	21,4	34,1	81,7
Mehki listavci	16,4	26,7	20,4	16,0	20,5	6,3	15,1
Iglavci	7,9	20,2	24,8	22,7	24,4	18,6	44,5
Listavci	13,5	24,6	19,9	20,0	22,0	81,4	195,0
Skupaj	12,5	23,7	20,8	20,5	22,5	100,0	239,5

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,43	0,49	0,35	0,22	0,13	20,8	1,61
Listavci	1,89	1,87	1,02	0,78	0,57	79,2	6,13
Skupaj	2,32	2,36	1,37	1,00	0,70	100,0	7,74

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjeni		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	3.807,07	73,5	1.246,91	24,1	42,77	0,8	80,45	1,6	5.177,20	79,2
Gpn, ukrepi so dovoljeni	1.213,76	89,5	86,82	6,4	55,47	4,1	0,00	0,0	1.356,05	20,8
Skupaj vsi gozdovi	5.020,83	76,9	1.333,73	20,4	98,24	1,5	80,45	1,2	6.533,25	100,0

Preglednica/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m ³ /ha
10 - 29 cm	1,6	9,1	10,7	2,5	18,2	20,7	4,1	27,3	31,4	12,7
30 - 49 cm	0,5	0,8	1,3	0,4	1,7	2,1	0,9	2,5	3,4	6,4
50 in več cm	0,0	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2	0,0	0,3	0,3	0,9
Skupaj	2,1	10,0	12,1	2,9	20,1	23,0	5,0	30,1	35,1	20,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	84,37	1,3	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	1.854,91	28,4	8,81	0,5	0,0	47,0	52,7	0,3
Debeljak	2.849,73	43,6	83,01	2,9	2,5	93,0	3,4	1,1
Sestoj v obnovi	621,18	9,5	252,37	40,6	3,0	90,4	6,4	0,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	665,32	10,2	54,88	8,2	4,5	78,6	16,9	0,0
Pionirski gozd z grmišči	457,74	7,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	6.533,25	100,0	399,07	6,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci	Skupaj
Površina (ha)	62,48	13,69	1,42	0,00	0,90	102,68	42,28	26,58	145,07	3,97	399,07
Delež od površine gozda (%)	0,97	0,21	0,02	0,00	0,01	1,59	0,66	0,41	2,25	0,06	100,0
Delež od podmladka (%)	15,7	3,4	0,4	0,0	0,2	25,7	10,6	6,7	36,4	1,0	100,0

Opomba: Delež od površine je računat od površine gozda brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	349	7,4	22,6	45,6	21,5	2,9
Jelka	32	6,3	25,0	46,8	15,6	6,3
Bor	140	1,4	15,7	44,3	25,0	13,6
Ostali iglavci	79	1,3	39,2	51,9	5,1	2,5
Bukev	173	1,2	12,7	44,5	30,6	11,0
Hrast	996	10,7	22,4	38,0	24,5	4,4
Plemeniti listavci	211	5,7	18,0	32,3	28,4	15,6
Trdi listavci	719	0,3	2,8	17,8	42,0	37,1
Mehki listavci	109	0,0	4,6	19,3	56,8	19,3
Skupaj iglavci	600	5,2	23,3	46,2	19,8	5,5
Skupaj listavci	2.208	5,6	13,9	30,4	32,7	17,4
Skupaj	2.808	5,5	16,0	33,7	29,9	14,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenicnik	1,6
Veje/krošnja	0,7
Osutost	0,6
Skupaj	2,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek (m ³)	Realiziran posek (m ³)	Realizacija sečnje (%)	Realizacija od skupnega možnega poseka (%)
Iglavci	43.015	40.874	95,0	9,3
Listavci	213.444	97.946	45,9	22,4
Skupaj	256.459	138.820	54,1	31,7

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	38,6	21,0	4,0
Jelka	0,1	33,5	0,0
Bor	1,4	10,0	0,1
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali iglavci	0,3	76,8	0,0
Bukev	8,0	8,0	0,8
Hrast	8,7	5,2	0,9
Plemeniti listavci	1,5	5,5	0,2
Trdi listavci	38,6	8,7	4,0
Mehki listavci	2,8	7,7	0,3
Skupaj iglavci	40,4	20,4	4,2
Skupaj listavci	59,6	7,7	6,1
Skupaj	100,0	10,3	10,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	16,8	14,7	22,3	51,0	49,9	20,4	9,0
Listavci	4,3	8,2	9,0	8,2	12,1	7,7	13,3
Skupaj	6,8	10,0	11,7	12,0	15,9	10,3	22,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
2003	12,8	0,5	2,2	0,0	1,9	5,7	38,0	2,2	28,0	8,7
2013	12,2	0,7	3,0	0,0	1,8	7,7	30,5	2,9	30,5	10,8
2023	11,6	0,8	4,6	0,0	1,6	7,5	29,9	3,6	34,1	6,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	53.315	18,4											
Listavci	261.347	20,5											
Skupaj	314.662	20,1											
Neizkoriščeno dreve	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	60,88	60,88											
Priprava tal	ha	12,56	12,56											
Sadnja	ha	2,52	2,52											
Obžetev	ha	23,17	75,02											
Nega mladja	ha	68,05	70,95											
Nega gošče	ha	59,30	59,30											
Nega letvenjaka	ha	42,64	42,64											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	27,11	27,11											

Rastiščnogojitveni razred 050: Podgorska bukovja na karbontnih in mešanih kamninah**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.040,04	405,38	78,48	1.523,91
Delež (%)	68,3	26,6	5,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,1	25,1	25,0	16,7	27,1	14,4	43,7
Jelka	33,1	33,5	7,4	7,4	18,6	0,0	0,1
Bor	15,1	24,6	22,2	15,1	23,0	0,3	0,8
Macesen	10,9	45,5	27,3	10,9	5,4	0,0	0,0
Ostali iglavci	3,2	19,3	24,1	18,0	35,4	1,1	3,2
Bukev	7,4	20,8	26,8	25,8	19,2	57,0	173,0
Hrast	8,8	21,4	26,2	24,5	19,1	12,5	37,9
Plemeniti listavci	10,7	21,8	25,6	23,6	18,3	1,3	4,0
Trdi listavci	11,5	22,0	24,8	22,8	18,9	12,6	38,4
Mehki listavci	18,5	22,2	21,0	20,9	17,4	0,8	2,4
Iglavci	6,1	24,7	24,8	16,7	27,7	15,8	47,9
Listavci	8,4	21,1	26,3	25,1	19,1	84,2	255,7
Skupaj	8,0	21,7	26,2	23,7	20,4	100,0	303,6

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,23	0,58	0,42	0,22	0,26	17,7	1,71
Listavci	1,68	2,32	1,94	1,36	0,66	82,3	7,96
Skupaj	1,91	2,90	2,36	1,58	0,92	100,0	9,67

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	1.121,35	82,4	214,45	15,7	0,00	0,0	26,31	1,9	1.362,11	89,4
Gpn, ukrepi so dovoljeni	161,79	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	161,79	10,6
Skupaj vsi gozdovi	1.283,14	84,2	214,45	14,1	0,00	0,0	26,31	1,7	1.523,91	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m ³ /ha
10 - 29 cm	1,5	6,5	8,0	5,2	15,3	20,5	6,7	21,8	28,5	13,2
30 - 49 cm	0,0	0,6	0,6	0,1	2,0	2,1	0,1	2,6	2,7	6,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,5
Skupaj	1,5	7,1	8,6	5,3	17,4	22,7	6,8	24,5	31,3	19,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova v %			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	77,44	5,1	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	316,04	20,7	1,07	0,3	0,0	0,0	100,0	0,0
Debeljak	783,79	51,5	43,42	5,5	27,2	72,8	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	301,90	19,8	154,07	51,0	12,1	84,7	3,2	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	29,70	1,9	3,98	13,4	0,0	100,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	15,04	1,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.523,91	100,0	202,54	13,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci	Skupaj
Površina (ha)	12,61	1,71	0,00	0,00	0,98	166,96	3,60	1,66	13,98	1,04	202,54
Delež od površine gozda (%)	0,87	0,12	0,00	0,00	0,07	11,54	0,25	0,11	0,97	0,07	100,00
Delež od podmladka (%)	6,23	0,84	0,00	0,00	0,48	82,43	1,78	0,82	6,90	0,51	100,00

Opomba: Delež od površine je računat od površine gozda brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	124	5,6	37,9	48,4	6,5	1,6
Bor	6	0,0	0,0	33,3	0,0	66,7
Ostali igl.	5	0,0	0,0	40,0	60,0	0,0
Bukev	510	17,8	31,0	33,4	13,5	4,3
Hrast	123	13,0	30,1	38,2	13,0	5,7
Pl. lst.	32	9,4	15,6	28,1	31,3	15,6
Dr. tr. lst.	71	4,2	2,8	23,9	39,5	29,6
Meh. lst.	5	0,0	0,0	0,0	80,0	20,0
Skupaj iglavci	135	5,2	34,8	47,5	8,1	4,4
Skupaj listavci	741	15,2	27,3	32,8	17,1	7,6
Skupaj	876	13,7	28,4	35,0	15,8	7,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenicnik	3,2
Veje/krošnja	0,5
Osutost	0,2
Skupaj	3,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek (m ³)	Realiziran posek (m ³)	Realizacija sečnje (%)	Realizacija skupnega možnega poseka (%)
Iglavci	91.395	79.926	87,5	18,2
Listavci	110.615	110.361	99,8	25,2
Skupaj	14.273	11.737	82,2	2,7

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	22,3	44,0	5,7
Jelka	0,0	73,8	0,0
Bor	0,9	45,3	0,2
Macesen	0,0	10,7	0,0
Ostali iglavci	4,4	108,9	1,1
Bukev	57,0	24,4	14,6
Hrast	6,6	13,5	1,7
Plemeniti listavci	1,1	148,3	0,3
Trdi listavci	7,2	17,3	1,8
Mehki listavci	0,5	6,6	0,1
Skupaj iglavci	27,6	48,6	7,1
Skupaj listavci	72,4	21,7	18,6
Skupaj	100,0	25,6	25,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	17,2	24,3	53,3	49,9	69,2	40,7	18,6
Listavci	9,3	18,0	19,2	29,1	42,9	23,1	62,0
Skupaj	10,6	19,1	22,5	32,1	46,9	25,6	80,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
2003	18,3	0,0	0,8	0,0	1,9	54,6	12,3	0,4	10,0	1,6
2013	13,0	0,0	0,5	0,0	1,0	60,1	12,6	0,2	10,6	2,0
2023	14,4	0,0	0,3	0,0	1,1	57,0	12,5	1,3	12,6	0,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	15.264	20,9											
Listavci	93.386	24,0											
Skupaj	108.650	23,5											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	0,38	0,38											
Sadnja	ha	0,26	0,26											
Obžetev	ha	3,24	12,52											
Nega mladja	ha	27,97	27,97											
Nega gošče	ha	76,48	76,48											
Nega letvenjaka	ha	18,57	18,57											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	11,23	11,23											

Rastiščnogojitveni razred 00210: Gozdni rezervati**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	0,00	3,92	3,92
Delež (%)	0,0	0,0	100,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,2	17,7	26,0	17,9	36,2	29,5	118,9
Bukev	6,9	22,0	27,1	26,0	18,0	65,9	265,1
Hrast	10,5	21,1	29,8	24,6	14,0	1,7	6,9
Dr. tr. list.	10,5	21,1	24,2	25,2	19,0	2,9	11,5
Iglavci	2,2	17,7	26,0	17,9	36,2	29,5	118,9
Listavci	7,1	22,0	27,0	25,9	18,0	70,5	283,4
Skupaj	5,7	20,7	26,7	23,5	23,4	100,0	402,3

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,20	1,04	1,13	0,62	0,90	29,6	3,89
Listavci	1,66	2,85	2,35	1,67	0,75	70,4	9,27
Skupaj	1,86	3,89	3,48	2,29	1,65	100,0	13,16

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	0,00	0,0	3,92	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	3,92	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oziroma zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova v %			
			ha	%	1	2	3	4
Debeljak	3,92	100,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3,92	100,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
2013	36,7	0,0	0,0	0,0	0,0	61,1	0,0	0,0	2,2	0,0
2023	29,5	0,0	0,0	0,0	0,0	65,9	1,7	0,0	2,9	0,0

12.1.3 Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od P
								Iglavci	Listavci	Skupaj	
Večnamenski gozdovi	5.921,48	50,6	203,5	254,1	1,82	6,32	8,14	18,7	21,9	21,2	66,3
GPN, ukrepi so dovoljeni	1.230,82	25,7	211,7	237,4	1,14	6,77	7,91	20,0	18,6	18,8	56,3
Skupaj vsi gozdovi	7.152,30	46,3	204,9	251,2	1,70	6,40	8,10	18,8	21,3	20,8	64,6

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	113,57	1,6
Drogovnjak	1.946,13	27,2
Debeljak	3.280,26	45,9
Sestoj v obnovi	759,15	10,6
RAZNOMERNO (sk-gnz)	653,89	9,1
Pionirski gozd z grmišči	399,30	5,6
Skupaj:	7.152,30	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	12,6
Jelka	0,7
Bor	3,9
Macesen	0,0
Ostali igl.	1,2
Bukev	14,9
Hrast	27,6
Pl. Ist.	3,3
Dr. tr. Ist.	30,6
Meh. Ist.	5,2
Iglavci	18,4
Listavci	81,6
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	7,8	21,5	25,0	21,5	24,2	18,4	46,3
Listavci	12,5	24,0	21,0	21,0	21,5	81,6	204,9
Skupaj	11,7	23,4	21,8	21,1	22,0	100,0	251,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	62.390	18,8											
Listavci	311.823	21,3											
Skupaj	374.213	20,8											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	61,26	61,26											
Priprava tal	ha	12,25	12,25											
Sadnja	ha	2,78	2,78											
Obžetev	ha	24,61	80,64											
Nega mladja	ha	89,29	92,19											
Nega gošče	ha	92,85	92,85											
Nega letvenjaka	ha	48,95	48,95											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	34,46	34,46											

Državni gozdovi**Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov**

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od P
								Iglavci	Listavci	Skupaj	
Večnamenski gozdovi	474,77	48,5	227,6	276,1	1,46	7,28	8,74	19,3	23,5	22,8	72,0
GPN, ukrepi so dovoljeni	119,07	2,7	221,3	224,1	0,12	7,69	7,81	19,0	20,3	20,2	58,1
Skupaj vsi gozdovi	593,84	39,3	226,4	265,7	1,19	7,36	8,56	19,3	22,9	22,4	69,4

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	29,89	5,0
Drogovnjak	92,06	15,5
Debeljak	264,31	44,6
Sestoj v obnovi	146,71	24,7
RAZNOMERNO (sk-gnz)	13,30	2,2
Pionirski gozd z grmišči	47,57	8,0
Skupaj:	593,84	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	10,2
Jelka	0,1
Bor	1,2
Ostali igl.	3,4
Bukev	59,9
Hrast	10,0
Pl. Ist.	1,6
Dr. tr. Ist.	11,6
Meh. Ist.	2,1
Iglavci	14,8
Listavci	85,2
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,3	16,0	22,6	21,1	36,0	14,8	39,3
Listavci	9,3	21,7	25,0	24,1	19,9	85,2	226,4
Skupaj	8,5	20,9	24,8	23,6	22,2	100,0	265,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	4.889	20,9											
Listavci	32.298	24,0											
Skupaj	37.187	23,6											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Obžetev	ha	0,30	0,90											
Nega mladja	ha	4,85	4,85											
Nega gošče	ha	38,25	38,25											
Nega letvenjaka	ha	4,03	4,03											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,68	3,68											

Gozdovi lokalnih skupnosti

Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od P
								Iglavci	Listavci	Skupaj	
Večnamenski gozdovi	143,06	41,6	173,9	215,5	1,33	5,54	6,87	14,7	19,5	18,6	58,3
GPN, ukrepi so dovoljeni	167,95	15,9	232,6	248,5	0,58	7,51	8,09	15,8	14,7	14,8	45,5
GPN, ukrepi niso dovoljeni	3,92	119,1	283,0	402,0	3,91	9,24	13,16	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	314,94	28,9	206,6	235,4	0,96	6,63	7,59	14,3	16,3	16,1	49,8

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	18,35	5,8
Drogovnjak	132,76	42,2
Debeljak	92,87	29,5
Sestoj v obnovi	17,22	5,5
RAZNOMERNO (sk-gnz)	27,83	8,8
Pionirski gozd z grmišči	25,91	8,2
Skupaj:	314,94	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	8,4
Jelka	0,1
Bor	0,8
Ostali igl.	3,0
Bukev	26,6
Hrast	18,3
Pl. Ist.	2,5
Dr. tr. Ist.	32,6
Meh. Ist.	7,7
Iglavci	12,3
Listavci	87,7
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,1	19,7	24,9	21,4	27,9	12,3	28,9
Listavci	13,9	24,6	21,7	19,7	20,1	87,7	206,6
Skupaj	12,9	24,0	22,1	19,9	21,1	100,0	235,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m3)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	1.300	14,3											
Listavci	10.612	16,3											
Skupaj	11.912	16,1											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava tal	ha	0,31	0,31											
Obžetev	ha	1,50	6,00											
Nega mladja	ha	1,88	1,88											
Nega gošče	ha	4,68	4,68											
Nega letvenjaka	ha	8,23	8,23											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,20	0,20											

12.1.4 Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja**Revir: Adlešiči - 2680****Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	3.647,38	545,60	177,68	4.370,66
Delež (%)	83,4	12,5	4,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi v % od LZ					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,5	22,2	24,3	20,0	26,0	11,6	30,4
Jelka	6,4	17,4	24,7	24,9	26,6	0,8	2,1
Bor	8,1	20,7	25,2	22,0	24,0	5,0	13,0
Macesen	5,5	15,8	20,2	26,9	31,6	0,0	0,0
Ostali iglavci	4,7	18,6	25,3	21,8	29,6	0,8	2,0
Bukev	8,2	21,2	25,7	25,1	19,8	24,5	64,1
Hrast	12,0	23,4	20,9	21,7	22,0	23,6	61,8
Plemeniti listavci	13,2	23,9	21,9	20,4	20,6	1,9	4,9
Trdi listavci	14,2	24,8	20,6	19,4	21,0	26,6	69,7
Mehki listavci	16,4	26,2	20,3	16,6	20,5	5,2	13,7
Iglavci	7,5	21,4	24,6	20,9	25,6	18,2	47,5
Listavci	11,9	23,4	22,2	21,6	20,9	81,8	214,2
Skupaj	11,1	23,1	22,6	21,5	21,7	100,0	261,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,39	0,53	0,38	0,23	0,18	20,4	1,70
Listavci	1,85	2,00	1,29	0,94	0,59	79,6	6,67
Skupaj	2,24	2,53	1,67	1,17	0,77	100,0	8,37

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	105,91	2,4	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	1.236,82	28,3	3,34	0,3	0,0	88,6	11,4	0,0
Debeljak	1.907,18	43,6	69,01	3,6	18,4	80,1	1,5	0,0
Sestoj v obnovi	576,67	13,2	269,40	46,7	7,6	89,7	2,7	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	325,68	7,5	34,66	10,6	7,1	74,3	18,6	0,0
Pionirski gozd z grmišči	218,40	5,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	4.370,66	100,0	376,41	8,6	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – vsi gozdovi

		Vrsta poseka					% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni	Prebiralni				
Iglavci	m ³	27.832	10.468	0	858	39.158	18,9	52,6
	%	71,1	26,7	0,0	2,2	100,0		
Listavci	m ³	119.083	86.024	0	3.788	208.895	22,3	71,7
	%	57,0	41,2	0,0	1,8	100,0		
Skupaj	m ³	146.915	96.492	0	4.646	248.053	21,7	67,8
	%	59,2	38,9	0,0	1,9	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	33,20	0,00	0,00	33,20
Priprava tal	ha	1,75	0,00	0,00	1,75
Sadnja	ha	0,26	0,00	0,00	0,26
Obžetev	ha	37,71	0,90	6,00	44,61
Nega mladja	ha	65,89	4,85	1,60	72,34
Nega gošče	ha	53,14	38,25	4,68	96,07
Nega letvenjaka	ha	29,12	4,03	7,98	41,13
Nega ml. Drogovnjaka	ha	12,64	3,28	0,20	16,12

Revir: Vinica - 2681

Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	3.504,92	48,24	137,26	3.690,42
Delež (%)	95,0	1,3	3,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi v % od LZ					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	8,0	21,5	25,1	21,6	23,8	13,1	31,4
Jelka	5,5	16,0	24,9	26,0	27,6	0,4	0,9
Bor	7,9	20,9	25,4	21,9	23,9	1,8	4,4
Macesen	5,0	15,8	25,8	26,6	26,8	2,4	5,7
Ostali iglavci	10,6	22,5	21,2	23,3	22,4	11,6	27,8
Bukev	12,0	23,4	20,0	21,9	22,7	28,8	69,1
Hrast	13,2	24,2	20,0	20,5	22,1	4,7	11,3
Plemeniti listavci	14,0	24,9	20,3	19,4	21,4	32,4	77,9
Trdi listavci	16,7	26,9	20,7	15,5	20,2	4,8	11,4
Mehki listavci	7,5	20,6	25,2	22,4	24,3	17,7	42,3
Iglavci	12,9	24,2	20,3	20,7	21,9	82,3	197,4
Listavci	12,0	23,4	21,2	21,0	22,4	100,0	239,8
Skupaj	8,0	21,5	25,1	21,6	23,8	13,1	31,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,39	0,48	0,34	0,21	0,13	19,9	1,55
Listavci	1,85	1,90	1,08	0,83	0,58	80,1	6,25
Skupaj	2,24	2,38	1,42	1,04	0,71	100,0	7,80

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	55,90	1,5	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	934,13	25,3	6,54	0,7	0,0	18,0	81,5	0,5
Debeljak	1.730,26	46,9	57,42	3,3	2,0	93,2	3,2	1,6
Sestoj v obnovi	346,41	9,4	137,04	39,6	4,2	85,2	10,2	0,4
RAZNOMERNO (sk-gnz)	369,34	10,0	24,20	6,6	0,0	88,3	11,7	0,0
Pionirski gozd z grmišči	254,38	6,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3.690,42	100,0	225,20	6,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – vsi gozdovi

		Vrsta poseka					% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni	Prebiralni				
Iglavci	m ³	24.354	5.061	0	6	29.421	18,8	51,4
	%	82,8	17,2	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	105.048	40.172	0	618	145.838	20,0	63,2
	%	72,1	27,5	0,0	0,4	100,0		
Skupaj	m ³	129.402	45.233	0	624	175.259	19,8	60,8
	%	73,8	25,8	0,0	0,4	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	28,06	0,00	0,00	28,06
Priprava tal	ha	10,50	0,00	0,31	10,81
Sadnja	ha	2,52	0,00	0,00	2,52
Obžetev	ha	42,93	0,00	0,00	42,93
Nega mladja	ha	26,30	0,00	0,28	26,58
Nega gošče	ha	39,71	0,00	0,00	39,71
Nega letvenjaka	ha	19,83	0,00	0,25	20,08
Nega ml. Drogovnjaka	ha	21,82	0,40	0,00	22,22

12.1.5 Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin**Občina: Črnomelj – 17**

Vsi gozdovi te enote so v občini Črnomelj, zato za »povzetek stanja in ukrepov na ravni občin« veljajo podatki na ravni enote.

Priloga 2: Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife: Lahko so tudi vmesne tarife (npr.: V 2-3=25)

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
22060	32	32	32	34	34	33	32	30
22061	32	32	32	34	34	33	32	30
22062A	32	32	32	34	34	33	32	30
22062B	32	32	32	34	34	33	32	30
22063	32	32	32	34	34	33	32	30
22064	32	32	32	34	34	33	32	30
22065	32	32	32	34	34	33	32	30
22066A	32	32	32	34	34	33	32	30
22066B	32	32	32	34	34	33	32	30
22066D	32	32	32	34	34	33	32	30
22067A	32	32	32	34	34	33	32	30
22067B	32	32	32	34	34	33	32	30
22068	35	35	35	37	35	36	30	30
22069	35	35	35	37	35	36	30	30
22070	35	35	35	37	35	36	30	30
22071A	35	35	35	37	35	36	30	30
22071B	32	32	32	34	34	33	32	30
22072A	35	35	35	37	35	36	30	30
22072B	35	35	35	37	35	36	30	30
22073A	32	32	32	34	34	33	32	30
22073B	32	32	32	34	34	33	32	30
22074	32	32	32	34	34	33	32	30
22075	32	32	32	34	34	33	32	30
22076A	32	32	32	34	34	33	32	30
22076B	32	32	32	34	34	33	32	30
22077A	32	32	32	34	34	33	32	30
22077B	32	32	32	34	34	33	32	30
22077C	32	32	32	34	34	33	32	30
22078	32	32	32	34	34	33	32	30
22079A	32	32	32	34	34	33	32	30
22079B	32	32	32	34	34	33	32	30
22080	32	32	32	34	34	33	32	30
22081A	32	32	32	34	34	33	32	30
22081B	32	32	32	34	34	33	32	30
22081C	32	32	32	34	34	33	32	30
22082	32	32	32	34	34	33	32	30
22083	32	32	32	34	34	33	32	30
22084	32	32	32	34	34	33	32	30
22085A	32	32	32	34	34	33	32	30
22085B	32	32	32	34	34	33	32	30
22086	32	32	32	34	34	33	32	30
22087A	32	32	32	34	34	33	32	30
22087B	32	32	32	34	34	33	32	30
22087C	32	32	32	34	34	33	32	30
22088	32	32	32	34	34	33	32	30

22089	32	32	32	34	34	33	32	30
22090A	32	32	32	34	34	33	32	30
22090B	32	32	32	34	34	33	32	30
22091A	32	32	32	34	34	33	32	30
22091B	32	32	32	34	34	33	32	30
22092	32	32	32	34	34	33	32	30
22093	32	32	32	34	34	33	32	30
22094	32	32	32	34	34	33	32	30
22095	32	32	32	34	34	33	32	30
22096	32	32	32	34	34	33	32	30
22097	32	32	32	34	34	33	32	30
22098	32	32	32	34	34	33	32	30
22099	32	32	32	34	34	33	32	30
22100A	32	32	32	34	34	33	32	30
22100B	32	32	32	34	34	33	32	30
22101A	32	32	32	34	34	33	32	30
22101B	32	32	32	34	34	33	32	30
22102A	32	32	32	34	34	33	32	30
22102B	32	32	32	34	34	33	32	30
22103	32	32	32	34	34	33	32	30
22104A	35	35	35	37	35	36	30	30
22104B	32	32	32	34	34	33	32	30
22105	32	32	32	34	34	33	32	30
22106A	32	32	32	34	34	33	32	30
22106B	32	32	32	34	34	33	32	30
22107	32	32	32	34	34	33	32	30
22108A	32	32	32	34	34	33	32	30
22108B	32	32	32	34	34	33	32	30
22109A	32	32	32	34	34	33	32	30
22109B	32	32	32	34	34	33	32	30
22110A	32	32	32	34	34	33	32	30
22110B	32	32	32	34	34	33	32	30
22111	32	32	32	34	34	33	32	30
22112A	32	32	32	34	34	33	32	30
22112B	32	32	32	34	34	33	32	30
22112C	32	32	32	34	34	33	32	30
22113A	32	32	32	34	34	33	32	30
22113B	32	32	32	34	34	33	32	30
22114A	32	32	32	34	34	33	32	30
22114B	32	32	32	34	34	33	32	30
22115A	32	32	32	34	34	33	32	30
22115B	32	32	32	34	34	33	32	30
22116	32	32	32	34	34	33	32	30
22117	32	32	32	34	34	33	32	30
22118	32	32	32	34	34	33	32	30
22119A	32	32	32	34	34	33	32	30
22119B	32	32	32	34	34	33	32	30
22120A	32	32	32	34	34	33	32	30
22120B	32	32	32	34	34	33	32	30

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

22121	32	32	32	34	34	33	32	30
22122	32	32	32	34	34	33	32	30
22123	32	32	32	34	34	33	32	30
22124	32	32	32	34	34	33	32	30
22125	35	35	35	37	35	36	30	30
22126	35	35	35	37	35	36	30	30
22127	35	35	35	37	35	36	30	30
22128	35	35	35	37	35	36	30	30
22129	35	35	35	37	35	36	30	30
22130A	35	35	35	37	35	36	30	30
22130B	35	35	35	37	35	36	30	30
22131A	35	35	35	37	35	36	30	30
22131B	35	35	35	37	35	36	30	30
22131C	35	35	35	37	35	36	30	30
22131D	35	35	35	37	35	36	30	30
22132A	35	35	35	37	35	36	30	30
22132B	35	35	35	37	35	36	30	30
22133A	35	35	35	37	35	36	30	30
22133B	35	35	35	37	35	36	30	30
22134	35	35	35	37	35	36	30	30
22135A	35	35	35	37	35	36	30	30
22135B	35	35	35	37	35	36	30	30
22136A	35	35	35	37	35	36	30	30
22136B	35	35	35	37	35	36	30	30
22137	35	35	35	37	35	36	30	30
22138A	35	35	35	37	35	36	30	30
22138C	35	35	35	37	35	36	30	30
22139A	35	35	35	37	35	36	30	30
22139B	35	35	35	37	35	36	30	30
22140A	35	35	35	37	35	36	30	30
22140B	35	35	35	37	35	36	30	30
22141A	35	35	35	37	35	36	30	30
22141B	35	35	35	37	35	36	30	30
22142A	35	35	35	37	35	36	30	30
22142B	35	35	35	37	35	36	30	30
22143	35	35	35	37	35	36	30	30
22144	35	35	35	37	35	36	30	30
22145A	35	35	35	37	35	36	30	30
22145C	35	35	35	37	35	36	30	30
22146A	35	35	35	37	35	36	30	30
22146B	35	35	35	37	35	36	30	30
22146C	32	32	32	34	34	33	32	30
22147	35	35	35	37	35	36	30	30
22148	35	35	35	37	35	36	30	30
22149	32	32	32	34	34	33	32	30
22150A	32	32	32	34	34	33	32	30
22150B	32	32	32	34	34	33	32	30
22151	31	31	31	33	33	32	31	29
22152A	32	32	32	34	34	33	32	30
22152D	32	32	32	34	34	33	32	30
22153A	35	35	35	37	35	36	30	30
22153B	32	32	32	34	34	33	32	30
22154A	32	32	32	34	34	33	32	30
22154B	32	32	32	34	34	33	32	30
22154C	32	32	32	34	34	33	32	30
22154D	32	32	32	34	34	33	32	30
22155A	32	32	32	34	34	33	32	30
22155B	32	32	32	34	34	33	32	30
22156A	32	32	32	34	34	33	32	30
22156B	32	32	32	34	34	33	32	30
22156C	32	32	32	34	34	33	32	30
22157A	31	31	31	33	33	32	31	29
22157B	31	31	31	33	33	32	31	29
22157C	32	32	32	34	34	33	32	30
22158A	35	35	35	37	35	36	30	30
22158B	32	32	32	34	34	33	32	30
22159A	35	35	35	37	35	36	30	30
22159B	35	35	35	37	35	36	30	30
22160	35	35	35	37	35	36	30	30

22161	35	35	35	37	35	36	30	30
22162	32	32	32	34	34	33	32	30
22163	32	32	32	34	34	33	32	30
22164	32	32	32	34	34	33	32	30
22165	32	32	32	34	34	33	32	30
22166	32	32	32	34	34	33	32	30
22167	32	32	32	34	34	33	32	30
22168	32	32	32	34	34	33	32	30
22169	32	32	32	34	34	33	32	30
22170A	31	31	31	33	33	32	31	29
22170B	32	32	32	34	34	33	32	30
22171	32	32	32	34	34	33	32	30
22172	32	32	32	34	34	33	32	30
22173A	32	32	32	34	34	33	32	30
22173B	32	32	32	34	34	33	32	30
22173C	32	32	32	34	34	33	32	30
22174A	32	32	32	34	34	33	32	30
22174B	32	32	32	34	34	33	32	30
22175	32	32	32	34	34	33	32	30
22176A	32	32	32	34	34	33	32	30
22176B	32	32	32	34	34	33	32	30
22177A	32	32	32	34	34	33	32	30
22177B	32	32	32	34	34	33	32	30
22178	35	35	35	37	35	36	30	30
22179	32	32	32	34	34	33	32	30
22180	32	32	32	34	34	33	32	30
22181B	32	32	32	34	34	33	32	30
22181C	32	32	32	34	34	33	32	30
22181D	32	32	32	34	34	33	32	30
22181E	32	32	32	34	34	33	32	30
22181F	32	32	32	34	34	33	32	30
22182	32	32	32	34	34	33	32	30
22183	32	32	32	34	34	33	32	30
22184A	32	32	32	34	34	33	32	30
22184B	32	32	32	34	34	33	32	30
22185	31	31	31	33	33	32	31	29
22186A	35	35	35	37	35	36	30	30
22186B	35	35	35	37	35	36	30	30
22187	35	35	35	37	35	36	30	30
22188	35	35	35	37	35	36	30	30
22189	32	32	32	34	34	33	32	30
22190	32	32	32	34	34	33	32	30
22191	32	32	32	34	34	33	32	30
22192A	32	32	32	34	34	33	32	30
22192C	32	32	32	34	34	33	32	30
22193	32	32	32	34	34	33	32	30
22194	32	32	32	34	34	33	32	30
22195	32	32	32	34	34	33	32	30
22196	32	32	32	34	34	33	32	30
22197	32	32	32	34	34	33	32	30
22198	32	32	32	34	34	33	32	30
22199	32	32	32	34	34	33	32	30
22200	32	32	32	34	34	33	32	30
22201A	32	32	32	34	34	33	32	30
22201B	32	32	32	34	34	33	32	30
22202A	32	32	32	34	34	33	32	30
22202B	32	32	32	34	34	33	32	30
22202C	32	32	32	34	34	33	32	30
22202D	32	32	32	34	34	33	32	30
22203	32	32	32	34	34	33	32	30
22204	32	32	32	34	34	33	32	30
22205	32	32	32	34	34	33	32	30
22206A	32	32	32	34	34	33	32	30
22206B	32	32	32	34	34	33	32	30
22206C	32	32	32	34	34	33	32	30
22207	32	32	32	34	34	33	32	30
22208	31	31	31	33	33	32	31	29
22209	32	32	32	34	34	33	32	30
22210	32	32	32	34	34	33	32	30

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

22211	32	32	32	34	34	33	32	30
22212	32	32	32	34	34	33	32	30
22213	32	32	32	34	34	33	32	30
22214A	32	32	32	34	34	33	32	30
22214B	32	32	32	34	34	33	32	30
22214C	32	32	32	34	34	33	32	30
22215	32	32	32	34	34	33	32	30
22216A	32	32	32	34	34	33	32	30
22216B	32	32	32	34	34	33	32	30
22217A	32	32	32	34	34	33	32	30
22217B	32	32	32	34	34	33	32	30
22218	32	32	32	34	34	33	32	30
22219	32	32	32	34	34	33	32	30

12.2 Priloga 3: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

RGR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
00030	SM	114	0,1709	0,1024	0,0689	0,0498	0,0378	0,0299	0,0242	0,0201	0,0169	0,0145	0,0126	0,0110	0,0097	0,0087
	JE	209	0,2388	0,1621	0,1200	0,0939	0,0763	0,0638	0,0544	0,0472	0,0415	0,0370	0,0332	0,0301	0,0273	0,0251
	OI	305	0,1028	0,0642	0,0446	0,0332	0,0257	0,0207	0,0171	0,0144	0,0123	0,0106	0,0094	0,0083	0,0074	0,0066
	BU	415	0,1416	0,0971	0,0725	0,0571	0,0466	0,0392	0,0335	0,0292	0,0258	0,0230	0,0208	0,0188	0,0172	0,0158
	HR	511	0,0894	0,0617	0,0462	0,0365	0,0299	0,0252	0,0216	0,0189	0,0167	0,0150	0,0135	0,0122	0,0112	0,0103
	PL	613	0,1031	0,0689	0,0503	0,0390	0,0314	0,0260	0,0221	0,0190	0,0167	0,0147	0,0132	0,0119	0,0108	0,0099
	TL	714	0,0629	0,0466	0,0368	0,0304	0,0259	0,0225	0,0199	0,0178	0,0161	0,0147	0,0136	0,0125	0,0117	0,0109
	ML	806	0,1245	0,0607	0,0348	0,0220	0,0150	0,0107	0,0080	0,0061	0,0048	0,0039	0,0032	0,0026	0,0022	0,0019
00050	SM	115	0,0886	0,0670	0,0539	0,0451	0,0388	0,0342	0,0304	0,0275	0,0250	0,0230	0,0213	0,0198	0,0185	0,0174
	JE	209	0,2388	0,1621	0,1200	0,0939	0,0763	0,0638	0,0544	0,0472	0,0415	0,0370	0,0332	0,0301	0,0273	0,0251
	OI	305	0,1028	0,0642	0,0446	0,0332	0,0257	0,0207	0,0171	0,0144	0,0123	0,0106	0,0094	0,0083	0,0074	0,0066
	BU	416	0,0987	0,0686	0,0517	0,0410	0,0337	0,0285	0,0246	0,0215	0,0191	0,0171	0,0154	0,0141	0,0129	0,0119
	HR	512	0,0953	0,0636	0,0465	0,0360	0,0289	0,0240	0,0204	0,0176	0,0153	0,0136	0,0122	0,0110	0,0100	0,0091
	PL	614	0,0543	0,0430	0,0340	0,0269	0,0213	0,0169	0,0133	0,0105	0,0083	0,0066	0,0053	0,0042	0,0033	0,0026
	TL	715	0,0755	0,0507	0,0373	0,0289	0,0234	0,0195	0,0165	0,0143	0,0125	0,0112	0,0100	0,0090	0,0082	0,0074
	ML	806	0,1245	0,0607	0,0348	0,0220	0,0150	0,0107	0,0080	0,0061	0,0048	0,0039	0,0032	0,0026	0,0022	0,0019
00210	SM	115	0,0886	0,0670	0,0539	0,0451	0,0388	0,0342	0,0304	0,0275	0,0250	0,0230	0,0213	0,0198	0,0185	0,0174
	JE	209	0,2388	0,1621	0,1200	0,0939	0,0763	0,0638	0,0544	0,0472	0,0415	0,0370	0,0332	0,0301	0,0273	0,0251
	OI	305	0,1028	0,0642	0,0446	0,0332	0,0257	0,0207	0,0171	0,0144	0,0123	0,0106	0,0094	0,0083	0,0074	0,0066
	BU	416	0,0987	0,0686	0,0517	0,0410	0,0337	0,0285	0,0246	0,0215	0,0191	0,0171	0,0154	0,0141	0,0129	0,0119
	HR	512	0,0953	0,0636	0,0465	0,0360	0,0289	0,0240	0,0204	0,0176	0,0153	0,0136	0,0122	0,0110	0,0100	0,0091
	PL	614	0,0543	0,0430	0,0340	0,0269	0,0213	0,0169	0,0133	0,0105	0,0083	0,0066	0,0053	0,0042	0,0033	0,0026
	TL	715	0,0755	0,0507	0,0373	0,0289	0,0234	0,0195	0,0165	0,0143	0,0125	0,0112	0,0100	0,0090	0,0082	0,0074
	ML	806	0,1245	0,0607	0,0348	0,0220	0,0150	0,0107	0,0080	0,0061	0,0048	0,0039	0,0032	0,0026	0,0022	0,0019

12.3 DODATNE NARAVOVARSTVENE VSEBINE

Preglednica 86/KHT: Habitatni tipi vezani na gozdne površine enote

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
(91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion)	<u>POO Veliko bukovje:</u> Kompleks kakovostnih hrastovih sestojev med Vinico in Bojanci (t.i. Vinička gmajna).	Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi na vrtačastem kraškem svetu severovzhodno od Vinice. Gre za hrastovo-belogabrove gozdove gričevnatega sveta, kjer na sušnejših rastiščih prevladujeta graden in beli gaber.	920 ha	920 ha	neugodno
	<u>POO Lahinja:</u> Gozdovi ob Lahinji med Belčjim Vrhom in Butorajem		189 ha	120 ha	neugodno

Preglednica 87/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine enote

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)	<u>POO Veliko bukovje:</u> Celotno območje	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem in vrstno bogatimi travniki v bližini gozdov. Za prehrano gosenic so potrebne v gozdu in gozdnem robu v jeseni zlasti rastline iz rodov <i>Lamium</i> , <i>Urtica</i> , <i>Epilobium</i> in spomladi zlasti <i>Corylus</i> , <i>Rubus</i> , <i>Lonicera</i> , <i>Salix</i> in <i>Quercus</i> . Za prehrano odraslih osebkov so julija in avgusta potrebne v gozdovih, gozdnih robovih, jasah in travnikih ob gozdovih cvetoče medonosne rastline, zlasti <i>Eupatorium</i> (konjska griva), <i>Solidago</i> (zlata rozga) in <i>Cirsium</i> (osat). Odrasli metulji potrebujejo v nočnem času temo za zavetje pred plenilci in za nemoteno razmnoževanje.	1301 ha	1301 ha	ugodno
veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>)	<u>POO Petršina jama:</u> Območje obsega Petrišinsko jamo ter njeno bližnjo gozdnato okolico. Jama je pomembna kot prezimovališče in prehodno zatočišče netopirjev južnih podkovernjakov, gozdna okolica pa kot njihovo prehranjevališče.	Živi na toplih južnih pobočjih in v dolinah z listnatimi gozdovi ter na kmetijskih območjih. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji in hrošči. Potrebuje bližino vode in jame z različnim temperaturnim režimom, kjer tudi prezimuje. Poleti se čez dan zateka v toplejše dele jam ali v podstrešja stavb. Glavni vzrok ogroženosti je uporaba pesticidov pri zatiranju žuželk ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih (osvetljevanje delov jam, motnje s strani obiskovalcev, vandalizem in neustrezne prenove zgradb).	135 ha	135 ha	ugodno
veliki podkovernjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	<u>POO Lahinja</u>	Topla, južna pobočja in doline, s stoječo ali s tekočo vodo in krajinskim mozaikom, ki ga tvorijo listopadni gozdovi in aktivni pašniki. Kraška območja so zanj optimalna; živi do nadmorske višine 800 m, redko višje. Selitve do 180 km; poletna zatočišča: jame, podstrešja stavb in zvoniki. Izrazito jamska vrsta. Prehranjevalni habitat: mozaik gozda/grmičevja in odprtih pašnikov; hrana: govnači, majski hrošči, nočni metulji in veliki košeninarji; območje dejavnosti: 8 do 16 km od zatočišča.	459 ha	199 ha	ugodno
vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)	<u>POO Lahinja</u>	Vezan bolj na mozaično kulturno krajino, grmišča in gozdni rob. Poletno zatočišče: topli deli jame, podstrešja stavb, večje porodniške kolonije. Zimsko zatočišče: jame s T 4,5–9°C in visoko zračno vlago. Prehranjevalni habitat: grmišča,	446 ha	169 ha	ugodno

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		mozaična kulturna krajina in gozdni rob. Hrana: plen pobira s tal in listov predvsem: pajkovci, ličinke metuljev.			
močvirska sklednica (<i>Emys orbicularis</i>)	<u>POO Kolpa:</u> Reka Kolpa s pritoki in ravninski predeli ob vodotokih.	Edina slovenska avtohtona sladkovodna želva. Oklep je ovalen, okoli 30 cm dolg, olivno do črno-zelene barve, posut z drobnimi rumenimi pegami, ki se pojavljajo tudi po drugih delih telesa. Živi v stoječih in počasi tekočih celinskih vodah (jezera, ribniki, mlake, močvirja, spodnji toki rek, kanali, potoki, delno slane vode) z ne pregostim obrežnim rastlinjem in blatnim dnom in bregovi. Najlažje jo je opaziti, med tem ko se sonči na obrežju, a je izredno plaha in se že ob najmanjšem znaku za preplah požene v vodo. V okolici je nujna bližina ekstenzivnih vlažnih travišč, visokega steblikovja, obrežnih in močvirnih gozdov. Potrebuje tudi primerna suha mesta za valjenje jajc (suhi travniki, prisojna mesta s peščeno podlago itd.) v razdalji do enega kilometra od vodnega telesa, kamor poleti enkrat do dvakrat odloži jajca v luknjo, ki jo izkoplje v tleh. Prehranjuje se z vodnimi in obvodnimi nevretenčarji (predvsem polži, ličinke žuželk, deževniki...) v manjši meri z vodnimi vretenčarji (paglavci, ribe), občasno tudi z rastlinsko hrano. Jeseni, ko pade temperatura pod 5°C, se zarine v blatno dno in tako preživi zimo. Ogroža predvsem uničevanje ter fragmentacija primernih bivališč (melioracije, regulacije, urbanizacija, ceste), morda tudi pretirana uporaba biocidov in gnojil in naseljevanje tujerodnih kompetitorskih vrst, predvsem želve rdečevratke.	671,55 ha	253,91 ha	neugodno
	<u>POO Lahinja:</u> Reka Lahinja s pritoki ter ravninski predeli ob vodotoki.		849,81 ha	352,21 ha	neugodno
	<u>POO Gornji kal:</u> Območje treh kalov z vmesnimi njivami, travniki, sadovnjaki in gozdni površinami med Hrastom pri Vinici in Perudino. Od zahoda proti vzhodu si sledijo Krivača, Gornji kal in Kršeljivec.		18,50 ha	18,50 ha	neugodno
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	<u>POO Lahinja</u>	Odrasle živali najpogosteje najdemo v osončenih začasnih vodnih habitatih, kot so kolesnice, korita za napajanje živine, blatne luže ali jarki, a njihova prvotna življenjska okolja so počasi tekoči potoki, plitvi tolmuni v potokih, manjše mlake in luže na močvirnih travnikih. Izogibajo se vodam z ribami. Na kopnem si v svetlih gozdovih ob potokih in na močvirnih travnikih poiščejo zatočišča pod odmrlim lesom, kamni, med koreninami dreves in grmovja, kjer tudi prezimujejo.	849,81 ha	352,21 ha	neugodno

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

1. Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica: Pregled površin

	Površina v ha	Indeks v %
Pretekli gozdnogospodarski načrt	7.876,06	100,0
Novo določene gozdne površine	246,19	3,1
Novo izločene površine	36,46	0,5
Izkrčene površine v preteklem obdobju	24,71	0,3
Skupna površina gozda novega načrta	8.061,08	102,3
Površine v zaraščanju	224,83	-
Druga gozdna zemljišča	35,21	-

Razlogi za novo določene in novo izločene površine se nahajajo v različni kvaliteti zarisa gozdne maske (novejše in kakovostnejše podlage), v doslednejšem izločanju cest in daljnovodov ter v vključitvi prej zaraščajočih površin v gozdno masko. Med izkrčenimi površinami so skoraj v celoti krčitve v kmetijske namene, le manjši del širitev kamnoloma Hrast pri Vinici in urbanizacija. 166,02 ha površin v zaraščanju se nahaja izven gozdnega prostora, 58,81 ha pa v gozdnem prostoru. Druga gozdna zemljišča predstavljajo daljnovodi (11,28 ha) in obore (23,93 ha).

2. Večfunkcionalna območja

V enoti je 1.393,76 ha gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje. To so območja, kjer so na isti površini navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, varovanje naravnih vrednot, varovanje kulturne dediščine, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica: Pregled površin večfunkcionalnih območij

Območje	Površina (ha)	Delež od gozdnega prostora (%)
1. območje	0,00	0,0
2. območje	6,62	0,1
3. območje	0,00	0,0
4. območje	13,86	0,2
Skupaj	20,48	0,3

1. območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena okolje obremenjujoča socialna funkcija,

2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,

3. območje – z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,

4. območje - z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo na ravni 2. stopnje poudarjenosti.

3. Intenzivnost gospodarjenja

Preglednica: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost	Površina (ha)	Delež (%)
Zelo velika intenzivnost	264,67	3,3
Velika intenzivnost	903,60	11,2
Srednja intenzivnost	3.724,98	46,2
Majhna intenzivnost	3.125,01	38,8
Gozdovi brez načrtovanih ukrepov	42,84	0,5
Skupaj	8.061,08	100,0

V enoti prevladujejo odseki z srednjo, veliko in majhno intenzivnostjo gospodarjenja, saj večji del površine pokrivajo nizko produktivni gospodarski gozdovi. Odsekov z zelo veliko in veliko intenzivnostjo je manj kot 15 %. Odsekov brez načrtovanih ukrepov je pol odstotka.

4 Gozdovi s posebnim namenom in varovalni gozdovi

Gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni je 1.517,73. To so gozdovi v 48-tih odsekih, ki se nahajajo v krajinskem parku Kolpa in Lahinja. V enoti je še odsek 159b, ki je razglašen kot rezervat Hrastova loza v skupni površini 3,92 ha.

5 Gozdov za sanacijo v enoti ni.

6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prosto živečih živali in biotske raznovrstnosti

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Območja	Površina v ha	Delež v %
Mirne cone	0,00	0,0
Zimovališča	0,00	0,0
Grmišča	472,73	5,9
Skupaj	8.061,08	0,0

Mirnih con in zimovališč ni, grmišča predstavljajo pionirski gozdovi z grmišči, ki jih je 5,9 %.

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja	Površina v ha	Delež v %
Natura 2000	2.008,77	24,9
EPO	1.797,36	22,3

Večina (razen EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri in POO Marindol) območij Natura 2000 in EPO (ekološko pomembno območje) se v glavnem prekrivajo in se pretežno nahajajo na območju Velikega bukovja ter ob Kolpi in Lahinji.

Ekološko pomembna območja so: EPO Veliko bukovje, EPO Gornji kal, EPO Kočevsko, EPO Petrišina jama, EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri, EPO Lahinja in EPO Kolpa.

Območja Natura 2000 so: POO Veliko bukovje, POO Gornji kal, POO Kočevsko, POV Kočevsko, POO Marindol, POO Petrišina jama, POO Lahinja in POO Kolpa.

7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Preglednica: Varstvena in ogrožena območja gozdov po predpisih o vodah

Območja	Površina v ha
Poplavno območje	17,75
Potencialno erozijsko območje – običajni ukrepi	1.571,73
Potencialno erozijsko območje – zahtevni ukrepi	0
Zanemarljiva verjetnost pojavljanja zemeljskih plazov	4.534,97
Zelo majhna verjetnost pojavljanja zemeljskih plazov	2.058,12
Majhna verjetnost pojavljanja zemeljskih plazov	1.073,75
Srednja verjetnost pojavljanja zemeljskih plazov	272,41
Velika verjetnost pojavljanja zemeljskih plazov	258,66
Zelo velika verjetnost pojavljanja zemeljskih plazov	58,36

8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje

Na 3,92 ha gozdov rezervata Hrastova loza krčenje gozda ni dopustno.

Po Zakonu o vodah so na območjih velike verjetnosti pojavljanja plazov krčitve prepovedane, zaradi nenatančnosti podlag pa menimo, da je potrebna dodatna presoja, zato so ta območja določena kot površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno.

V enoti je 5.098,16 ha gozdov, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno. To so gozdovi na erodibilnih ali plazljivih tleh z veliko ali zelo veliko stopnjo, nadalje še strnjeni gozdovi ali gozdovi z vsaj eno izmed ekoloških funkcij na prvi stopnji poudarjenosti, kjer krčenje gozda tudi praviloma ni dopustno.

9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Zaprtilih gozdov v skladu z Uredbo o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94) je v enoti 222 ha na območju od Adlešičev do Zilj (vzhodno od Bojancev).

Skupna dolžina produktivnih gozdnih cest je 61,3 km. Poleg gozdnih cest je produktivnih tudi 38,2 km javnih cest, skupaj 99,5 km. Povprečna gostota produktivnih cest v enoti je 12,3 m/ha. Odprtost gozdov je dobra v osrednjem delu enote (Veliko bukovje), kjer so državni gozdovi, medtem ko je v zasebnih gozdovih gostota premajhna. Predelov za odpiranje gozda z gozdnimi cestami je 1.542,34 ha.